



Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ 2021



TIRANA, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021



ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	4
A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας.....	4
A.2 Δημογραφικά Στοιχεία.....	8
A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς.....	9
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	18
B.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	18
B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιρειών.....	18
B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας.....	21
B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων.....	22
B.1.4 Σήμανση/πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις).....	23
B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές).....	24
B.1.6 Καθεστώς ιδιοκτησίας.....	25
B.1.7 Εργασιακό καθεστώς.....	25
B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Αλβανίας.....	30
B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς.....	30
B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπείας/κοινοπραξίας.....	31
B.2.3 Δίκτυα Διανομής.....	31
B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση.....	31
B.2.5 Πρακτικές οδηγίες.....	32
B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα.....	34
B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία.....	34
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ-ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ.....	36
Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας.....	36
Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων.....	36
Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων.....	37
Γ.4 Ειδικότεροι φόροι.....	39
Γ.5 Δασμοί - Δασμολόγιο.....	48



Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)	48
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	49
Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων	49
Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων	53
Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές	54
Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	59
ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	62



A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ¹

A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας

Γενικά	
Επίσημη ονομασία	Δημοκρατία της Αλβανίας / Republic of Albania (Albania) / Republika e Shqipërisë (Shqipëria)
Έκταση	28.748 τετρ. χλμ. (από τα οποία 1.350 τετρ. χλμ. ύδατα) Μήκος συνόρων: 1.094 χλμ., από τα οποία 362 χλμ. ακτογραμμή Μήκος συνόρων με Ελλάδα: 282 χλμ.
Πληθυσμός	2.829.751 (1.1.2021) 2.845.955 (1.1.2020) 2.862.427 (1.1.2019) 2.870.324 (1.1.2018)
Γλώσσα συναλλαγών	Αλβανική (η χρήση της ιταλικής καθώς και της ελληνικής, είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη)
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Θρησκεία	Μουσουλμάνοι: 43,2% Ορθόδοξοι: 13,7% Καθολικοί: 1,9% Άθεοι: 6,01% Λοιπά θρησκευόμενα: 35,1% (Απογραφή 2020)
Πρωτεύουσα	Τίρανα (Tirana): 912.190 κάτοικοι (1.1.2021)
Νόμισμα	Αλβανικό Λεκ (ΛΕΚ) Ισοτιμία 4/11/2021 : ΛΕΚ/EUR : 122,87 – ΛΕΚ/US\$: 106,42 Μέση ισοτιμία: 2020 : ΛΕΚ/EUR: 123,75 – ΛΕΚ/US\$: 108,67 2019 : ΛΕΚ/EUR: 123,01 – ΛΕΚ/US\$: 109,85 2018 : ΛΕΚ/EUR: 127,59 – ΛΕΚ/US\$: 107,99 2017 : ΛΕΚ/EUR: 134,28 – ΛΕΚ/US\$: 119,10 2016 : ΛΕΚ/EUR: 137,37 – ΛΕΚ/US\$: 124,14 (Bank of Albania)
Διεθνείς κωδικοί	Διεθνής κωδικός τηλεφωνικών κλήσεων: 00355 Διεθνής κατάληξη διαδικτύου: .al
Τοπική ώρα	+1 Greenwich (-1 ώρα από ώρα Ελλάδας) Θερινή ώρα: +1 ώρα (τελευταία Κυριακή Μαρτίου–τελευταία Κυριακή Οκτωβρίου)
Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/
Εθνική εορτή	28 Νοεμβρίου: Ημέρα Ανεξαρτησίας 29 Νοεμβρίου: Ημέρα Απελευθέρωσης

¹ Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από την Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία INSTAT (<http://www.instat.gov.al/en/>). Σε όσα στοιχεία έχουν διαφορετική πηγή, γίνεται σχετική αναφορά.



Περιβάλλον

Ποταμοί	Δρίνος (μήκος 285 χλμ.), Σεμάν (281 χλμ.), Αώος (272 χλμ.), Shkumbin (181 χλμ.), Mat (115 χλμ.), Erzen, Ishem, Buna
Ορυκτός πλούτος – άδειες εξόρυξης/ εκμετάλλευσης	▪ Πετρέλαιο και φυσικό αέριο Επίσης, μέχρι 31.12.2018 είχαν δοθεί συνολικά 645 άδειες εκμετάλλευσης, κυρίως στις περιοχές Bulqiza, Kruja, Berat, Tirana και Librazhdi Ενδεικτικά, έχουν δοθεί άδειες για: ▪ Χρώμιο: 260 άδειες ▪ Ασβεστόλιθο, πλάκες, σχιστόλιθο και ασβεστολιθικά προϊόντα: 210 άδειες ▪ Σίδηρο-νικέλιο και πυριτικό νικέλιο 31 άδειες ▪ Χαλκό: 14 άδειες ▪ Άργιλο (πηλό): 20 άδειες ▪ Γύψο-ανυδρίτες: 8 άδειες ▪ Άνθρακα: 1 άδεια (Εθνική Υπηρεσία Φυσικών Πόρων/National Agency of Natural Resources, στοιχεία 2018)

Μεταφορές

Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, θέση Rinas (25 χλμ. από Τίρανα) www.tirana-airport.com/
Αριθμός πτήσεων	2020: 15.280 πτήσεις 2019: 28.695 πτήσεις 2018: 25.510 πτήσεις
Επιβατική κίνηση αεροδρομίου	2020: 1.310.614 άτομα 2019: 3.338.147 άτομα 2018: 2.947.172 άτομα
Αερομεταφορές cargo	2020: 286 τόνοι 2019: 471 τόνοι 2018: 472 τόνοι
Σιδηρόδρομος	Αλβανικοί Σιδηρόδρομοι HSH (http://www.hsh.com.al/) Δίκτυο σε λειτουργία: 224 χλμ. (2020)
Επιβατική κίνηση σιδηροδρόμων	2020: 17.948 άτομα 2019: 59.787 άτομα 2018: 75.881 άτομα
Μεταφερόμενο φορτίο μέσω σιδηροδρόμων	2020: 628 τόνοι 2019: 708 τόνοι 2018: 199 τόνοι



Θαλάσσιες μεταφορές	Αρχή Λιμένος Δυρραχίου http://www.apdurre.com.al Αρχή Λιμένος Αυλώνας http://www.portivlore.com Αρχή Λιμένος Αγ. Σαράντα Α.Ε. http://www.portisarande.al Αρχή Λιμένος Σεντζίν http://www.portofshengjin.com
Μεταφερόμενο φορτίο από τα αλβανικά λιμάνια	2020: 4.277 τόννοι 2019: 4.455 τόννοι 2018: 3.890 τόννοι
Επιβατική κίνηση σε λιμένες	2020: 379.084 άτομα 2019: 1.574.096 άτομα 2018: 1.522.896 άτομα

Τουρισμός

Δυναμικότητα διαμονής	2019 1.405 εγκαταστάσεις 38.034 δωμάτια 88.946 κλίνες	2018 1.326 εγκαταστάσεις 34.520 δωμάτια 79.558 κλίνες	
Συνολικές αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών	2020: 2.657.818 2019: 6.406.038 2018: 5.926.803		
Αφίξεις αλλοδαπών βάσει μέσου μεταφοράς	2020: 269.801 μέσω αέρος 64.079 μέσω θαλάσσης 2.323.938 μέσω εδάφους	2019: 783.863 μέσω αέρος 468.364 μέσω θαλάσσης 5.153.811 μέσω εδάφους	
Κυριότερες χώρες προέλευσης αλλοδαπών επισκεπτών		2019	2018
	Κόσοβο	2.246.540	2.088.503
	Β. Μακεδονία	753.533	680.780
	Ελλάδα	596.884	552.638
	Ιταλία	467.745	436.103
	Μαυροβούνιο	366.817	357.071
	Πολωνία	132.403	153.718
	Γερμανία	165.703	142.291
	Ην. Βασίλειο	133.175	126.296
Κυριότερες περιοχές προέλευσης αλλοδαπών επισκεπτών		2019	2018
	Αφρική	21.645	3.457
	Αμερική	153.579	148.845
	Ανατολική Ασία-Ειρηνικός	66.757	68.121
	Μέση Ανατολή	11.005	7.174
	Νότια Ασία	3.167	3.115
	Ευρώπη	5.774.226	5.331.614
	Κεντρική/Ανατ. Ευρώπη	371.988	362.083
	Βόρεια Ευρώπη	234.902	212.246



Νότια Ευρώπη	4.635.974	4.301.996
Δυτική Ευρώπη	416.983	357.411
Ανατ. Ευρώπη/Μεσόγειος	114.379	97.878
Λοιπές περιοχές	375.659	364.477

Τηλεπικοινωνίες-Χρήση ίντερνετ

Κινητή Τηλεφωνία	2020: 2.618.880 ενεργοί συνδρομητές 2019: 2.630.076 ενεργοί συνδρομητές 2018: 2.714.878 ενεργοί συνδρομητές		
Σταθερή Τηλεφωνία	2020: 223.469 συνδέσεις 2019: 242.859 συνδέσεις 2018: 248.631 συνδέσεις		
Εταιρείες κινητής (μερίδια 2020 σε ενεργούς χρήστες SIM)	Vodafone (47%), One Telekomunications (37%), Albtelecom Mobile (16%)		
Εταιρείες σταθερής (μερίδια 2020)	Albelecom (26%), Abcom (19%), ASC (12%), Abissnet (8%), Digicom (4,5%), Nisatel (3,5%), και πληθώρα εταιρειών μικρού μεγέθους		
Χρήση ίντερνετ από επιχειρήσεις (ανά μέγεθος επιχείρησης)	Έτος	2018	2019
	10-49 υπάλληλοι	97,5%	97,3%
	50-149 υπάλληλοι	99,5%	99,9%
	250+ υπάλληλοι	100%	100%
	Σύνολο	97,5%	97,8%
Ηλεκτρονικό εμπόριο ανά οικονομική δραστηριότητα επιχειρήσεων	2019 Διοικητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης: 9,7% Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες: 1,2% Μεσιτικές υπηρεσίες: 4,4% Υπηρεσίες παροχής πληροφόρησης και επικοινωνιών: 28,5% Υπηρεσίες διαμονής και εστίασης: 12,8% Υπηρεσίες logistics: 8,6% Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές μηχανοκίνητων οχημάτων: 5,2% Κατασκευαστικός κλάδος: 2,1% Υπηρεσίες παροχής ενέργειας, θέρμανσης, νερού και αποχέτευσης, υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων: 1,6% Μεταποιητικός κλάδος: 0,8%		

Υγεία

	2019	2020
Αριθμός Νοσοκομείων	42	42
-Αριθμός κλινών	8.189	8.334,0



-Αριθμός νοσηλευθέντων	282.962	201.449
-Μέση διάρκεια παραμονής στα νοσοκομεία (ημέρες)	5,5	5,1
-Αριθμός ατόμων που υποβλήθηκαν σε χειρουργικές επεμβάσεις	63.669	46.369
Κέντρα Υγείας	413	413
-Αριθμός επισκέψεων ασθενών στα κέντρα υγείας	3.374.429	3.374.429
Πολυκλινικές	46	46
-Αριθμός επισκέψεων ασθενών στις πολυκλινικές	2.732.806	2.732.806

A.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Δημογραφικά στοιχεία

Μεταβολή πληθυσμού	1/1/2020: 2.845.966 1/1/2019: 2.862.427 1/1/2018: 2.870.324 1/1/2017: 2.876.591 1/1/2016: 2.886.026	
Κατανομή πληθυσμού (φύλο)	2020	2019
	Άντρες: 1.420.613 Γυναίκες: 1.425.342	Άντρες: 1.429.594 Γυναίκες: 1.432.833
Ηλικιακή δομή	2020 (από 1.1.2021) 0-14 ετών: 467.366 15-34 ετών: 851.111 35-64 ετών: 1.079.733 65+ ετών: 431.531	

Απασχόληση

Εργατικό δυναμικό	2020: 1.407.934 2019: 1.430.000 2018: 1.404.000
Εργαζόμενοι	2020: 1.243.321 2019: 1.266.000 2018: 1.230.000
Ανεργία	2020: 11,7% 2019: 11,5% 2018: 12,3%,
Αριθμός ανέργων	2020: 164.613 2019: 165.000 2018: 173.000
Επίδομα ανεργίας	13.000 Λεκ
Μέσος μικτός μηνιαίος μισθός	1 τρίμηνο 2021: 56.019 λεκ 2020: 64.389 λεκ



Μέσος μηνιαίος μισθός ιδιωτικού τομέα	2020: 48.459 λεκ Ειδικότερα : Γεωργία, Υλοτομία: 34.420 λεκ Βιομηχανία: 45.460 λεκ Κατασκευαστικός τομέας: 41.617 λεκ Λιανικό και χονδρικό εμπόριο: 39.894 λεκ Πληροφορική και Επικοινωνίες: 80.666 λεκ Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες: 110.094 λεκ 2019: Γεωργία, Δασοκομία, Υλοτομία και Αλιεία: 37.192 Λεκ Βιομηχανία, υπηρεσίες απροχής ρεύματος, νερού και διαχείρισης απορριμάτων: 44.155 Λεκ Κατασκευαστικός τομέας: 42.239 Λεκ Λιανικό και χονδρικό εμπόριο και υπηρεσίες διαμονής και εστίασης: 39.043 Λεκ Πληροφορική και Επικοινωνίες: 80.036 Λεκ Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες: 107.679 Λεκ Μεσιτικές δραστηριότητες: 59.478 Λεκ Ψυχαγωγία και τέχνες: 57.535 Λεκ
Μέσος μηνιαίος μισθός δημοσίου τομέα	1^ο τρίμηνο 2021: 67.769 λεκ 2020: 64.389 λεκ 2019: 63.084 λεκ
Κατώτερος μισθός	Το έτος 2020, επίσημα ο κατώτατος μηνιαίος μισθός διαμορφώθηκε στα 26.000 λεκ, ενώ τον Οκτώβριο του ίδιου έτους ο α/Πρωθυπουργός ανακοίνωσε ότι ο κατώτατος μισθός θα ανέβει στα 30.000 λεκ

A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	2019: ~€13,92 δις (1.691.729 εκατ. Λεκ) 2018: ~€13,45 δις (1.635.714,6 εκατ. Λεκ) 2017: ~€12,76 δις (1.551.281,3 εκατ. Λεκ)
Κατά κεφαλή ΑΕΠ	2019: ~ €4.200 (εκτίμηση) 2018: ~€4.100 (εκτίμηση) 2017: ~ €3.980
Τομεακή κατανομή ΑΕΠ (2019) (προσωρινά στοιχεία)	☐ Αγροτικός τομέας: 20,06% ☐ Βιομηχανία: 12,2% ☐ Υπηρεσίες: 47,1% ☐ Κατασκευές: 8,98%
Μεγέθυνση ΑΕΠ (σταθερές τιμές, ως προς προηγ. έτος)	2020: -5,5%(εκτίμηση Κεντρικής Τράπεζας Αλβανίας) 2019: 2,2% (στοιχεία World Bank) 2018: 4,1% (στοιχεία INSTAT) 2017: 3,8% (στοιχεία INSTAT)
Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα	2019: 1.691.729 εκατ. Λεκ 2018: 1.636.731 εκατ. Λεκ



Εισροές άμεσων ξένων επενδύσεις	Έτος	2016	2017	2018	2019	2020
	Αξία εκατ. €	943	899	1.020	1.073	933
	Μεταβολή %	5,96%	-4,66%	13,4%	5,19%	-13,04%
Δημόσιο χρέος γενικής κυβέρνησης (ποσοστό ΑΕΠ)	2020: 77,8% (εκτίμηση Κεντρικής Τράπεζας Αλβανίας) 2019: 66,8% 2018: 69,9% 2017: 71,8%					
Δημοσιονομικό έλλειμμα (ποσοστό ΑΕΠ)	2020: 6,9% (εκτίμηση Κεντρικής Τράπεζας Αλβανίας) 2019: 2% 2018: 1,8% 2017: 2%					
Εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων	Έτος	2016	2017	2018	2019	2020
	Αξία σε εκατ. €	615	636	665	1.300	1.500 (στοιχεία World Bank)
	Μεταβολή από προηγ. έτος	2,8%	3,4%	4,6%	95,5%	15,4%
Πληθωρισμός	2020: 1,6% 2019: 1,4% 2018: 2% 2017: 1,9%					
Ανεργία	2020: 11,7% 2019: 11,2% 2018: 12,3%, 2017: 13,7%					
Ανάπτυξη (*εκτίμηση)		2018	2019	2020	2021	
	ΔΝΤ	4.1%	2,2%	-5%*	-	
	Παγκόσμια Τράπεζα	4.07%	2,2%*	-5%*	8,82%*	
	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	4,1%	3,9%	-7%*	3,5%*	
	Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας	4,1%	2,9%	-5,5%	-	

Εξωτερικό εμπόριο

Όγκος εμπορίου	2020: 877,21 δις Λεκ 2019: 947,84 δις Λεκ 2018: 951,80 δις. Λεκ 2017: 899,17 δις. Λεκ
Εξαγωγές	2020: 271,95 δις Λεκ 2019: 298,77 δις Λεκ 2018: 310,43 δις Λεκ 2017: 272,99 δις Λεκ
Εισαγωγές	2020: 605,26 δις Λεκ

² Άνοιξη 2020



	2019: 649,12 δις Λεκ 2018: 641,46 δις Λεκ 2017: 626,18 δις Λεκ
Εμπορικό ισοζύγιο	2020: -333,31 δις Λεκ 2019: -350,28 δις Λεκ 2018: -331,03 δις Λεκ 2017: -353,19 δις Λεκ
Ποσοστό κάλυψης εξαγωγών/εισαγωγών	2019: 46% 2018: 48,4%, 2017: 43,6%
Κυριότερες χώρες εξαγωγής	2020: Ιταλία (45,42%), Κόσοβο (9,65%), Ισπανία (6,1%), Γερμανία (5,89%), Ελλάδα (4,86%), Βόρεια Μακεδονία (3,26%), Σερβία (2,31%), Γαλλία (2,03%), Μαυροβούνιο (1,9%), Κίνα (1,84%) 2019: Συνολικά προς κράτη-μέλη ΕΕ (76,6%) Ιταλία (47,8%) Κόσοβο (9,9%) Ισπανία (7,98%) Γερμανία (4,74%) Ελλάδα (4,27%) Βόρεια Μακεδονία (2,86%) Μαυροβούνιο (1,83%) Σερβία (1,8%) ΗΠΑ (1,22%) 2018: Ιταλία (48,03%), Κόσοβο (8,73%), Ισπανία (7,79%), Γερμανία (4,33%), Ελλάδα (4,22%), Βόρεια Μακεδονία (2,75%), Κίνα (1,83%), ΗΠΑ (1,72%)
Κατανομή εξαγωγών	2020 Ένδυση/κλωστοϋφαντουργία υπόδηση: 102.344 εκατ. Λεκ Δομικά υλικά και μέταλλα: 41.809 εκατ. Λεκ Ορυκτά, καύσιμα, ηλεκτρική ενέργεια: 50.274 εκατ. Λεκ Τρόφιμα, ποτά, καπνός: 39.050 εκατ. Λεκ Μηχανήματα, εξοπλισμός, ανταλλακτικά: 22.396 εκατ. Λεκ Ξύλινες κατασκευές και είδη χαρτιού: 8.642 εκατ. Λεκ Χημικά και πλαστικά: 7.409 εκατ. Λεκ



	Δερμάτινα είδη: 1.811 εκατ Λεκ 2019 Τρόφιμα, ποτά, καπνός: 35.374 εκατ. Λεκ Ορυκτά, καύσιμα, ηλεκτρική ενέργεια: 50.274 εκατ. Λεκ Χημικά και πλαστικά: 7.653 εκατ. Λεκ Δερμάτινα είδη: 2.444 εκατ Λεκ Ξύλινες κατασκευές και είδη χαρτιού: 9.592 εκατ. Λεκ Ένδυση/κλωστοϋφαντουργία υπόδηση: 118.202 εκατ Λεκ Δομικά υλικά και μέταλλα: 45.385 εκατ. Λεκ Μηχανήματα, εξοπλισμός, ανταλλακτικά: 20.892 εκατ. Λεκ
Κυριότερες χώρες εισαγωγής	2020: Ιταλία (25,11 %) Τουρκία (9,57%) Ελλάδα (9%) Κίνα (8,93%) Γερμανία (7,7%) Σερβία (3,8%) Ρωσία (2,23%) Γαλλία (1,96%) Πολωνία (1,7%) 2019: Συνολικά από κράτη-μέλη ΕΕ (63,9%) Ιταλία (25,29%) Τουρκία (9,52%) Ελλάδα (8,37%) Γερμανία (7,16%) Σερβία (3,55%) Ελβετία (2,36%) Γαλλία (2%) ΗΠΑ (1,9%) Ρωσία (1,78%) Ισπανία (1,77%) Πολωνία (1,62%) Βόρεια Μακεδονία (1,32%) 2018: Ιταλία (27,33%) Τουρκία (8,45%) Κίνα (8,39%) Ελλάδα (8,12%) Γερμανία (7,73%) Ισπανία (2,49%) Ρωσία (1,91%) Ελβετία (1,56%)
Κατανομή εισαγωγών	2020 Μηχανήματα, εξοπλισμός ανταλλακτικά: 133.819 εκατ Λεκ Τρόφιμα, ποτά, καπνός: 110.926 εκατ. Λεκ Χημικά και πλαστικά: 91.016 εκατ. Λεκ Δομικά υλικά και μέταλλα: 78.258 εκατ. Λεκ Ένδυση/κλωστοϋφαντουργία, υπόδηση: 75.456 εκατ Λεκ



Ορυκτά, καύσιμα, ηλεκτρική ενέργεια: 54.551 εκατ. Λεκ
Ξύλινες κατασκευές και είδη χαρτιού: 24.005 εκατ. Λεκ
Δερμάτινα είδη: 12.631 εκατ Λεκ

2019

Τρόφιμα, ποτά, καπνός: 110.365 εκατ. Λεκ
Ορυκτά, καύσιμα, ηλεκτρική ενέργεια: 77.235 εκατ. Λεκ
Χημικά και πλαστικά: 88.729 εκατ. Λεκ
Δερμάτινα είδη: 17.329 εκατ Λεκ
Ξύλινες κατασκευές και είδη χαρτιού: 25.818 εκατ. Λεκ
Ένδυση/κλωστοϋφαντουργία, υπόδηση: 87.203 εκατ Λεκ
Δομικά υλικά και μέταλλα: 78.441 εκατ. Λεκ
Μηχανήματα, εξοπλισμός ανταλλακτικά: 138.753 εκατ Λεκ

Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Αλβανίας

Όγκος εμπορίου	2020: 67,66 δις Λεκ (€555 εκατ.) 2019: 67,12 δις Λεκ (550,50 εκ. €) 2018: 65,23 δις Λεκ (€526,08 εκατ.) 2017: 61,48 δις Λεκ (€457,86 εκατ.)
Εμπορικό Ισοζύγιο Ελλάδας-Αλβανίας	2020: 41,24 δις Λεκ (€338,27 εκ.) 2019: 41,55 δις Λεκ (€340,83 εκ.) 2018: 38,97 δις Λεκ (€314,25 εκατ.) 2017: 38,27 δις Λεκ (€285,05 εκατ.)
Ελληνικές εξαγωγές προς Αλβανία	2020: 54,55 δις Λεκ (446,64 εκ. €) 2019: 54,33 δις Λεκ (420,17 εκ. €) 2018: 52,10 δις Λεκ (€420,17 εκατ.)
Κυριότερα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα στην Αλβανία	2020: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (16,41%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (8,44%), (HS 20) παρασκευάσματα λαχανικών, φρούτων και ξηρών καρπών (5,45%), (HS 48) χαρτί και χαρτόνια (4,49%), (HS 24) καπνά (4,25%), (HS 39) πλαστικές ύλες (4,23%), (HS 08) καρποί και φρούτα βρώσιμα (4,01%), (HS 84) λέβητες, μηχανές, συσκευές (3,45%) (HS 01) ζώα ζώντα (2,72%) και (HS 32) εκχυλίσματα μαυρίσματος ή βαφής (2,60%) 2019: (HS 27) Ορυκτά καύσιμα και ορυκτέλαια (18,54%) (HS 72) Σίδηρος και χάλυβας (7,28%) (HS 39) Πλαστικό και είδη πλαστικού (4,75%) (HS 20) Παρασκευάσματα λαχανικών, φρούτων και ξηρών καρπών (4,65%) (HS 48) Χαρτί και χαρτόνια (4,34%) (HS 24) Καπνός και υποκατάστατα καπνού (4,24%) (HS 08) Καρποί και φρούτα βρώσιμα (3,99%)



	(HS 01) Ζώντα ζώα (3,76%) (HS 84) Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανήματα και μηχανικές συσκευές (3,38%) (HS 76) Αλουμίνιο και είδη αλουμινίου (2,49%) (HS 30) Φαρμακευτικά προϊόντα (2,48%) (HS 22) Ποτά, οиноπνευματώδη και ξύδι (2,36%)
Αλβανικές εξαγωγές προς Ελλάδα	2020: 13,21 δις Λεκ (€108,36 εκατ.) 2019: 12,78 δις Λεκ (€105,91 εκατ.) 2018: 13,13 δις Λεκ (€105,91 εκατ.) 2017: 11,60 δις Λεκ (€86,40 εκατ.)
Κυριότερα εξαγόμενα αλβανικά προϊόντα προς Ελλάδα	2020: (HS 61) ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης (21,28%), (HS 20) παρασκευάσματα λαχανικών, φρούτων και ξηρών καρπών (20,18%), (HS 62) ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά (15,22%), (HS 27) Ορυκτά καύσιμα, ορυκτέλαια και προϊόντα απόσταξης (5,81%) (HS 44) ξύλο και τεχνουργήματα από ξύλο (5,20%), (HS 48) χαρτί και χαρτόνια (5,04%), (HS 73) είδη από σίδηρο – χάλυβα (3,78%) (HS 76) αλουμίνιο και είδη (3,20%), (HS 39) πλαστικά και τεχνουργήματα από πλαστικές ύλες (2,75%) και (HS 72) σίδηρος και χάλυβας (2,56%) 2019: (HS 61) Είδη ένδυσης (23,8%) (HS 20) Παρασκευάσματα λαχανικών, φρούτων και ξηρών καρπών (15,8%) (HS 62) Ενδύματα και αξεσουάρ ένδυσης (όχι πλεκτά) (14,46%) (HS 48) Χαρτί και χαρτόνια (5,85%) (HS 44) Ξύλο και είδη από ξύλο (5,25%) (HS 27) Ορυκτά καύσιμα και ορυκτέλαια (3,97%) (HS 76) Αλουμίνιο και είδη αλουμινίου (3,6%) (HS 39) Πλαστικό και είδη πλαστικού (3,34%) (HS 73) Είδη από σίδηρο και χάλυβα (2,85%) (HS 72) Σίδηρος και χάλυβας (2,43%)

Κατάταξη Αλβανίας σε εκθέσεις Διεθνών Οργανισμών

	2015	2016	2017	2018	2019
Transparency International "Corruption Perceptions Index"	88 ^η	83 ^η	91 ^η	99 ^η	106 ^η
World Economic Forum "Global Competitiveness Report"	97 ^η	93 ^η	80 ^η	76 ^η	81 ^η
Heritage Foundation "Index of Economic Freedom"	59 ^η	59 ^η	65 ^η	52 ^η	57 ^η



World Bank "Doing Business"	68 ^η	97 ^η	58 ^η	63 ^η	82 ^η
--------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------



ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΤΟ 2019-2020

Η αλβανική οικονομία παρουσίαζε ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια, καταγράφοντας σταθερά θετικό ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ της. Ωστόσο, η θετική πορεία διεκόπη λόγω του σεισμού του Νοεμβρίου 2019 και της πανδημίας COVID-19. Τα δύο αυτά διαδοχικά σοκ οδήγησαν την αλβανική οικονομία σε ύφεση το 2020, με σταδιακή ανάκαμψη να αναμένεται το 2021-2022, αναλόγως της πορείας της πανδημίας. Ενδεικτικά, ΔΝΤ και Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμούν τη συρρίκνωση της εγχώριας οικονομίας το 2020 σε -5%,³ ωστόσο εκτιμάται ανάκαμψή της από το 2022.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα της Αλβανίας, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αν ήταν σχετικά σταθερό τα τελευταία 3 χρόνια, ανερχόμενο σε 2% του ΑΕΠ το 2019, το 2020 εκτινάχθηκε σε 6,9%. Αντίστοιχα, σταθερά μειούμενο έβαινε το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης κατά τα προηγούμενα χρόνια, καθώς από 73,3% του ΑΕΠ το 2016 μειώθηκε σε 66,8% το 2019³. Λόγω των διαδοχικών σοκ, το 2020 ανήλθε σε 77,8% του ΑΕΠ.

Μειωμένες ήταν και οι ροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων το 2020, σε σχέση με το 2019. Οι εισροές ΑΞΕ είχαν καταγράψει αύξηση τα δύο προηγούμενα έτη, καθώς το 2018 παρατηρήθηκε αύξηση 13,4% και το 2019 5,19%, έναντι των προηγούμενων ετών αντιστοίχως. Ωστόσο, το 2020 κατεγράφη μείωση 14,04% σε σχέση με το 2019. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι το απόθεμα ΑΞΕ σημειώνει σταθερά αύξηση κατά τα τελευταία χρόνια, το οποίο το 2020 ανήλθε σε 8,82 δις ευρώ.

Αναφορικά με το διεθνές εμπόριο της Αλβανίας, ο όγκος εμπορίου το 2020, για άλλη μία χρονιά, παρουσίασε μείωση, κυρίως λόγω μείωσης των εξαγωγών, ενώ και το εμπορικό ισοζύγιο συνέχισε να είναι ελλειμματικό για την Αλβανία. Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας είναι Κ-Μ της ΕΕ, με πρώτη την Ιταλία, τόσο σε εισαγωγές όσο και σε εξαγωγές. Για το 2020, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 5^η θέση, μεταξύ των χωρών στις οποίες εξάγει η Αλβανία και την 3^η θέση μεταξύ των χωρών-προμηθευτών της (στοιχεία 2020), με ποσοστό 4,86% και 9% αντίστοιχα.

Ως προς τη νομισματική πολιτική, και κατά το έτος 2020, ο πληθωρισμός διατηρήθηκε σε χαμηλά επίπεδα, καθώς ανήλθε σε 1,6%, κυρίως επηρεαζόμενος από τις τιμές των τροφίμων. Για το 2021, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί στο 1,8%. Παράλληλα, από Μάρτιο 2020 η Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας τήρησε πολιτική χαμηλού επιτοκίου 0,5%, η οποία αναμένεται να διατηρηθεί και για το τρέχον έτος αλλά και για το 2022.

Στο πεδίο της αγοράς εργασίας, το ποσοστό ανεργίας για το 2020, φαίνεται να μην επηρεάστηκε από τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας λόγω της πανδημίας COVID-19, καθώς ανήλθε σε 11,7%, ελαφρά ανεβασμένο από το 11,5% του 2019, το οποίο και ήταν το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί στη χώρα μετά το 1997.

Αναφορικά με το μέσο (μεικτό) μηνιαίο μισθό, αυτός ανήλθε το 2020 σε 53.662 λεκ. Ειδικότερα, το 2020, ο μέσος μηνιαίος μισθός στο δημόσιο τομέα ανήλθε σε 64.389 λεκ, ενώ στον ιδιωτικό τομέα αντίστοιχα ήταν 48.459 λεκ. Σημαντικές διαφορές παρατηρούνται στο μέσο μηνιαίο μισθό ανά κλάδο δραστηριότητας στον ιδιωτικό τομέα: χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: 110.094 λεκ, κλάδος Πληροφορικής και Επικοινωνιών: 80.666 λεκ, Κατασκευαστικός κλάδος 41.617 λεκ, με το χαμηλότερο μέσο μηνιαίο μισθό να καταγράφεται σε Γεωργία, Δασοκομία, Υλοτομία και Αλιεία, με 34.420 λεκ, σημαντικά μειωμένος σε

³ στοιχεία IMF



σύγκριση με τα 37.343 λεκ του 2019. Ως προς τον κατώτατο μισθό στην Αλβανία, από τον Οκτώβριο 2020 ανέρχεται σε 30.000 Λεκ.

Τέλος, μεγάλη πτώση παρατηρήθηκε το 2020 στην οικονομική δραστηριότητα του τουριστικού τομέα, καθώς ο τουρισμός ήταν από τους κλάδους που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία Covid-19, λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις. Ενδεικτικά, κατά το 2020 οι συνολικές αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών στην Αλβανία ανήλθαν σε 2.657.818 άτομα όταν το 2019 ήταν 6.406.038 άτομα.



B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1 Θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο στην Αλβανία για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, για επιτηδευματίες και εμπορικές εταιρείες (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) είναι ο Ν. 9901/2007, μέσω του οποίου παρέχεται η δυνατότητα και στους ξένους επενδυτές να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα με τους εξής τρόπους: **α)** ίδρυση αλβανικής εμπορικής εταιρείας, είτε προσωπικής, όπως ατομική, ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία, είτε κεφαλαιουχικής εταιρείας, όπως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμη εταιρεία, **β)** ίδρυση υποκαταστήματος ή γραφείο αντιπροσωπείας και **γ)** δημιουργία συνεταιρισμού/κοινοπραξίας.

Κατά τον ίδιο τρόπο, μία αλλοδαπή εταιρεία μπορεί να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στην Αλβανία, με την ίδρυση εταιρείας σε μια από τις ως άνω νομικές μορφές, την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας.

Για όλες ανεξαιρέτως τις εταιρικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, υφίσταται, από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2007, υποχρέωση εγγραφής τους στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR, www.qkr.gov.al), σύμφωνα με το Ν. 9723/2007. Το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής λειτουργεί ως «one stop shop» και παρέχει τη δυνατότητα ίδρυσης επιχείρησης, εντός μίας ημέρας, με ελάχιστο διοικητικό τέλος 100 αλβανικών Λεκ (περίπου €0,70) και ταυτόχρονη εγγραφή στα φορολογικά μητρώα, στο μητρώο κοινωνικής ασφάλισης, στο μητρώο υγειονομικής ασφάλισης και στην επιθεώρηση εργασίας, καθώς και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Δήμου στον οποίο έχει έδρα η επιχείρηση. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής, η επιχείρηση αποκτά κοινό μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης σε όλα τα ως άνω μητρώα (NIPT).

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι στις 29 Ιουλίου 2020, το Α/Κοινοβούλιο ενέκρινε τον Νόμο αρ. 112/2020 για το «Μητρώο Πραγματικών Ιδιοκτητών». Ο Νόμος δημοσιεύτηκε στην ΦΕΚ αρ. 149, ημερ. 13 Αυγούστου 2020 και τέθηκε σε ισχύ στις 28 Αυγούστου 2020. Ο Νόμος παρέχει έναν νέο ορισμό του πραγματικού δικαιούχου και διέπει τη σύσταση, λειτουργία και διαχείριση του Μητρώου Δικαιούχων, καθορίζει τις υποχρεώσεις οντότητες που πρέπει να εγγράψουν τους πραγματικούς δικαιούχους τους, τις διαδικασίες εγγραφής και αποθήκευσης καταχωρημένων δεδομένων πραγματικών δικαιούχων καθώς και κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση μη εγγραφής των πραγματικών δικαιούχων.

Τέλος, αξίζει να επισημανθεί ότι μέσω της νέας πολυλειτουργικής κυβερνητικής πύλης e-albania.al (www.e-albania.al) υπάρχει δυνατότητα να έχει εύκολη και γρήγορη πρόσβαση ο χρήστης (ιδιώτες, επιχειρήσεις και δημόσιοι υπάλληλοι) σε πλήθος πληροφοριών και υπηρεσιών που τον αφορά. Η εν λόγω πύλη θα λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής για υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που προσφέρονται σε πολίτες, επιχειρήσεις και δημόσιους υπαλλήλους.

B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιρειών

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 9723/2007 και το Ν. 9901/2008 «Περί επιτηδευματιών και εμπορικών εταιρειών», οι νομικές μορφές των εταιρειών που εγγράφονται στο QKR είναι οι ακόλουθες:

- Ατομική Επιχείρηση - Sole Entrepreneur – Tregtari
- Ομόρρυθμη Εταιρεία – General/Unlimited Partnership – Shoqeri Kolektive
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία – Limited Partnership – Shoqeri Komandite



- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης – Limited Liability Company – Shoqeri me Pergjegjesi te Kufizuar (sh.p.k)
- Ανώνυμη Εταιρεία – Joint Stock Company – Shoqeri Anonime (sh.a)
- Κοινοπραξία – Joint Venture – Shoqeri e Thjeshte

Ατομική Επιχείρηση

Η ατομική επιχείρηση ασκεί τη δραστηριότητά της υπό την επωνυμία του ιδιοκτήτη. Οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες υποβάλλουν αίτηση και αποδεικτικό έγγραφο ταυτοποίησης (βιομετρικό διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας), στα κέντρα εξυπηρέτησης του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (QKR). Στην αίτηση περιλαμβάνονται τα στοιχεία ταυτότητας, η ταχυδρομική διεύθυνση της οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας, το είδος της δραστηριότητας της επιχείρησης και δείγμα υπογραφής του ιδιοκτήτη. Η εγγραφή στο QKR γίνεται είτε αυτοπροσώπως, είτε ή μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου.



Ομόρρυθμη Εταιρεία

Στην ομόρρυθμη εταιρεία, όλοι οι εταίροι ευθύνονται χωρίς περιορισμό και εξ ολοκλήρου για τις υποχρεώσεις της. Η διαχείρισή της ανήκει σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό. Επίσης, κάθε εταίρος μπορεί να εκπροσωπεί την εταιρεία έναντι τρίτων. Η ομόρρυθμη εταιρεία εκδίδει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενώ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων ρυθμίζονται από το καταστατικό, το οποίο υποβάλλεται στο QKR.

Ετερόρρυθμη Εταιρεία

Στην ετερόρρυθμη εταιρεία, μορφή η οποία χρησιμοποιείται σπάνια, υπάρχουν ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι εταίροι, με απεριόριστη και εις ολόκληρο ευθύνη, και ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι εταίροι που ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν δικαιούνται να συμμετέχουν στη διοίκηση της εταιρείας, ακόμα και αν λάβουν σχετική εξουσιοδότηση, αλλιώς ευθύνονται ως ομόρρυθμοι εταίροι. Η ετερόρρυθμη εταιρεία δε λύεται λόγω θανάτου ή αποχώρησης ενός ή περισσότερων ετερόρρυθμων εταίρων.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (sh.p.k.)

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι η συνηθέστερη νομική μορφή εταιρείας στην Αλβανία και ιδρύεται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το κεφάλαιο της ΕΠΕ είναι διαιρεμένο σε μερίδια, για την ονομαστική αξία των οποίων δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις, ενώ το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση ΕΠΕ ανέρχεται σε 100 αλβανικά Λεκ(περίπου €0,70). Η εισφορά των εταίρων μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Οι διαχειριστές της εταιρείας ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, για χρονική περίοδο μέχρι 5 ετών, με δυνατότητα ανανέωσης, και ο διορισμός τους ισχύει από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας στο QKR.

Συνήθεις αποφάσεις λαμβάνονται από τη ΓΣ, εφ' όσον οι παρευρισκόμενοι αντιστοιχούν σε ποσοστό άνω του 30% του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ για τις έκτακτες (όπως αλλαγή καταστατικού, μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, συγχωνεύσεις, εξαγορές, διανομή κερδών) απαιτείται πλειοψηφία $\frac{3}{4}$ των παρόντων στη ΓΣ μετόχων, εφ' όσον οι τελευταίοι αντιπροσωπεύουν άνω του 50% του εταιρικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις της ΓΣ καταγράφονται στα πρακτικά και φυλάσσονται από τους διαχειριστές της εταιρείας.

Ανώνυμη Εταιρεία (sh.a.)

Το κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας διαιρείται σε μετοχές και οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το ελάχιστο απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε **α)** 3,5 εκατ. Λεκ (~€25.000) για την ίδρυση ΑΕ μη δημόσιας εγγραφής και **β)** σε 10 εκατ. Λεκ (~€70.000) για ίδρυση ΑΕ δημόσιας εγγραφής.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με την ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης να το καταβάλουν στην εταιρεία σε χρήμα ή σε είδος (δεν επιτρέπεται καταβολή εισφοράς υπό μορφή παροχής υπηρεσιών), ενώ το σύνολο της αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε εισφορές σε είδος και τουλάχιστον το 25% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε χρηματικές εισφορές, πρέπει να καταβληθούν πριν την εγγραφή της εταιρείας. Το υπόλοιπο κεφάλαιο μπορεί να καταβληθεί σε δόσεις, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.



Δικαιώματα που συνδέονται με τις μετοχές δεν μπορούν να μεταβιβαστούν πριν την εγγραφή της εταιρείας στο QKR. Όλες οι μετοχές έχουν την ίδια ονομαστική αξία, αλλά μπορεί να υπάρχει διάκριση «κοινών» και «προνομιούχων» μετοχών. Οι τελευταίες μπορεί, επίσης, να στερούνται δικαιώματος ψήφου στη ΓΣ και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να αντιστοιχούν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ως προς το σύστημα διοίκησης των ΑΕ, η αλβανική νομοθεσία προβλέπει την εκτέλεση των διοικητικών και εποπτικών καθηκόντων μέσω δύο Συμβουλίων, ενός Διοικητικού και ενός Εποπτικού, ή μέσω ενός μόνο Διοικητικού/Εποπτικού Συμβουλίου, επιφορτισμένου και με τις δύο λειτουργίες.

B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας

Από 1^η Απριλίου 2016, σύμφωνα με το Ν. 131/2015, ξεκίνησε τη λειτουργία του το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων (Qendra Kombëtare e Biznesit - QKB), το οποίο προέκυψε από τη συγχώνευση του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (QKR) και του Εθνικού Κέντρου Αδειοδοτήσεων (QKL). Το οργανόγραμμα του νέου φορέα τέθηκε σε ισχύ στις 15.03.2016 και οι υπηρεσίες του παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα <http://www.qkb.gov.al/>.

Οι ενδιαφερόμενοι για εγγραφή νέας εταιρείας υποχρεούνται να συμπληρώσουν μια αίτηση, την οποία μπορούν να προμηθευτούν: **α)** από τα κέντρα εξυπηρέτησης του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων (QKB), **β)** από την ιστοσελίδα του QKB ή **γ)** μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής του QKB, όπου μπορούν να συμπληρώσουν και υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτηση. Εν συνεχεία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται αυτοπροσώπως ή μέσω εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου, στα κέντρα εξυπηρέτησης του QKB.

Σημειώνεται ότι στην αίτηση αναφέρονται αναλυτικά τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανά νομική μορφή επιχείρησης, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι:

Εμπορικές εταιρείες (Ο.Ε., ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, Κοινοπραξία) – απαιτούμενα δικαιολογητικά (κατά περίπτωση):

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.
- Καταστατικό της εταιρείας.
- Πράξη διορισμού του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας
- Καταθετήριο τράπεζας για την καταβολή του κεφαλαίου (αν το κεφάλαιο είναι καταβεβλημένο)
- Σε περίπτωση εταίρου αλλοδαπού νομικού προσώπου:
 - ο εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης
 - ο βεβαίωση ότι η εταιρεία δεν βρίσκεται σε εκκαθάριση ή πτώχευση,
 - ο σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.
- Αντίγραφα έγκυρων εγγράφων ταυτοποίησης
- Υπόδειγμα υπογραφής του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας

Στο καταστατικό θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Επωνυμία εταιρείας
- Νομική Μορφή εταιρείας
- Μέτοχοι
- Αρχικό κεφάλαιο
- Έδρα εταιρείας
- Κανονισμοί διοίκησης εταιρείας



- Αντικείμενο
- Διάρκεια της εταιρείας

Υποκατάστημα ή Γραφείο Αντιπροσωπείας – απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Τα δικαιολογητικά, που απαιτούνται για την εγγραφή υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας είναι τα ακόλουθα:

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο του υποκαταστήματος, της αντιπροσωπείας, της μητρικής εταιρείας ή από πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο
- Καταστατικό της μητρικής εταιρείας
- Πρόσφατο (μέχρι 90 ημέρες προγενέστερο της αίτησης) απόσπασμα του Εμπορικού Επιμελητηρίου, όπου είναι εγγεγραμμένη η μητρική εταιρεία και από το οποίο να προκύπτει:
 - ο εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης
 - ο βεβαίωση ότι η εταιρεία δεν βρίσκεται σε εκκαθάριση ή πτώχευση
 - ο σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας
- Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της μητρικής εταιρείας ή οποιουδήποτε άλλου, εξουσιοδοτημένου από καταστατικό, οργάνου για την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας στην Αλβανία και το διορισμό του νόμιμου εκπροσώπου τους
- Οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και έκθεση ελεγκτή για το τελευταίο οικονομικό έτος
- Εξουσιοδότηση προσώπου για την υποβολή.
- Αντίγραφα έγκυρων εγγράφων ταυτοποίησης
- Υπόδειγμα υπογραφής του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Περισσότερες πληροφορίες, στην Αγγλική, αναλυτικές οδηγίες για τη διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στην Αλβανία, καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά, ανάλογα με τη νομική της μορφή, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων (<http://www.qkr.gov.al/home/>).

Στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων μπορούν, επίσης, να αναζητηθούν πληροφορίες (όπως νομική μορφή, αντικείμενο δραστηριότητας, ημερομηνία ίδρυσης, ΑΦΜ, ονόματα και ποσοστά μετόχων, εταιρικό κεφάλαιο κ.ά.) για κάθε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Αλβανία. Η αναζήτηση των πληροφοριών μπορεί να γίνει από τους ενδιαφερόμενους, είτε ηλεκτρονικά (<http://www.qkb.gov.al/>), βάσει ονόματος ή ΑΦΜ (NIPT-NUIS), είτε κατόπιν αιτήματος προς το QKB με μικρή οικονομική επιβάρυνση. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία εγγραφής είναι διαθέσιμα μόνο στην αλβανική γλώσσα.

B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων

Οι δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείται έκδοση ειδικής άδειας, είναι κυρίως εκείνες που άπτονται της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Στο ως άνω καθεστώς εμπίπτουν, ενδεικτικά, οι ακόλουθες κατηγορίες δραστηριοτήτων:

- Υπηρεσίες ασφάλειας προσώπων, κτιρίων, επιχειρήσεων κ.λπ.
- Παραγωγή, επεξεργασία και εμπορία τροφίμων
- Ιατρικές, νοσοκομειακές και υπηρεσίες πρώτης βοήθειας
- Παραγωγή, εμπορία και πώληση φαρμάκων
- Παραγωγή και επεξεργασία καπνικών προϊόντων
- Οικοδομικές και εργασίες με επιπτώσεις στο περιβάλλον



- Εξόρυξη και εμπορία πετρελαίου και υποπροϊόντων του
- Εξόρυξη και υπηρεσίες σχετικές με φυσικούς πόρους
- Υπηρεσίες τομέα καυσίμων και ενέργειας
- Αλιεία, ιχθυοκαλλιέργεια, εκτροφή και εμπορία ζώων
- Ανακύκλωση απορριμμάτων–επεξεργασία αποβλήτων
- Νομικές–συμβολαιογραφικές υπηρεσίες
- Μεταφορές (επιβατικές και μη) και ταχυδρομεία
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης
- Παραγωγή και εμπορία όπλων, στρατιωτικού εξοπλισμού και προϊόντων διττής χρήσης.

Οι άδειες που εκδίδονται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών είναι τριών τύπων:

A (group 1) αφορά άδειες που εκδίδονται κατόπιν αίτησης–δήλωσης του ενδιαφερόμενου, χωρίς να απαιτούνται άλλες διατυπώσεις

B (group 2) αφορά άδειες, για την έκδοση των οποίων απαιτείται η κατάθεση κατά περίπτωση προβλεπόμενων δικαιολογητικών

Γ (group 3) απαιτείται και επιθεώρηση από το Εθνικό Κέντρο Αδειών.

Τα διοικητικά τέλη αδειοδότησης είναι: **α)** 100 Λεκ για τη χορήγηση άδειας ή για αλλαγή στον τίτλο άδειας, που σχετίζονται με τα κριτήρια αδειοδότησης και **β)** 50 Λεκ για την παράταση ισχύος της άδειας και για αλλαγές που δεν σχετίζονται με τα κριτήρια αδειοδότησης. Η καταβολή διοικητικών τελών μπορεί επίσης να πιστοποιηθεί σε τοπικά ταχυδρομεία, για την υποβολή αίτησης μέσω ταχυδρομείου με ειδοποίηση παράδοσης.

Για την περίπτωση αδειών τρίτου τύπου (group 3) και ειδικών αδειών, η τομεακή νομοθεσία μπορεί να προβλέπει την καταβολή επιπλέον τέλους στο αρμόδιο Υπουργείο ή/και τα Υπουργεία που εμπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης. Η απόδειξη της πληρωμής υποβάλλεται στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων, κατά το χρόνο έκδοσης άδειας.

Μεταβολές των στοιχείων που αναγράφονται στην άδεια πρέπει να γνωστοποιούνται στο Εθνικό Κέντρο Αδειών, εντός 30 ημερών. Σε περίπτωση που οι μεταβολές αφορούν σε δεδομένα που αποτελούν κριτήρια για τη χορήγηση της άδειας, εκτός από το Εθνικό Κέντρο Αδειών απαιτείται να ενημερώνεται και η Αρχή που εξέδωσε την άδεια, ενώ ο κάτοχος της άδειας παύει τις δραστηριότητές του, μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση των νέων στοιχείων από τις αρμόδιες Αρχές.

Περισσότερες πληροφορίες υπό <http://www.qkb.gov.al/> (Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων).

B.1.4 Σήμανση/πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις)

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 434 από **11.07.2018** απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, τα τρόφιμα θα πρέπει να έχουν ετικέτα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Οι ετικέτες των τροφίμων που προορίζονται για τους τελικούς καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν ετικέτα στην αλβανική γλώσσα, όπου αναφέρονται: όνομα προϊόντος, συστατικά, ποσότητα συστατικών, χώρα καταγωγής, καθαρό βάρος, ποσότητα ή όγκος, ημερομηνία λήξης, τρόπος διατήρησης, σχετικές προειδοποιήσεις για τον καταναλωτή, όνομα και πλήρης διεύθυνση του εισαγωγέα, οδηγίες χρήσης (εφ' όσον είναι απαραίτητες για την ορθή χρήση του προϊόντος) και για τα ποτά με περιεκτικότητα αλκοόλ άνω του 1,2% κατ' όγκο θα πρέπει να αναγράφεται ο αλκοολικός βαθμός του προϊόντος. Τα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να αναγράφονται είτε στην αρχική ετικέτα, είτε σε αυτοκόλλητη ετικέτα πάνω από την αρχική.



Προϊόντα τα οποία δεν προορίζονται για βρώση/πόση, είναι απαραίτητο να αναγράφουν τις απαραίτητες πληροφορίες για την αναγνώριση και χρήση του προϊόντος στα αλβανικά. Ειδικότερα για τα απορρυπαντικά, η σήμανση ρυθμίζεται από την υπ' αριθμ. 669 από 28.9.2011 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας.

Όσον αφορά στα πρότυπα, η εφαρμογή τους είναι κατά κύριο λόγο εθελοντική. Βάσει νόμου, υποχρεωτική είναι η τήρηση προτύπων σε τρόφιμα, ποτά και φαρμακευτικά προϊόντα.

Αρμόδιος οργανισμός για την κατάρτιση, υιοθέτηση, τροποποίηση και έλεγχο των προτύπων, βάσει του Ν. 36/2009 και της υπ' αριθμ. 88/2009 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι η Γενική Διεύθυνση Προτυποποίησης (DPS), η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομικών & Οικονομίας. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι τα εξής:

Mine Peza Nr 143/3, P.O. Box 98, AL-1014 Tirana

Tel: + 355 (04) 222 62 55

Fax: + 355 (04) 224 71 77

E-mail: info@dps.gov.al, Web: www.dps.gov.al

Αρμόδια αρχή Για τα τρόφιμα είναι η Εθνική Αρχή Τροφίμων (Autoriteti Kombetar I Ushqimit), η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και λειτουργεί βάσει της υπ' αριθμ. 1081/21.10.2009 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα http://aku.gov.al/aku_new/?lang=en και στο email: info@aku.gov.al.

Επίσης, για τα φυτά, ζώα και προϊόντα αυτών, υπάρχουν τα φυτοϋγειονομικά και κτηνιατρικά πιστοποιητικά, τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Γενική Διεύθυνση Γεωργικών Υπηρεσιών. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα <http://www.bujqesia.gov.al/> και στο τηλέφωνο +355 4 22 59 333.

Όσον αφορά στα φαρμακευτικά προϊόντα, αρμόδιος φορέας για την ανάλυση, τον έλεγχο, την εγγραφή των φαρμάκων στον ειδικό κατάλογο, την έκδοση των αδειών εισαγωγής κλπ είναι ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων, ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας (<http://www.shendetesia.gov.al/>).

Τέλος, η πιστοποίηση των προϊόντων δεν είναι υποχρεωτική. Η υποχρεωτική πιστοποίηση προϊόντων αφορά κυρίως σε υγειονομικά χαρακτηριστικά των προϊόντων διατροφής και σε φάρμακα. Όσον αφορά στα εργαστήρια, η πιστοποίηση των εργαστηρίων επίσης, δεν είναι υποχρεωτική, παρά μόνο αν σχετίζονται με θέματα υγείας και ασφάλειας. Αρμόδιος φορέας για την πιστοποίηση είναι η Αλβανική Διεύθυνση Πιστοποίησης (DA) υπό το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας.

B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές)

Η Αλβανία, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 2000, εφαρμόζει δασμολογική πολιτική βάσει της ρήτρας του «μάλλον ευνοούμενου κράτους». Συγκεκριμένα, η Αλβανία έχει συνάψει **Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου** (Free Trade Agreements) με:

- Κράτη – μέλη της ΕΕ μέσω της Συμφωνίας Σύνδεσης και Σταθεροποίησης
- Κράτη της Ευρώπης, μη μέλη της ΕΕ (CEFTA): Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία και την Αποστολή Προσωρινής Διοίκησης των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) για λογαριασμό του Κοσσυφοπεδίου.
- Κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ/ΕΕΤΑ): Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν



- την Τουρκία και
- τις ΗΠΑ, στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ).

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Αλβανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009, για τα περισσότερα προϊόντα προέλευσης ΕΕ, εφ' όσον συνοδεύονται από EUR1 ή δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν καταργηθεί, ή μειώνονται, βάσει χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στην ως άνω Συμφωνία, μέχρι την οριστική κατάργησή τους. Ειδικότερα, στα βιομηχανικά προϊόντα (κεφάλαια 25 – 97 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) προέλευσης ΕΕ δεν επιβάλλονται εισαγωγικοί δασμοί, ενώ ορισμένα αγροτικά προϊόντα επιβαρύνονται βάσει των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας.

Το ποσό της δασμολογικής επιβάρυνσης υπολογίζεται επί της τιμής CIF, ενώ σε περίπτωση που η τιμή CIF είναι μικρότερη από την αντίστοιχη τιμή αναφοράς του τελωνείου (reference price), τότε όλες οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται επί της τιμής αναφοράς και όχι επί της τιμής του τιμολογίου.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών, ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων, στη θέση: <https://dogana.gov.al/dokument/2842/nomenklatura-2020>.

B.1.6 Καθεστώς ιδιοκτησίας

Για τα αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί στην αγορά ακίνητης περιουσίας στην Αλβανία. Συγκεκριμένα, τα αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δύνανται να αγοράσουν γη για εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ήδη πραγματοποιήσει επένδυση αξίας τουλάχιστον τριπλάσιας από την αξία της γης. Αντίθετα, αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα ιδιοκτησίας σε αγροτικές ή δασικές εκτάσεις, βοσκοτόπια και λιβάδια, μπορούν, ωστόσο, να μισθώσουν τις εν λόγω εκτάσεις με μακροχρόνια συμβόλαια, έως και 99 έτη.

Οι ανώτεροι περιορισμοί δεν εφαρμόζονται όταν ιδρύεται αλβανική εταιρεία, ακόμη και αν η ιδιοκτησία της ανήκει σε αλλοδαπούς. Επίσης, η αγορά κατοικίας επιτρέπεται στους αλλοδαπούς χωρίς κανέναν περιορισμό.

Η κρατική ακίνητη περιουσία δύνανται να μεταφερθεί σε ιδιωτικές εταιρείες μέσω ιδιωτικοποίησης, μίσθωσης ή εμφύτευσης μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, ανάλογα με το ύψος της επένδυσης, την απασχόληση που δημιουργεί και το συμβατικό τίμημα.

Σημειώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν είναι αποσαφηνισμένο. Τα τελευταία έτη γίνεται προσπάθεια εγγραφής των ιδιοκτησιών και απονομής τίτλων ιδιοκτησιών. Αρμόδια υπηρεσία είναι το Γραφείο Εγγραφής Ακίνητης Περιουσίας (Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme - <http://www.zrpp.gov.al/new/>). Η σχετική διαδικασία πραγματοποιείται πλέον μέσω της ιστοσελίδας www.e-albania.al.

Περισσότερες πληροφορίες για την ακίνητη περιουσία είναι διαθέσιμες από τον Αλβανικό Οργανισμό Ανάπτυξης Επενδύσεων (AIDA), στον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.aida.gov.al/pages/property>. Η σχετική διαδικασία πραγματοποιείται πλέον μέσω της ιστοσελίδας www.e-albania.al.

B.1.7 Εργασιακό καθεστώς

1.1.1. Θεσμικό πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Το νομοθετικό πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων στην Αλβανία διέπεται από: τον «Εργατικό Κώδικα της Δημοκρατίας της Αλβανίας», το «Νόμο για την κοινωνική ασφάλιση», το «Νόμο



περί ασφάλισης υγείας», το «Νόμο για την προώθηση της απασχόλησης» και το «Νόμο για την Επιθεώρηση Εργασίας». Η Αλβανία έχει υπογράψει και κυρώσει όλες τις διεθνείς συνθήκες προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης (ISSH), το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με το νόμο υπ' αριθ. 7703/11.05.1993 όπως τροποποιήθηκε το 2019, είναι αρμόδιο για την κοινωνική ασφάλιση. Όλοι οι εργαζόμενοι στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα διαθέτουν προσωπικό αριθμό κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος εκδίδεται από το ISSH.

1.1.2. Σύμβαση εργασίας, ώρες εργασίας, ετήσια άδεια

Οι συμβάσεις εργασίας συνάπτονται, κατά κανόνα, για αόριστο χρονικό διάστημα. Σύμβαση εργασίας για ορισμένο χρονικό διάστημα θα πρέπει να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, που σχετίζονται με την προσωρινή φύση της εργασίας για την οποία προσλαμβάνεται ο υπάλληλος. Αν η διάρκεια δεν προσδιορίζεται επακριβώς από τα συμβαλλόμενα μέρη, αντιμετωπίζεται ως σύμβαση αορίστου χρόνου. Η σύμβαση εργασίας, όπως προβλέπει ο Εργατικός Κώδικας, περιλαμβάνει τα εξής:

- στοιχεία εργοδότη και εργαζομένου
- τόπο εργασίας
- γενική περιγραφή της εργασίας
- είδος της απασχόλησης (πλήρης ή μερική)
- ημερομηνία έναρξης εργασίας
- διάρκεια απασχόλησης, η οποία μπορεί να είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου
- τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δύο μερών.

Η Σύμβαση εργασίας δύναται να περιλαμβάνει πρόσθετες υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη, αλλά, σε κάθε περίπτωση εντός του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τις εργασιακές σχέσεις.

Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να καταθέσει τη Σύμβαση εργασίας και Βεβαίωση καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών και απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος του μισθωτού στην εκάστοτε Περιφερειακή Διεύθυνση Φορολογίας. Σε κάθε περίπτωση, υποχρεούται στην τήρηση μητρώου εργαζομένων, μισθοδοσίας, παρακράτησης φόρου μισθωτών υπηρεσιών και ασφαλιστικών εισφορών.

Οι κανονικές ώρες εργασίας πλήρους απασχόλησης, σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία, είναι 40 ώρες/εβδομάδα. Οι ώρες εργασίας που υπερβαίνουν το 40ωρο θεωρούνται υπερωριακή απασχόληση και η αποζημίωση αντιστοιχεί στο 25% επιπλέον του κανονικού μισθού, ανά ώρα εργασίας. Η απασχόληση τις επίσημες αργίες κατά κανόνα απαγορεύεται. Σε περίπτωση, ωστόσο, απασχόλησης κατά τη διάρκεια επίσημων αργιών ή κατά τη διάρκεια του σαββατοκύριακου, η αποζημίωση ανέρχεται στο 50% επιπλέον του μισθού.

Ο εργοδότης καταβάλλει το μισθό των εργαζομένων μηνιαίως, αφού γίνουν οι νόμιμες κρατήσεις, φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που αναλογούν. Η καταβολή του μηνιαίου μισθού στους εργαζομένους γίνεται τακτικά στο τέλος κάθε μήνα και των ημερομίσθιων κάθε δυο εβδομάδες, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην ατομική σύμβαση εργασίας.

Ο μισθός των εργαζομένων καταβάλλεται κανονικά κατά τις επίσημες αργίες, οι οποίες δεν υπολογίζονται στις ημέρες άδειας.

Η διάρκεια της ετήσιας άδειας δεν είναι μικρότερη από τέσσερις ημερολογιακές εβδομάδες, ήτοι 28 ημερολογιακές ημέρες αδείας μετ' αποδοχών, για κάθε έτος υπηρεσίας. Όταν ο



εργαζόμενος δεν έχει συμπληρώσει ένα πλήρες έτος εργασίας, η διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών καθορίζεται σε σχέση με τη διάρκεια της απασχόλησης.

Η εργατική νομοθεσία στην Αλβανία ρυθμίζει, επίσης, την απουσία του εργαζομένου από την εργασία του, λόγω ασθένειας, αναρρωτικής άδειας, μητρότητας κλπ.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, δημοσιεύθηκε, στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Νόμος 136/2015 σχετικά με τις τροποποιήσεις στον εργατικό κώδικα της Αλβανίας. Πρόκειται για τη σημαντικότερη αλλαγή του εργατικού κώδικα από το 2003, η οποία στοχεύει στην παροχή αυξημένες προστασίας και ασφάλειας στους εργαζομένους, στο πλαίσιο της εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο. Οι τροποποιήσεις τέθηκαν σε ισχύ στις 22.6.2016, και αφορούν σε:

- νέους κανόνες στην πρόσληψη ξένων εποχιακών εργατών, την προσωρινή εργασία και την εργασία από το σπίτι
- υποχρέωση υπογραφής σύμβασης εργασίας από την 1^η ημέρα εργασίας
- βελτίωση των συνθηκών εργασίας, υπερωριακής απασχόλησης, αδειών μετ' αποδοχών και άνευ αποδοχών
- αλλαγές ως προς τους κανόνες τερματισμού της εργασιακής σχέσης,
- νέους κανόνες για τη γονική άδεια, την άδεια κύησης και τα δικαιώματα της εγκύου και της λεχώνας
- αλλαγές των όρων για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, την απεργία, τις συνδικαλιστικές ενώσεις και τις διαδικασίες διαιτησίας και διαμεσολάβησης
- πρόσβαση κατά προτεραιότητα των εργαζομένων μερικής απασχόλησης σε θέσης πλήρους απασχόλησης και
- εισαγωγή όρων για την προστασία από διακριτική μεταχείριση, από σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας και προστασία προσωπικών δεδομένων.

Από τα ως άνω, ενδεικτικά επισημαίνεται ότι ο νέος Κώδικας Εργασίας προβλέπει ότι κάθε εργαζόμενος δικαιούται να λάβει ετήσια άδεια και η άδεια αυτή δεν μπορεί να αντικατασταθεί από χρηματική αποζημίωση. Κάθε έξι ώρες, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να εγγυηθεί περίοδο ανάπαυσης για τους εργαζόμενους. Όσον αφορά στην άδεια μητρότητας, η προτεινόμενη αλλαγή αφορά στο δικαίωμα άδειας και στους δύο γονείς. Ο νέος Κώδικας Εργασίας προβλέπει, επίσης, την υποχρέωση έγγραφης υποβολής οποιασδήποτε αλλαγής στους όρους της Σύμβασης Εργασίας.

1.1.3. Ασφαλιστικές εισφορές (κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια υγείας)

Το κύριο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις ασφαλιστικές εισφορές είναι ο Ν.9136/11.9.2003 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) περί είσπραξης εισφορών για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια υγείας και ο ο Ν.10383/24.2.2011 περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως υπέρ υγειονομικής περίθαλψης, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν. Επισημαίνεται ότι και η ασφάλιση υγείας και συνεπώς η καταβολή των σχετικών εισφορών είναι υποχρεωτική για όλα τα οικονομικώς ενεργά άτομα που διαμένουν μόνιμα στην Αλβανία, σύμφωνα με το Ν. 145/17.12.2015 (ΦΕΚ. 244/11.2016).

Για τους μισθωτούς, οι συνολικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 24,5% (15% βαρύνει τον εργοδότη και 9,5% τον εργαζόμενο) επί του ακαθάριστου μισθού.

Για τον υπολογισμό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ο ελάχιστος μηνιαίος μισθός από 1.1.2015, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 77/28.1.2015, ανέρχεται σε 22.000 Λεκ (~€160), ενώ ο μέγιστος σε 97.030 Λεκ (~€693). Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που ο ακαθάριστος μισθός υπολείπεται των 22.000 Λεκ, οι εισφορές υπολογίζονται επί ποσού



22.000 Λεκ (ανεξαρτήτως του πραγματικού ύψους του μισθού). Αντίστοιχα, αν ο μισθός ξεπερνά τα 97.030 Λεκ, οι εισφορές υπολογίζονται μέχρι αυτό το ποσό.

Για τους μισθωτούς, οι εισφορές ασφάλειας υγείας ανέρχονται στο 3,4% (1,7% βαρύνει τον εργοδότη και 1,7% τον εργαζόμενο) επί του εκάστοτε ακαθάριστου μισθού, χωρίς όρια.

Για τους αυτοαπασχολούμενους και τα μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειάς τους άνω των 16 ετών, από το 2017, οι υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλειας υπολογίζονται με συντελεστή 23% επί του ισχύοντος ελάχιστου μηνιαίου μισθού, ήτοι 22.000 Λεκ(βάσει Κανονιστικής Πράξης Υπουργών σε συνέχεια Απόφασης Συνταγματικού Δικαστηρίου Αρ. 60/09.16.2016/ΦΕΚ172.20.09.2016).

Αντιστοίχως, οι υποχρεωτικές εισφορές υγείας για τους ως άνω ασφαλιζόμενους, υπολογίζονται με συντελεστή 3,4% επί του διπλάσιου του ελάχιστου ισχύοντος μηνιαίου μισθού, ήτοι επί ποσού 44.000 Λεκ.

Ασφαλιστικές εισφορές και εισφορές υγείας

Μισθωτή εργασία	Ασφαλιστικές εισφορές	Εισφορές ασφάλειας υγείας
Εργοδότης	15%	1,7%
Εργαζόμενος	9,5%	1,7%
Συνολικές εισφορές	24,5%	3,4%
Αυτοαπασχόληση	Ασφαλιστικές εισφορές	Εισφορές ασφάλειας υγείας
Αυτοαπασχολούμενος	23% (βάση 22.000 Λεκ)	3,4% (βάση 44.000 Λεκ)

Οι ΜΜεπιχειρήσεις, με ετήσιο κύκλο εργασιών <8.000.000 Λεκ (~€57.000), καταχωρούνται ως φορολογούμενοι και υποχρεούνται στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών ανά τρίμηνο και μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που έπεται του εκάστοτε ημερολογιακού τριμήνου.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών >8.000.000 Λεκ (~€57.000), οι ασφαλιστικές εισφορές παρακρατούνται από τον εργοδότη απευθείας από τον ακαθάριστο μηνιαίο μισθό των εργαζομένων και εν συνεχεία το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών (κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας) αποδίδεται από τον εργοδότη, σε μηνιαία βάση και μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που έπεται του ημερολογιακού μήνα αναφοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εισφορές διατίθενται από την ιστοσελίδα της Γεν. Δ/σης Φορολογίας: <https://www.tatime.gov.al/eng/c/6/73/social-security-and-health-care-contributions>, καθώς και από το Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης (ISSH): <http://www.issh.gov.al/al/>.

1.1.4. Βασικός και μέσος μηνιαίος μισθός

Από την 1^η Οκτωβρίου 2020, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ο κατώτατος μηνιαίος μισθός στην Αλβανία αυξήθηκε από 26.000 Λεκ (~€211) σε 30.000 Λεκ (~€243€). Ο κατώτατος μισθός αφορά την πλήρη απασχόληση κανονικού ωραρίου (170 ώρες εργασίας/μήνα). Αντίστοιχα, το κατώτατο ωρομίσθιο ορίστηκε στα 149 Λεκ. Ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός κατά το 2018, σε όλους τους οικονομικούς τομείς, σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας, ανήλθε σε 51.642 Λεκ (~€419).

Ο εργατικός κώδικας της Αλβανίας (Ν.7961/1995), έτσι όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Νόμο 136/22.12.2015 είναι εναρμονισμένος με το κοινοτικό κεκτημένο. Οι τροποποιήσεις αφορούν σε: i) νέους κανόνες κατά την πρόσληψη ξένων εποχιακών εργατών, την προσωρινή εργασία και την εργασία από το σπίτι, ii) υποχρέωση υπογραφής σύμβασης εργασίας από την 1^η ημέρα εργασίας, με υποχρεωτική αναφορά σε συγκεκριμένα πεδία, iii)



βελτίωση συνθηκών εργασίας, υπερωριακής εργασίας, αδειών μετ' αποδοχών και άνευ αποδοχών, iv) αλλαγές ως προς τους κανόνες λήξης της εργασιακής σχέσης, v) νέους κανόνες για τη γονική άδεια, την άδεια κύησης και τα δικαιώματα της εγκύου και της λεχώνας, vi) αλλαγές των όρων για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, την απεργία, τις συνδικαλιστικές ενώσεις και τις διαδικασίες διαιτησίας και διαμεσολάβησης, vii) πρόσβαση κατά προτεραιότητα των εργαζομένων μερικής απασχόλησης σε θέσης πλήρους απασχόλησης και viii) εισαγωγή όρων για την προστασία από διακριτική μεταχείριση, από σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας και προστασία προσωπικών δεδομένων.

Καθεστώς εισόδου αλλοδαπών στην Αλβανία

Το θεσμικό πλαίσιο το οποίο διέπει το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών πολιτών στην Αλβανία είναι ο Ν. 108/2013 «περί αλλοδαπών», ο οποίος τέθηκε σε ισχύ το 2021 και ρυθμίζει τα σχετικά με την είσοδο, την παραμονή, την απασχόληση και την έξοδο αλλοδαπών στην/από τη Δημοκρατία της Αλβανίας, καθώς και οι συναφείς Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, που εκδόθηκαν το 2013 και 2014 για τον καθορισμό κριτηρίων, διαδικασιών και απαραίτητων δικαιολογητικών για την είσοδο, διαμονή και μεταχείριση αλλοδαπών, την έκδοση ή μη άδειας εργασίας, την ανανέωση ή την ακύρωσή της. Εν γένει, η αλβανική νομοθεσία είναι εναρμονισμένη με το κεκτημένο της ΕΕ σχετικά με την μεταναστευτική πολιτική.

Την Αλβανία μπορούν να επισκεφτούν, χωρίς visa (θεώρηση εισόδου), παρουσιάζοντας μόνο ένα έγκυρο έγγραφο ταυτότητας στα συνοριακά σημεία διέλευσης: οι πολίτες ΕΕ και ζώνης Σένγκεν, Αρμενίας, Αζερμπαϊτζάν, Τουρκίας, Ουκρανίας, Καζακστάν, Κοσσυφοπέδιου, οι πολίτες χωρών που εξαιρούνται από την υποχρέωση θεώρησης Σένγκεν, λόγω της απελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων, οι κάτοχοι έγκυρης θεώρησης πολλαπλών εισόδων των ΗΠΑ, του Ην. Βασιλείου ή θεώρησης Σένγκεν, οι κάτοχοι άδειας διαμονής του Ην. Βασιλείου, των ΗΠΑ, ή ενός από τα κράτη ζώνης Σένγκεν.

Οι ως άνω έχουν δικαίωμα να παραμείνουν εντός της Αλβανικής επικράτειας έως και 90 ημέρες εντός χρονικού διαστήματος 180 ημερών. Σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει να υποβάλουν αίτηση για άδεια παραμονής. Η διάρκεια της άδειας παραμονής μπορεί να είναι τρεις μήνες, έξι μήνες, ένα έτος, δύο ή πέντε έτη ή μόνιμη.

1.1.5. Άδεια παραμονής για αλλοδαπούς πολίτες στην Αλβανία

Σύμφωνα με το Ν. 108/2013 «περί αλλοδαπών», ο οποίος ρυθμίζει την είσοδο, την παραμονή, την απασχόληση και την έξοδο των αλλοδαπών στην/από την Αλβανία, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι οι αλλοδαποί, οι οποίοι πρόκειται να εργαστούν στην Αλβανία, σε σχέση εξαρτημένης εργασίας ή ως αυτοαπασχολούμενοι, θα πρέπει να διαθέτουν άδεια παραμονής, η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες αλβανικές Αρχές κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου.

1.1.6. Άδεια εργασίας για αλλοδαπούς πολίτες στην Αλβανία

Σύμφωνα με το Ν. 108/2013 «περί Αλλοδαπών» και τις συναφείς Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου του 2013 και 2014, αλλοδαποί πολίτες που επιθυμούν να εργαστούν στην Αλβανία, υποχρεούνται να έχουν άδεια εργασίας, η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας.

Η αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας πραγματοποιείται πριν την έναρξη εργασίας στην Αλβανία. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στον ως άνω Νόμο και τις συναφείς Αποφάσεις και ενδέχεται να διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τύπο της Άδειας Εργασίας.



Οι ενδιαφερόμενοι, για περισσότερες πληροφορίες και το έντυπο της σχετικής αίτησης, μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Μετανάστευσης ή τα περιφερειακά Γραφεία Εργασίας στην Αλβανία της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης, καθώς και στην Αλβανική Πρεσβεία στη χώρα του ενδιαφερόμενου.

Συνήθως απαιτούνται περίπου δέκα ημέρες για τη χορήγηση άδειας εργασίας, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Για τους αλλοδαπούς πολίτες, οι οποίοι πρόκειται να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα στην Αλβανία, προβλέπεται η χορήγηση των εξής τύπων άδειας εργασίας:

- Τύπου Α, ανάλογα με το σκοπό ή τύπο της εργασίας, όπως: μισθωτή εργασία, οικονομική δραστηριότητα, εποχιακή εργασία, διασυνοριακή απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση με ειδικά προσόντα, παροχή εθελοντικών υπηρεσιών, για τα μέλη οικογένειας, για αθλητές και οικιακές βοηθούς κλπ.
- Τύπου Β, ανάλογα με το σκοπό ή τύπο της εργασίας, όπως: για ανεξάρτητη οικονομική ή επενδυτική δραστηριότητα, αυτό-απασχόληση κλπ.
- Τύπου Γ, για ειδικές περιπτώσεις, πχ. ανάθεση υπηρεσιών/έργων με συμβάσεις κλπ.
- Τύπου Δ για αλλοδαπούς που έχουν λάβει μόνιμη άδεια εργασίας.

Η διάρκεια εξαρτάται από τον τύπο της άδειας εργασίας.

Ο Ν. 108/2013 προβλέπει επίσης την εξαίρεση συγκεκριμένων κατηγοριών αλλοδαπών πολιτών από την υποχρέωση αίτησης για χορήγηση άδειας εργασίας, οι οποίοι όμως υποχρεούνται να λάβουν πιστοποιητικό εγγραφής εργασίας, όπως: ατόμων που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες, ομιλητές σε σεμινάρια, καλλιτέχνες που συμμετέχουν σε πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λ.π.

Περισσότερες πληροφορίες:

Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας

Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης/Τμήμα Μετανάστευσης

Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë/

Shërbimi Kombëtar i Punësimit/Sektori i Migracionit

Τηλ.: 00355 44 538801

Email: kontakt@shkp.gov.al, e_arapi04@yahoo.com

<http://www.shkp.gov.al>

B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Αλβανίας

B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς

Η εξεύρεση επαγγελματικών συνεργατών στην Αλβανία είναι δυσχερής. Τα Εμπορικά Επιμελητήρια δεν διαθέτουν επαρκείς βάσεις δεδομένων, λόγω της μη υποχρεωτικής εγγραφής των επιχειρήσεων σε αυτά. Επιπλέον, στην Αλβανία δεν εκδίδονται αξιόπιστοι επαγγελματικοί/επιχειρηματικοί οδηγοί, ενώ και η χρήση διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παραμένει σχετικώς περιορισμένη, ιδιαίτερα εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων.

Παράλληλα, είναι σύνηθες, το αντικείμενο δραστηριότητας των αλβανικών επιχειρήσεων κατά την εγγραφή τους στο Εμπορικό Μητρώο, να εμφανίζεται αρκετά ευρύ, ενώ πολλές αλβανικές επιχειρήσεις εισάγουν και εμπορεύονται ευρεία γκάμα προϊόντων, που συχνά δεν εντάσσονται στην ίδια γενική κατηγορία, γεγονός που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τον εντοπισμό κατάλληλων εταιρειών προς συνεργασία. Οι δε κλαδικές εμπορικές εκθέσεις είναι ακόμη περιορισμένες, παρά την ανάπτυξη που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια.



B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπείας/κοινοπραξίας

Ξένοι επενδυτές μπορούν να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Αλβανία, μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας. Σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται εγγραφή στο QKB, καθώς και ορισμός νόμιμα εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου.

Τα υποκαταστήματα αντιμετωπίζονται από το φορολογικό σύστημα ως εγχώριες οντότητες και έχουν την ίδια νομική οντότητα με τη μητρική εταιρεία. Έχουν ξεχωριστή διοίκηση και ασκούν τις δραστηριότητές τους με τρίτους στο όνομα της μητρικής εταιρείας.

Τα γραφεία αντιπροσωπείας, αντίθετα, δεν έχουν νομική προσωπικότητα και λειτουργούν με σκοπό την προώθηση της δραστηριότητας της εταιρείας που αντιπροσωπεύουν.

Οι κοινοπραξίες αναφέρονται στην αλβανική νομοθεσία (αρ. 1074-1112 Αστικού Κώδικα) με τον όρο «απλές εταιρείες» και αποτελούνται από δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τα οποία συμφωνούν να ασκούν οικονομική δραστηριότητα και να μοιραστούν τα κέρδη που απορρέουν από αυτήν. Οι εταίροι συνεισφέρουν στο κεφάλαιο βάσει της μεταξύ τους συναφθείσας συμφωνίας, ενώ δεν ορίζεται ελάχιστο απαιτούμενο ύψος κεφαλαίου. Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στη διαχείριση της εταιρείας και να προβαίνει σε ενέργειες για τους σκοπούς της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία. Επίσης, όλοι οι εταίροι ευθύνονται από κοινού για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία και την εταιρική συμφωνία.

B.2.3 Δίκτυα Διανομής

Στην Αλβανία υφίστανται, αν και λιγότερο εξειδικευμένα από ότι στις ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες, δίκτυα διανομής εθνικής ή τοπικής εμβέλειας. Στο λιανικό εμπόριο δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός εμπόρων με μικρά καταστήματα, με μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ ωστόσο να κατέχουν τη μερίδα του λέοντος. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχουν μεγάλοι εισαγωγείς-διανομείς, ενώ σε άλλες η εισαγωγή προϊόντων γίνεται είτε μέσω μικρών ανεξάρτητων διανομέων, είτε απ' ευθείας από την ενδιαφερόμενη εμπορική επιχείρηση. Σε γενικές γραμμές η αγορά είναι ακόμη ανώριμη ως προς την υποστήριξη πωλήσεων, την εξυπηρέτηση πελατών και την εξυπηρέτηση μετά την πώληση.

Τα δίκτυα διανομής στην Αλβανία είναι αρκετά συγκεντρωτικά και οι εμπορικές συνεργασίες είναι κατά κανόνα εδραιωμένες, με αποτέλεσμα η διείσδυση νέων προϊόντων στην αγορά να απαιτεί συστηματική προσπάθεια και επένδυση σε πόρους. Για την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία είναι απαραίτητη η προσεκτική έρευνα της αγοράς, καθώς και η προσωπική επαφή με τους δυνητικούς συνεργάτες.

B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση

Επίσημος φορέας για την άντληση πληροφοριών, ως προς την οικονομική κατάσταση και τη φερεγγυότητα των αλβανικών εταιρειών δεν υφίσταται, δεδομένου ότι δεν είναι υποχρεωτική η δημοσίευση των εταιρικών ισολογισμών.

Για την επικοινωνία χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά η κινητή τηλεφωνία, η διάδοση της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό σχεδόν 200%, έναντι 10% μόνο της σταθερής τηλεφωνίας. Ο αριθμός των ενεργών συνδρομητών κινητών τηλεφώνων στη χώρα εκτιμάται σήμερα σε 3,4 εκατ., δηλαδή μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού διαθέτει περισσότερο από ένα κινητό. Διαπιστώνονται δε συχνές αλλαγές στα στοιχεία επιχειρήσεων (δ/νση, τηλεφωνικοί αριθμοί, ιδιοκτησία, αρμόδιοι), για τις οποίες δεν ενημερώνεται το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR).



Συνιστάται σε κάθε περίπτωση επιτόπια επίσκεψη και γνωριμία με εισαγωγείς και δυνητικούς συνεργάτες, αφού προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία, κατά προτίμηση στα Αλβανικά.

Η συμμετοχή επιχειρήσεων σε στοχευμένες εκδηλώσεις δικτύωσης, όπως επιχειρηματικές αποστολές, ημερίδες, εμπορικές εκθέσεις κλπ., αποτελούν ένα πρώτο βήμα για την εξεύρεση συνεργατών, ωστόσο απαιτείται follow-up εκ μέρους των ενδιαφερόμενων ελληνικών επιχειρήσεων και, ανάλογα με τον κλάδο, έρευνα αγοράς και κατάλληλο marketing.

Εν γένει, εκτιμάται ότι υπάρχει περιθώριο αύξησης του μεριδίου αγοράς για τα ελληνικά προϊόντα στην Αλβανία, για την τοποθέτηση νέων ή την ενίσχυση της ήδη σημαντικής παρουσίας τους. Ωστόσο δεδομένου του ισχυρού ανταγωνισμού, απαιτούνται στοχευμένες δράσεις προβολής και προώθησης.

B.2.5 Πρακτικές οδηγίες

Σημαντικός παράγοντας για τη δραστηριοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων στην Αλβανία είναι η ύπαρξη χαμηλού φορολογικού συντελεστή κερδών έως 8%, σύμφωνα με το δημοσιονομικό πακέτο 2019. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να αποτελεί το μοναδικό κριτήριο, καθώς το γενικότερο επιχειρηματικό περιβάλλον, το θεσμικό πλαίσιο, η λειτουργία της αγοράς και της Δημόσιας Διοίκησης, οι δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού κ.ά. αποτελούν εξίσου σημαντικούς παράγοντες στην απόφαση επιχειρηματικής δραστηριοποίησης στη χώρα. Υπέρ της δραστηριοποίησης στην αλβανική αγορά συνηγορούν επίσης η εγγύτητα των δύο χωρών, η χαμηλή φορολογία και το φθηνό εργατικό δυναμικό, καθώς και η ευρωπαϊκή προοπτική της.

Η Ελλάδα υποστήριξε την Αλβανία για την απόκτηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας προς ένταξη στην ΕΕ (Ιούνιος 2014), το οποίο αποτελεί ορόσημο στη διαδικασία ευρωπαϊκής της ολοκλήρωσης και έχει επιταχύνει την υλοποίηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων και κατά συνέπεια, θα βελτιώσει το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα.

Το διμερές οικονομικό και εμπορικό θεσμικό πλαίσιο μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας καλύπτει ένα σημαντικό εύρος τομέων, γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών. Οι εμπορικές συναλλαγές παρουσιάζουν δυναμική, ενώ το ενδιαφέρον ελληνικών επιχειρήσεων να επενδύσουν και να εξάγουν στην Αλβανία είναι σημαντικό. Η Ελλάδα αποτελεί τον 2^ο σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Αλβανίας και τον 8^ο ξένο επενδυτή (στοιχεία 2019).

Στην Αλβανία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Α/Στατιστικής Υπηρεσίας INSTAT, ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων με αμιγώς ελληνική ή μικτή συμμετοχή στην Αλβανία και κατά το 2020 εξακολουθεί να παραμένει πολύ υψηλός, ανερχόμενος σε 367 (δεύτερη θέση μετά τις ιταλικές επιχειρήσεις), εκ των οποίων οι 105 δραστηριοποιούνται στην παραγωγή προϊόντων, ενώ οι 262 στην παροχή υπηρεσιών. Βέβαια αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το τελευταίο έτος παρατηρείται σημαντική μείωση του αριθμού των ελληνικών επιχειρήσεων σε σχέση με το 2019, όταν είχαν καταγραφεί 430 επιχειρήσεις με αμιγώς ελληνική ή μικτή συμμετοχή στην Αλβανία. Έως τα μέσα του 2018 δραστηριοποιούνταν και 3 ελληνικές τράπεζες (Alpha Bank, Εθνική Τράπεζα/Banka NBB Albania Sh.A και Τράπεζας Πειραιώς/Tirana Bank) που κατείχαν αθροιστικά περί το 14,5% του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού της τοπικής τραπεζικής αγοράς. Ωστόσο, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα Πειραιώς αποχώρησαν από την Αλβανία το 2018, μετά την ολοκλήρωση της πώλησης των θυγατρικών τους.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση του ιδιωτικού τομέα, το διμερές Ελληνο-Αλβανικό Επιμελητήριο ανέστειλε τη λειτουργία του το 2012, ενώ η Ένωση Ελληνικών Επιχειρήσεων στην



Αλβανία (Hellenic Business Association of Albania/HBAA), η οποία εκπροσωπεί τις μεγαλύτερες ελληνικές επιχειρήσεις, απαριθμεί περί τα 27 μέλη.

Οι αλβανικές Κυβερνήσεις υλοποιούν σημαντικά προγράμματα έργων υποδομής, προκειμένου να καλύψουν σε κάποιο βαθμό το έλλειμμα υποδομών της χώρας, καθώς και διάφορα προγράμματα με τη συγχρηματοδότηση τόσο της ΕΕ, όσο και άλλων Διεθνών Οργανισμών και λοιπών φορέων αναπτυξιακής συνεργασίας. Ως εκ τούτου, σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες ανοίγονται σε τομείς όπως: κατασκευές, ενέργεια, αγροτοδιατροφικά προϊόντα, ύδρευση, δίκτυα μεταφορών, τουρισμός, περιβάλλον, ψηφιακές τεχνολογίες, εκπαίδευση κλπ.

Η αλβανική Κυβέρνηση επιδιώκει την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και του τομέα του τουρισμού, οι οποίοι βρίσκονται ακόμα σε πρώιμο στάδιο, γεγονός που αναμένεται να δημιουργήσει προοπτικές νέων επιχειρηματικών συνεργασιών. Στις άμεσες προτεραιότητες εντάσσεται, επίσης και η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης.

Η Αλβανία βρίσκεται σε διαδικασία εναρμόνισης του θεσμικού της πλαισίου με το ευρωπαϊκό, με την υιοθέτηση του ευρωπαϊκού κεκτημένου και ευρωπαϊκών κανόνων και προδιαγραφών, γεγονός που θα ευνοήσει την ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών. Επιπλέον, η ανάπτυξη υποδομών (οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμένες κλπ.), θα δημιουργήσει νέα δεδομένα, με θετική επίδραση τόσο στην προσέλκυση ξένων επενδυτών, όσο και τουριστών. Βασική πρόκληση αποτελεί η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, όσον αφορά στις δεξιότητες, τις ικανότητες και τα προσόντα σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, γεγονός που δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες στον τομέα της παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Η επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων σε βασικούς τομείς θεωρείται επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση ξένων επενδυτών. Σε αυτό στοχεύει το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τον τουρισμό, τις ζώνες οικονομικής ανάπτυξης, τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και ο νόμος περί στρατηγικών επενδύσεων. Επίσης, η θεσμοθέτηση του Εθνικού Οικονομικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Επενδύσεων επιδιώκει, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων.

Παράλληλα, η δημιουργία ειδικής θέσεως Υπουργού για την Προστασία των Επιχειρήσεων από την Κυβέρνηση, γεννά προσδοκίες στην επιχειρηματική κοινότητα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος, μέσω αποτελεσματικότερου συντονισμού μεταξύ των Υπουργείων, τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων, την ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών κρατικού ελέγχου και την ενίσχυση της ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης για την εξάλειψη του αθέμιτου ανταγωνισμού και την εδραίωση του κράτους δικαίου.

Οι αδυναμίες της αλβανικής αγοράς αφορούν φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού, διαφθοράς και άτυπης οικονομίας, έλλειψη προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, έλλειψη επαρκών οργανωτικών και θεσμικών δομών και χαμηλή αποδοτικότητα της διοίκησης και της δικαιοσύνης, καθώς και μειωμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Σύμφωνα με την ΕΕ, σημαντικές μεταρρυθμίσεις στις οποίες η Κυβέρνηση θα πρέπει να εστιαστεί είναι η επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, η ανάπτυξη φυσικού και οικονομικού κτηματολογίου, η επίτευξη υγιών δημοσιονομικών μεγεθών, η ανάπτυξη των υποδομών στους τομείς ενέργειας και μεταφορών και η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η περαιτέρω εξάλειψη των επιχειρηματικών εμποδίων και



η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Αλβανία, γεγονός που θα συμβάλλει στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, στην απασχόληση και την ανάπτυξη της οικονομίας. Εξάλλου, η εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς, προκειμένου να διασφαλισθεί η κοινωνική συνοχή και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Το Πρόγραμμα Οικονομικής Μεταρρύθμισης της Αλβανίας (ERP) 2018-2020 εστίασε στη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων για τη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών, τη διατήρηση θετικών ρυθμών ανάπτυξης και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. Ωστόσο, ο καταστροφικός σεισμός του Νοεμβρίου 2019 και η πανδημία Covid-19 προκάλεσαν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής.

B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Η αλβανική αγορά, αν και μικρού μεγέθους, αποτελεί γειτονική αγορά εύκολα προσβάσιμη για τις ελληνικές επιχειρήσεις, με νεανικό πληθυσμό και καταναλωτικό κοινό εξοικειωμένο με τις ελληνικές καταναλωτικές και διατροφικές συνήθειες, λόγω της μεγάλης μεταναστευτικής κινητικότητας, της ελληνικής μειονότητας, καθώς και σημαντικού αριθμού Ελλήνων που ζουν και εργάζονται στην Αλβανία, ως επί το πλείστον στα Τίρανα. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί η σημαντική διείσδυση των ιταλικών τροφίμων και προϊόντων ευρείας καταναλώσης, ρουχισμού και υπόδυσης.

B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας (copyright) στην Αλβανία ρυθμίζεται από το Ν. 9380/2005 «Για τα πνευματικά δικαιώματα και άλλα συγγενή δικαιώματα», όπως τροποποιήθηκε με τους Ν.9934/ 2008 και Ν. 78/2013.

Τα πνευματικά δικαιώματα εφαρμόζονται για λογοτεχνικά, καλλιτεχνικά και επιστημονικά έργα. Καλύπτουν ακόμη μουσική, προγράμματα τηλεόρασης, προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσεις δεδομένων και έργα πολυμέσων. Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι αυτόματη, δίχως να απαιτείται προηγούμενη καταχώρηση. Το Αλβανικό Γραφείο Πνευματικών Δικαιωμάτων, όπου οι δημιουργοί μπορούν να καταχωρήσουν τη δουλειά τους, λειτουργεί ως θεματοφύλακας, ειδικά σε περίπτωση διαμάχης περί ιδιοκτησίας κάποιου έργου (οι απαραίτητες διαδικασίες περιγράφονται εδώ: <https://www.e-albania.al/sherbimi.aspx?kodi=6135>). Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Διεύθυνση Πνευματικών Δικαιωμάτων/Υπουργείο Πολιτισμού (<http://www.dda.gov.al/>)

Rr. "Aleksandër Moisiu" Nr. 76, Former Kinostudio Shqipëria e Re, Tirana

Τηλ: 0355 4 232008, 0355 4 2271324, 0355 4 2222508

Email: dda@kultura.gov.al

Η Αλβανία έχει κυρώσει τις διεθνείς συμβάσεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα του Διεθνούς Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO), συνεπώς έργα δημιουργών από οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέλος αυτών των συνθηκών απολαμβάνουν την ίδια προστασία με τους Αλβανούς δημιουργούς. Επίσης, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO) εφαρμόζει τη συμφωνία TRIPS που ρυθμίζει θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας συναφή με το εμπόριο. Για οποιαδήποτε καταπάτηση πνευματικών δικαιωμάτων είναι δυνατή η προσφυγή στα αλβανικά δικαστήρια, δεν υφίσταται, ωστόσο, εξειδικευμένο δικαστήριο για την προστασία της πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.



Η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας ρυθμίζεται από τον Ν.9947/2008 «Περί Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», όπως προστέθηκε και τροποποιήθηκε με το Ν.10/2013, το Ν.55/2014 και το Ν. 96/2021, με τον οποίο το εγχώριο θεσμικό πλαίσιο εναρμονίσθηκε με τις ευρωπαϊκές οδηγίες 98/44/EC για την «προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων», 98/71/EC για τη «νομική προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων», 2008/95/EC για «την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων» και 2004/48/EC σχετικά με την «επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας».

Ο νόμος για τη βιομηχανική ιδιοκτησία ρυθμίζει τη χορήγηση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας (για την προστασία εφευρέσεων), βιομηχανικών σχεδίων, εμπορικών σημάτων, γεωγραφικών ενδείξεων, καθώς και των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων. Προκειμένου να χαίρουν προστασίας στην Αλβανία, τα δικαιώματα αυτά θα πρέπει να έχουν καταχωρηθεί στη Γενική Δ/νση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας&Εμπορικών Σημάτων, υπό το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας.

Γενική Διεύθυνση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας&Εμπορικών Σημάτων

Drejtoria e Përgjithshme e Patentave dhe Markave

Δ/νση: Bulevardi "Gjergj Fishta",Nr.10, Kati V, Tirana, Albania

Τηλ: +355-(0)-4 2236288

E-mail: mailinf@dppm.gov.al, Ιστοσελίδα: <http://www.dppm.gov.al/>

Τα σχέδια και τα εμπορικά σήματα μπορούν να καταχωρηθούν και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Αλβανία έχει ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας και είναι πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Organization-EPO) από το Μάιο 2010. Ακόμη, έχει ενταχθεί στη Σύμβαση Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (European Patent Cooperation Treaty - PCT), η οποία απλοποιεί τις διαδικασίες κατά την αίτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι το Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων έχει γίνει αποδέκτης καταγγελιών για παραβίαση εμπορικών σημάτων και κλοπή βιομηχανικών σχεδίων και έχει διαπιστωθεί αδυναμία των αρμόδιων αλβανικών Αρχών να ελέγξουν και να περιορίσουν τέτοια φαινόμενα.



Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ-ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Η Αλβανία έχει υπογράψει 41 Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, με: Αυστρία, Αίγυπτο, Βέλγιο, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ελβετία, Εσθονία, Ην. Βασίλειο, ΗΑΕ, Ινδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Κατάρ, Κίνα, Κόσσοβο, Κουβέιτ, Κροατία, Λετονία, Μαλαισία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ν. Κορέα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Β. Μακεδονία, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σερβία, Σιγκαπούρη, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία και Τσεχία. Με την Ελλάδα η Συμφωνία υπεγράφη στην Αθήνα στις 14.07.1995 και είναι σε ισχύ από 01.01.2001. Αναλυτικότερα στην ιστοσελίδα της Γενικής Δ/νσης Φορολογίας: www.tatime.gov.al/eng/c/6/125/international-agreements.

Επίσης, η Αλβανία έχει υπογράψει 38 Διμερείς Συμφωνίες Οικονομικής, Εμπορικής και Τεχνικής Συνεργασίας με: Αίγυπτο, Αργεντινή, Αυστρία, Βουλγαρία, Κίνα, Κροατία, Τσεχία, Φινλανδία, Γαλλία, Β. Μακεδονία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Ισραήλ, Ν. Κορέα, Κουβέιτ, Λιθουανία, Λίβανο, Μαλαισία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Ολλανδία, Πολωνία, Κατάρ, Ρουμανία, Ρωσία, Σ. Αραβία, Σερβία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Τυνησία, Τουρκία, ΗΑΕ, Ουκρανία, Ην. Βασίλειο και Ουρουγουάη.

Η Αλβανία έχει Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου (Free Trade Agreements) με τις χώρες:

- της ΕΕ, μέσω της Συμφωνίας Σύνδεσης και Σταθεροποίησης
- της Ευρώπης που δεν είναι μέλη της ΕΕ (CEFTA): Βοσνία&Ερζεγοβίνη, Β. Μακεδονία, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία και την Αποστολή Προσωρινής Διοίκησης των Ην. Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) για λογαριασμό του Κοσσυφοπεδίου.
- της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ/ΕFTA): Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν
- την Τουρκία και
- τις ΗΠΑ, στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ).

Η Αλβανία είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 2000.

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων

Σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία (Ν.8438/1998, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), όλα τα φυσικά πρόσωπα υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος. Η φορολογική περίοδος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους.

Οι μόνιμοι κάτοικοι στην Αλβανία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος, κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου, για όλες τις πηγές εισοδήματός τους, εντός και εκτός αλβανικής επικράτειας. Μόνιμοι κάτοικοι θεωρούνται και όσοι διαμένουν στη χώρα για διάστημα, συνεχές ή περιοδικό, μεγαλύτερο των 183 ημερών εντός μιας φορολογικής περιόδου. Οι μη μόνιμοι κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων μόνο για τα εισοδήματα που δημιουργήθηκαν εντός της αλβανικής επικράτειας.

Ενδεικτικά, στο φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων περιλαμβάνονται: μισθοί, μερίσματα, τόκοι τραπεζικών καταθέσεων, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, υπεραξίες (πχ. από πώληση μετοχών) κ.ά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων παρακρατείται και αποδίδεται στο κράτος από την πηγή.

Υποχρέωση υποβολής ετήσιας φορολογικής δήλωσης, μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους, έχουν τα φυσικά πρόσωπα των οποίων το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα, από όλες τις πηγές εισοδήματος, υπερβαίνει το ποσό των 2 εκατ. Λεκ (περίπου €14.285). Αν υπάρχει



χρεωστικό υπόλοιπο, αυτό καταβάλλεται την ίδια ημέρα. Αν υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο (επιστροφή φόρου), τότε το αντίστοιχο ποσό είτε καταβάλλεται στο φορολογούμενο, είτε συμψηφίζεται με τις οφειλές του επόμενου έτους.

Σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική κλίμακα, υπάρχουν τρία φορολογικά κλιμάκια για τα εισοδήματα φυσικών προσώπων από μισθωτές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, εισόδημα ύψους μέχρι 30.000 Λεκ /μήνα (περίπου €215/μηνιαίως) είναι αφορολόγητο (μηδενικός φορολογικός συντελεστής). Τα εισοδήματα από 30.001 Λεκ /μήνα και έως 150.000 Λεκ /μήνα (περίπου €930/μηνιαίως) φορολογούνται με συντελεστή 13% επί του ποσού που υπερβαίνει το αφορολόγητο ποσό. Τα εισοδήματα άνω των 150.000 Λεκ /μήνα φορολογούνται με 15.600 Λεκ και φορολογικό συντελεστή 23% για το ποσό που υπερβαίνει το σύνολο των προηγούμενων φορολογικών κλιμακίων, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα.

Φορολογική κλίμακα εισοδήματος φυσικών προσώπων (Λεκ)

Κλιμάκιο μηνιαίου εισοδήματος		Φορολογικός συντελεστής κλιμακίου	Φόρος
Από	Έως		
0	30,000	0%	0%
30,001	150,000	13%	13% του ποσού >30.000 λεκ
150,001	και άνω	23%	15.600 Λεκ +23% του ποσού >150.000 Λεκ

Ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών παρακρατείται και αποδίδεται κάθε μήνα από τον εργοδότη στις φορολογικές Αρχές, για λογαριασμό των μισθωτών, το αργότερο μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που έπεται της καταβολής της μισθοδοσίας.

Οι υπόλοιπες κατηγορίες εισοδήματος φυσικών προσώπων (εκτός μισθών και συναφών αποζημιώσεων) φορολογούνται με γενικό συντελεστή 15%.

Οι αυτοαπασχολούμενοι υποχρεούνται να εγγραφούν στο φορολογικό μητρώο και να υποβάλλουν φορολογική δήλωση. Φορολογούνται ως επιχειρήσεις, αναλόγως του ύψους των εισοδημάτων τους (βλ. κατωτέρω «Φορολογία επιχειρήσεων»).

Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Σύμφωνα με το δημοσιονομικό πακέτο του 2019, η φορολόγηση των επιχειρήσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κάτωθι πίνακα.

Κύκλος εργασιών	Φορολογικός συντελεστής ή φόρος
έως 14 εκατ. Λεκ	0%
άνω των 14 εκατ. Λεκ	15%

Το λογιστικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό. Οι επιχειρήσεις προκαταβάλουν το φόρο επί των κερδών σε τριμηνιαία βάση (μέχρι τις 30 του τρίτου μήνα κάθε τριμήνου) ή μπορούν να επιλέξουν να πραγματοποιούν μηνιαίες καταβολές (μέχρι τις 15 του εκάστοτε μήνα).

Οι νεοσυσταθείσες παραγωγικές επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να μην πραγματοποιήσουν τις προαναφερθείσες καταβολές για χρονική περίοδο 6 μηνών ή μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, αν το διάστημα αυτό είναι μικρότερο.

Το ποσό των μηνιαίων προκαταβολών του φόρου επί των κερδών υπολογίζεται βάσει έτους αναφοράς ως εξής:



- Για τους μήνες Ιανουάριο-Απρίλιο, βάσει των εσόδων του έτους πριν το αμέσως προηγούμενο
- Για τους μήνες Μάιο-Δεκέμβριο, βάσει των εσόδων του αμέσως προηγούμενου έτους.

Αν η επιχείρηση αποδείξει ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο του έτους αναφοράς, οι αρμόδιες Αρχές μπορούν να μειώσουν το ποσό των προκαταβολών. Στην περίπτωση αυτή όμως, αν ο συνολικός οφειλόμενος φόρος στο τέλος του έτους υπερβαίνει το άθροισμα των μηνιαίων προκαταβολών κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, επιβάλλεται τόκος υπερημερίας επί της διαφοράς. Επίσης, οι φορολογικές Αρχές μπορούν να αυξήσουν το ποσό των προκαταβολών, εάν κρίνουν ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα υπερβεί κατά ποσοστό υψηλότερο του 10% το εισόδημα του έτους αναφοράς. Οι επιχειρήσεις που σημείωσαν ζημιές κατά τα έτη αναφοράς υπολογίζουν το ύψος των προκαταβολών βάσει των προβλέψεων τους για το τρέχον έτος.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν την ετήσια φορολογική δήλωση και να καταβάλλουν τη διαφορά, που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ του αθροίσματος των προκαταβολών και του συνολικού οφειλόμενου φόρου, μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διαδικασίες και μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών, επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι.

Σε περίπτωση καθυστερημένων οφειλών, επιβάλλεται επιτόκιο της τάξης του 120% επί του διατραπεζικού επιτοκίου. Σε περίπτωση μη υποβολής φορολογικής δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο 10.000 Λεκ (περίπου €70), ενώ αν η μη υποβολή συνιστά και φοροδιαφυγή, τότε επιβάλλεται και πρόστιμο ίσο με το ποσό της φοροδιαφυγής.

Οι φορολογικές οντότητες στη χώρα υποχρεούνται να παρακρατούν και να αποδίδουν στο αλβανικό κράτος φόρο 15% (εκτός αν υπάρχει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που ορίζει διαφορετικά) επί των ακαθάριστων πληρωμών τους για μερίσματα, διανομή κερδών, τόκους, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, τεχνικές, διοικητικές, οικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.ά., προς άλλες οντότητες, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στα αλβανικά φορολογικά μητρώα.

Ο Ν.99/2015 (σε ισχύ από 12.11.2015), τροποποιεί το Ν. 9920/2008 «Περί Φορολογικών Διαδικασιών στην Αλβανική Δημοκρατία», σε διάφορα σημεία ως προς την εγγραφή των εταιρειών, την τεκμηρίωση και τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Ο νέος νόμος προβλέπει ότι ένας αγοραστής μπορεί να μην πληρώσει για αγαθά ή παρεχόμενες υπηρεσίες, στην περίπτωση που ο πωλητής δεν εκδώσει νόμιμο παραστατικό για τη συναλλαγή.

Ακόμη, εισάγονται περιορισμοί στους χονδρέμπορους, ώστε να μην εμπλέκονται στο λιανικό εμπόριο. Συγκεκριμένα, έως 31.03.2016, οι πωλήσεις σε φυσικά πρόσωπα δεν θα έπρεπε να υπερβαίνουν το 10% της αξίας των αγαθών που είχαν πωληθεί τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Αρχής γενομένης την 1.4.2016, οι φορολογούμενοι που εμπλέκονται στο χονδρικό εμπόριο δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε πωλήσεις λιανικής.

Όσον αφορά στις εταιρείες, των οποίων οι καταστάσεις και οι φορολογικές δηλώσεις πιστοποιούνται από ορκωτούς ελεγκτές, το στοιχείο αυτό λαμβάνεται υπ' όψιν από τη φορολογική διοίκηση κατά την ανάλυση κινδύνου. Σε περίπτωση, όμως, που πραγματοποιηθεί έλεγχος και βρεθεί παρατυπία, επιβάλλεται πρόστιμο και στην ελεγκτική εταιρεία.



Ο Ν. 112/2016 (από 03.11.2016) προβλέπει τα εξής όσον αφορά τα φορολογικά πρόστιμα:

- Σε περίπτωση που μία επιχείρηση δεν είναι εγγεγραμμένη, οι κρατικές αρχές δύνανται να προβούν σε κλείσιμο της επιχείρησης και κατάσχεση όλων των εμπορευμάτων και του εξοπλισμού, καταβολή προστίμου 15.000 Λεκ (περίπου €107) στις μεγάλες επιχειρήσεις και 10.000 Λεκ (περίπου €70) στις μικρές, ανάκληση αδείας για μια περίοδο 6 μηνών και ποινική δίωξη.
- Σε περίπτωση απουσίας της συνήθους τεκμηρίωσης, επιβάλλεται πρόστιμο 10.000 Λεκ (περίπου €70) για κάθε παράβαση στις μικρές επιχειρήσεις και 50.000 Λεκ /παράβαση (περίπου €350) στις λοιπές επιχειρήσεις.
- Σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί εργαζόμενος, τουλάχιστον 1 ημέρα πριν ξεκινήσει εργασία, επιβάλλεται πρόστιμο 500.000 Λεκ (περίπου €3.550) στους επιχειρηματίες που υπόκεινται σε ΦΠΑ και φορολογία κερδών και 50.000 Λεκ (περίπου €400) στους υπόλοιπους επιχειρηματίες.
- Αν πραγματοποιείται συναλλαγή αξίας άνω των 150.000 Λεκ (περίπου €1.070) με μετρητά, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το 10% της αξίας της συναλλαγής.
- Προϊόντα που δεν συνοδεύονται από το σχετικό τιμολόγιο αγοράς ή δελτίο αποστολής κατάσχονται.
- Στις επιχειρήσεις που δεν έχουν ταμειακή μηχανή επιβάλλεται πρόστιμο 50.000 Λεκ (περίπου €400) την πρώτη φορά και σε περίπτωση επανελέγχου και μη συμμόρφωσης κατάσχεται όλο το εμπόρευμα.
- Όταν δεν εκδίδεται απόδειξη, επιβάλλεται πρόστιμο 200.000 Λεκ (περίπου €1.430) για τους φορολογούμενους που υπάγονται σε φόρο εισοδήματος και 50.000 Λεκ (περίπου €400) για τους λοιπούς φορολογούμενους.
- Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης παράβασης, το πρόστιμο ανέρχεται σε 300.000 Λεκ (περίπου €2.140), ενώ μετά από επιβολή προστίμου δύο φορές, οι φορολογικές αρχές μπορούν να προβούν σε ποινική δίωξη του φορολογουμένου.
- Πρόστιμο 30.000 Λεκ (περίπου €215) επιβάλλεται σε περίπτωση που η απόδειξη, είτε δεν περιέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, είτε αναγράφει διαφορετικό ποσό από το πραγματικό.
- Πρόστιμο επιβάλλεται και στον καταναλωτή ο οποίος δεν έχει πάρει απόδειξη, το οποίο ανέρχεται σε 1.000 Λεκ (περίπου €7).
- Υποχρεωτική είναι η αναγραφή των τιμών των προϊόντων ή των υπηρεσιών και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης το πρόστιμο ανέρχεται σε 35.000 Λεκ (περίπου €250) στις μικρές επιχειρήσεις και 65.000 Λεκ (περίπου €500) στις υπόλοιπες.
- Φορολογούμενοι, οι οποίοι άμεσα ή έμμεσα, εμποδίζουν τη φορολογική έρευνα τιμωρούνται με πρόστιμο, 100.000 Λεκ (περίπου €715) οι μικρές επιχειρήσεις και 1.000.000 Λεκ (περίπου €7.150) οι υπόλοιπες.
- Τέλος, πρόστιμα επιβάλλονται και στις τράπεζες, σε περίπτωση που δεν ζητούν τα απαραίτητα στοιχεία ταυτότητας για άνοιγμα λογαριασμού ή άλλες συναλλαγές (50.000 Λεκ, περίπου €400), αν δεν τηρούν τα χρονικά περιθώρια για ειδοποίηση της φορολογικής διοίκησης για το άνοιγμα λογαριασμού ή άλλες συναλλαγές (40.000 Λεκ, περίπου €300) και αν δεν εκτελούν εντός μίας εργάσιμης ημέρας τις εντολές μεταφοράς ποσού από φορολογούμενους στον προϋπολογισμό (125% του διατραπεζικού επιτοκίου για κάθε ημέρα καθυστέρησης).

Περισσότερες λεπτομέρειες για το φορολογικό καθεστώς στην Αλβανία μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας www.tatime.gov.al.

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι

1.1. Τοπικοί φόροι



Στους τοπικούς φόρους περιλαμβάνονται: φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας (για κτίρια, αγροτική γη κλπ.), φόρος για νέες κατασκευές, φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τέλος χρήσης δημόσιου χώρου, τέλος διαμονής σε ξενοδοχείο κ.ά.

1.2. Φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν ακίνητη περιουσία υπόκεινται σε φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων, οποίος καταβάλλεται στις τοπικές Αρχές σε ετήσια βάση. Το ποσό του επιβαλλόμενου φόρου διαφέρει ανάλογα με την περιοχή, το είδος και τη χρήση του ακινήτου, υπολογίζεται σε Λεκ/τ.μ. και καθορίζεται από το αρμόδιο Δημοτικό Συμβούλιο. Ειδικότερα, ο ετήσιος φόρος ιδιοκτησίας αγροτικής γης καθορίζεται σε Λεκ ανά εκτάριο και κυμαίνεται μεταξύ 700-5.600 Λεκ/εκτάριο. Από το φόρο απαλλάσσονται γεωργικές εκτάσεις που έχουν φυτευτεί με οπωρώνες ή αμπέλια, για τα πρώτα πέντε έτη από τη στιγμή της φύτευσης. Για τα κτίρια, ο αντίστοιχος φόρος κυμαίνεται, ενδεικτικά μεταξύ 5-400 Λεκ/τ.μ. ανάλογα με την περιοχή όπου βρίσκεται το ακίνητο, τη χρήση και την παλαιότητα. Οι ιδιοκτήτες δύο ή περισσότερων κατοικιών θα επιβαρύνονται με φόρο 5-30 Λεκ/τ.μ. (αναλόγως της περιοχής του ακινήτου) για το πρώτο ακίνητο και με διπλάσιο φόρο για τα υπόλοιπα ακίνητα. Διευκρινίζεται ότι μέχρι 31.12.2016 η φορολογία ακίνητης περιουσίας είχε εφαρμογή μόνο επί κτιρίων και αγροτικής γης.

Από 1.1.2016, όλες οι οικοδομήσιμες εκτάσεις εντός των πόλεων υπάγονται σε φόρο ακίνητης περιουσίας, ύψους από 0,14-0,56 Λεκ/τ.μ. για φυσικά πρόσωπα και 12-20 Λεκ/τ.μ. για επιχειρήσεις. Επίσης, από 1.1.2016 για τη φορολογία ακίνητης περιουσίας επί κτιρίων, υπόχρεος δεν είναι μόνο ο ιδιοκτήτης του κτιρίου, αλλά και ο χρήστης του. Ο φόρος αυτός επιβάλλεται ανεξαρτήτως αν το κτίριο είναι νομίμως καταχωρημένο στο κτηματολόγιο.

Από 1.1.2018 εφαρμόζεται ο νέος φόρος ακίνητης περιουσίας. Σύμφωνα με το νέο σύστημα φορολογίας ακινήτων, η αύξηση της εν λόγω φορολογίας θα ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 0,05% επί της αξίας του ακινήτου για κατοικίες και αντίστοιχα σε 0,15% για ακίνητα που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς. Τα έσοδα από φόρο ακίνητης περιουσίας κατατίθενται στον προϋπολογισμό της τοπικής αρχής στην οποία βρίσκεται το ακίνητο.

1.3. Φόρος μεταβίβασης ακινήτων

Η μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας επί ακίνητης περιουσίας υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης ακινήτων, ο οποίος καταβάλλεται με την αίτηση εγγραφής της μεταβίβασης. Η μεταβίβαση γης υπόκειται σε φορολογία 2% επί της τιμής πώλησης, εκτός εάν η τιμή αυτή είναι μικρότερη από την εκάστοτε τιμή αναφοράς (προβλέπονται ελάχιστες τιμές αναφοράς, ανάλογα με την περιοχή όπου βρίσκεται το ακίνητο), οπότε ο φόρος υπολογίζεται επί της τελευταίας. Σε περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, ο φόρος κυμαίνεται, ενδεικτικά, μεταξύ 100-2000 Λεκ/τ.μ., ανάλογα με την περιοχή και τη χρήση του ακινήτου. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, πέραν του ανωτέρω φόρου, επιβάλλεται και φόρος γης για το οικόπεδο στο οποίο βρίσκεται το κτίριο.



1.4. Φόρος νέων κατασκευών

Από 1.1.2016, για τις νέες κατοικίες ή τις μονάδες επιχειρήσεων ο τοπικός φόρος ανέρχεται στο 8% της τιμής πώλησης. Για τις άλλες κατασκευές (τουριστικές, βιομηχανικές και δημόσιες), ο φόρος υπολογίζεται ως ποσοστό 1-3% της αξίας της επένδυσης και για τα Τίρανα 2-4%.

Για έργα υποδομής (εθνικές οδοί, λιμάνια, αεροδρόμια, σήραγγες, φράγματα, κατασκευή ενεργειακών υποδομών, κλπ.) ο φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 0,1% επί της αξίας της επένδυσης, εφ' όσον αυτή δεν είναι μικρότερη από το κόστος αποκατάστασης των τυχόν ζημιών που προκλήθηκαν από τη νέα κατασκευή στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται μετά την έκδοση της άδειας κατασκευής.

1.5. Φόρος επιγραφής

Από 1.1.2016, επιγραφές έως 2 τ.μ. δεν φορολογούνται. Για επιγραφές άνω των 2 τ.μ., ο φόρος κυμαίνεται από 13.500 Λεκ/τ.μ. έως 45.000 Λεκ/τ.μ. ανάλογα με το δήμο όπου βρίσκεται η επιχείρηση. Αν πρόκειται για ηλεκτρονική επιγραφή, ο φόρος είναι διπλάσιος.

1.6. Φόρος διανυκτέρευσης σε ξενοδοχεία

Από 1.1.2016 ο φόρος ξενοδοχείων υπολογίζεται ως σταθερό ποσό, το οποίο καθορίζεται βάσει της κατηγορίας του ξενοδοχείου και του δήμου όπου βρίσκεται. Ενδεικτικά, για ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων στα Τίρανα ο φόρος ανέρχεται σε 350 Λεκ/βράδυ (περίπου €2,5)

1.7. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Αλβανία είναι 20%. Μειωμένος συντελεστή ΦΠΑ με ποσοστό 6% εφαρμόζεται σε όλες τις υπηρεσίες που προσφέρονται στο πλαίσιο των δομών φιλοξενίας «Five-Star Hotel, ειδικό καθεστώς», όπως ορίζεται από τη νομοθεσία περί τουρισμού. Οι άλλες δομές φιλοξενίας εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 6% μόνο για τις υπηρεσίες διαμονής. Από την 1^η Ιανουαρίου 2019, ο μειωμένος συντελεστής 6% ισχύει επίσης για την παροχή υπηρεσιών στέγασης και εστίασης (με εξαίρεση την προμήθεια ποτών) που προσφέρονται εντός των πιστοποιημένων οντοτήτων "αγροτουρισμού". Στις υπηρεσίες ηλεκτρικών λεωφορείων για τις δημόσιες συγκοινωνίες ο συντελεστής ανέρχεται σε 6% μέχρι τις 31.12.2021 και στη συνέχεια θα αυξηθεί στο 10%. Παράλληλα, από τον Ιούνιο του 2017 υφίσταται μειωμένος συντελεστής 6% για τον τουρισμό.

Μηδενικός συντελεστής ΦΠΑ ισχύει στις παρακάτω κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών:

- Προμήθειες από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες
- Παροχή φαρμακευτικών προϊόντων και εμφυτευσιμων ιατρικών συσκευών
- Παροχή ιατρικών υπηρεσιών και στενά συνδεδεμένων δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται από φορείς που διέπονται από το νόμο
- Προμήθεια ανθρώπινων οργάνων, αίματος και γάλακτος
- Παροχή υπηρεσιών από οδοντοτεχνίτες
- Παροχή υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με την κοινωνική πρόνοια και την κοινωνική ασφάλιση, από οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή άλλους οργανισμούς που αναγνωρίζονται από αρμόδια αρχή
- Παροχή υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με την προστασία των παιδιών και των νέων από οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή άλλους οργανισμούς αναγνωρισμένους από αρμόδια αρχή
- Παροχή εκπαίδευσης, σχολικής ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης για παιδιά ή νέους, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με αυτά, καθώς και διδασκαλία που δίδεται από τους εκπαιδευτικούς και καλύπτει τη σχολική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση



- Προμήθεια υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με τα μέλη τους, προς το κοινό τους συμφέρον έναντι αμοιβής συνδρομής σύμφωνα με το καταστατικό τους από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς με πολιτικό, συνδικαλιστικό, θρησκευτικό, πατριωτικό, φιλοσοφικό ή πολιτιστικό χαρακτήρα
- Παροχή ορισμένων υπηρεσιών που συνδέονται με τον αθλητισμό ή τη φυσική αγωγή
- Προμήθεια ορισμένων πολιτιστικών υπηρεσιών και προμήθειας αγαθών που σχετίζονται με αυτές
- Παροχή υπηρεσιών μεταφοράς ασθενών ή τραυματιών
- Δραστηριότητες εκτός των εμπορικών δραστηριοτήτων που εκτελούνται από δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς
- Προμήθεια γεωργικών μηχανημάτων, σύμφωνα με κατάλογο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου
- Προμήθεια γεωργικών εισροών, όπως σπόροι, λιπάσματα, αγροχημικά προϊόντα (εκτός από ορμόνες που κατατάσσονται στους κωδικούς ΣΟ 2937)
- Παροχή κτηνιατρικών υπηρεσιών, εκτός κτηνιατρικών υπηρεσιών προς κατοικίδια ζώα
- Παροχή υπηρεσιών από υπεργολάβους ή εργολάβους που συμμετέχουν στο καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (υπηρεσία μεταποίησης μη αλβανικών εμπορευμάτων για επανεξαγωγή)
- Εισαγωγή πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή φαρμάκων από εγκεκριμένα εργοστάσια παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων, σύμφωνα με κατάλογο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι απαλλαγές περιλαμβάνουν και άλλες δραστηριότητες όπως:

- Ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συναλλαγές
- Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
- Προμήθεια κτιρίου ή τμημάτων του και της γης στην οποία βρίσκεται και προμήθεια γης
- Μίσθωση ακινήτων όταν η διάρκεια μίσθωσης υπερβαίνει τους δύο μήνες, εκτός εάν ο φορολογούμενος επιλέξει τη φορολογία (εκτός από τη διαμονή σε ξενοδοχεία, κατοικίες κενών θέσεων, αποθήκες και χώρους στάθμευσης)
- Παροχή υπηρεσιών που παρέχονται από εργολάβους και τους υπεργολάβους τους σχετικά με τη φάση εξερεύνησης των εργασιών υδρογονανθράκων και την εισαγωγή αγαθών κατά τη διάρκεια της φάσης εξερεύνησης, όταν πιστοποιείται από την Εθνική Υπηρεσία Φυσικών Πόρων
- Προμήθεια καρτών ταυτότητας
- Προμήθεια εφημερίδων, περιοδικών οποιουδήποτε είδους, υπηρεσίες εκτύπωσης εφημερίδων, καθώς και παροχή διαφήμισης σε γραπτά μέσα ενημέρωσης και οπαροχές υπηρεσιών που σχετίζονται με δραστηριότητες τυχερών παιχνιδιών, στοιχημάτων και λαχειοφόρων αγορών
- Μίσθωση και πώληση γης
- Πώληση κτιρίων
- Μίσθωση κτιρίου όταν η διάρκεια της μίσθωσης υπερβαίνει τους δύο μήνες (εκτός από τη διαμονή σε ξενοδοχεία και κατοικίες κενών θέσεων).

Όσον αφορά στα εισαγόμενα προϊόντα, ο ΦΠΑ αποδίδεται στο αλβανικό κράτος κατά την εισαγωγή και υπολογίζεται επί της τελικής τιμής, όπως διαμορφώνεται με βάση την τιμή CIF ή την τιμή αναφοράς του τελωνείου προστιθέμενων όλων των δασμών, τελών, ειδικών φόρων κατανάλωσης κλπ. επιβαρύνσεων.

Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί εμπορικές συναλλαγές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 5 εκατ. Λεκ υποχρεούται να εγγραφεί στο μητρώο «Υπόχρεων



Καταβολής ΦΠΑ» μέχρι την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από το έτος που η επιχείρηση υπερέβη το ανωτέρω όριο ετήσιου κύκλου εργασιών. Τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εισαγωγών-εξαγωγών, καθώς και όσοι παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ιατροί, αρχιτέκτονες, λογιστές κ.ά.), εγγράφονται στο μητρώο ανεξαρτήτως κύκλου εργασιών.

Οποιαδήποτε μη εγκατεστημένη στην Αλβανία επιχείρηση, η οποία παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα εντός της χώρας και υπόκειται σε καταβολή ΦΠΑ, υποχρεούται να ορίσει ως εκπρόσωπο έναν μόνιμο κάτοικο Αλβανίας, ο οποίος θα εγγραφεί στο μητρώο ΦΠΑ, θα ενεργεί στο όνομα της επιχείρησης και θα ευθύνεται για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η ως άνω υποχρέωση αφορά και επιχειρήσεις, ο κύκλος εργασιών των οποίων δεν ξεπερνά το όριο των 5 εκατ. Λεκ.

Η προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής ΦΠΑ για τα «Βιβλία Πωλήσεων και Αγορών» είναι η 10^η μέρα του επομένου ημερολογιακού μήνα από την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

Περισσότερες πληροφορίες στον ακόλουθο σύνδεσμο της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων: <http://www.dogana.gov.al/c/170/299/perjashtime-nga-tvsh-e-importit>.

1.8. Ειδικός φόρος (excise tax)

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, είτε παραγόμενες είτε εισαγόμενες στην Αλβανία (όπως αλκοολούχα και ενεργειακά ποτά, καπνικά προϊόντα, καφές, πετρέλαιο και υποπροϊόντα αυτού κ.ά.) επιβάλλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης (ΕΦΚ).

Από 1.1.2016, παρέχεται η δυνατότητα στους εισαγωγείς να επικολλήσουν την ειδική ταινία του ειδικού φόρου κατανάλωσης εντός της χώρας, σε ειδικές φορολογικές αποθήκες.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαρύνσεων ΕΦΚ στα ως άνω προϊόντα, περιέχεται στον τελευταίο τροποποιητικό νόμο «περί ειδικού φόρου κατανάλωσης» (Νο 126/2016), που ισχύει από 1.1.2017. Το πλήρες κείμενο είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά (στα Αλβανικά), στην ιστοσελίδα της Τελωνειακής Διοίκησης: <http://www.dogana.gov.al/dokument/462/ndryshim-6-ligj-126-2016-1512201>.

Το νομοθετικό πλαίσιο για τον ΕΦΚ είναι διαθέσιμο εδώ: <http://www.dogana.gov.al/c/171/198/258/legjislacioni-mbi-akcizen>.

Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης-Συνοπτικός κατάλογος προϊόντων (Ν. 126/2016)		
Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Καφές	09011100, 09011200	0
	09012100, 09012200	60 ΛΕΚ/kg
	090190	50 ΛΕΚ/kg
	21011100, 210112,92, 21011298	250 ΛΕΚ/kg
Ενεργειακά ποτά	22 02 10 00	30 ΛΕΚ/λίτρο
Μπύρα από βύνη	2203	-360 ΛΕΚ/hl/βαθμό αλκοόλ αν η παραγωγή είναι > 200.000 hl/έτος -710 ΛΕΚ/hl/βαθμό αλκοόλ αν η παραγωγή είναι <200.000 hl/έτος



Ελαφρά κρασιά και ελαφρά ποτά που έχουν υποστεί ζύμωση	220421, 220429, 220430, 22043010, 22043096, 22043098, 22051010, 22059010, 22060010, 22060059, 22060089	- 3.000 ΛΕΚ/hl για αλκοολικό βαθμό ως 12,5 βαθμούς - 4.000 ΛΕΚ/hl για αλκοολικό βαθμό άνω των 12,5 βαθμών, αν η παραγωγή (εγχώρια ή ξένη) είναι μικρότερη ή ίση από 10.000 hl/έτος - 10.000 ΛΕΚ/hl για αλκοολικό βαθμό ως 12,5 βαθμούς και 12.000 ΛΕΚ/hl για αλκοολικό βαθμό άνω των 12,5 βαθμών, αν η παραγωγή (εγχώρια ή ξένη) είναι μεγαλύτερη από 10.000 hl/έτος
Αφρώδης οίνος, σαμπάνια, ποτά που έχουν υποστεί ζύμωση και ενδιάμεσα αλκοολούχα ποτά	220410, 22042106, 22042107, 22042108	- 5.200 ΛΕΚ/hl
	22042185, 22042186, 22042187, 22042188, 22042189, 22042190, 22042191, 22042193, 22042194, 22042195, 22042196, 22042197, 22042198, 22042985, 22042986, 22042987, 22042988, 22042989, 22042990, 22042991, 22042993, 22042994, 22042995, 22042996, 22042997, 22042998, 22051010, 22051090, 22059010, 2205 9090, 22060010, 22060039, 22060059, 22060089	- 5.200 ΛΕΚ/hl Ενδιάμεσα αλκοολούχα ποτά με αλκοολική δυναμικότητα ανώτερο από 15% αλλά δεν υπερβαίνει το 22% Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 74 του Νόμου. Άλλα ποτά που προέρχονται από ζύμωση (π.χ. μηλίτης, απίτης, υδρόμελι) με περιεκτικότητα αλκοόλης 8,5%
	22042109, 22051010, 22059010, 22060039, 22060031, 22060051, 22060081	- 3.120 ΛΕΚ/hl
Αλκοολούχα ποτά	22042192, 22042193, 22042194, 22042195, 22042196, 22042197, 22042198, 22042992, 22042993, 22042994, 22042995, 22042996, 22042997, 22042998, 22051090, 22059090, 22060010, 22060039, 22060059, 22060089, 22082012, 22082014, 22082026, 22082027, 22082029, 22082040, 22082062, 22082064, 22082086, 22082087, 22082089, 22083011, 22083019, 22083030, 22083041, 22083049, 22083061, 22083069, 22083071, 22083079, 22083082, 22083088, 22084011, 22084031, 22084039, 22084051, 22084091, 22084099, 22085011, 22085019, 22085091, 22085099, 22086011, 22086019, 22086091, 22086099, 22087010, 22087090, 22089011, 22089019, 22089033, 22089038, 22089041, 22089045, 22089048, 22089052, 22089054, 22089056, 22089069, 22089071, 22089075, 22089077, 22089078	Αλκοολούχα ποτά, από την απόσταξη οίνου ή χυμού σταφυλιών. - 65.000 ΛΕΚ/hl άνδρης αλκοόλης αν η παραγωγή (εγχώρια και ξένη) είναι μικρότερη ή ίση από 20.000 hl/έτος - 84.500 ΛΕΚ/hl άνδρης αλκοόλης αν η παραγωγή (εγχώρια και ξένη) είναι μεγαλύτερη από 20.000 hl/έτος
Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Ρακί	22082029	20.000 ΛΕΚ/hl άνδρης αλκοόλης
Προϊόντα με μη μετουσιωμένη αιθυλική αλκοόλη	22071000, 22089091, 22089099	45.000 ΛΕΚ/hl άνδρης αλκοόλης



Προϊόντα με μετουσιωμ. αιθυλική αλκοόλη	22072000	0 (μηδέν)
Προϊόντα περιέχοντα αιθυλική αλκοόλη	Κεφάλαια 17 έως 22 Όλα τα προϊόντα που περιέχουν βαθμό αλκοόλ 1,2% κατ 'όγκο και ανεξάρτητα από την ταξινόμηση, σύμφωνα με το άρθρο 64 του νόμου	45.000 ΛΕΚ/hl άνυδρης αλκοόλης
Πούρα και πουράκια	24021000	4.400 ΛΕΚ/kg
Τσιγάρα που περιέχουν καπνό	240220	5.500 ΛΕΚ/1.000 τμχ Από 1/1/2021 5850 ΛΕΚ/1000 τμχ Από 1/1/2021 6000 ΛΕΚ/1000 τμχ Από 1/1/2021 6250 ALL/1000 τμχ Από 1/1/2021 6500 ΛΕΚ/1000 τμχ
Πούρα, πουράκια, τσιγάρα	240290	4.400 ΛΕΚ/kg
Άλλα καπνά και υποκατάστατα καπνού	2403	4.400 ΛΕΚ/kg Καπνός επεξεργασμένος με φύλλα καπνού που καλλιεργείται στην Αλβανία
Υγρό νικοτίνης για πλήρωση ηλεκτρονικών τσιγάρων (ΣΟ 85 43 70 90), που χρησιμοποιούνται για δημιουργία διαδικασίας καπνίσματος	38249956, 38249957	10 ALL/ml
Έλαια και λίπη ζωικά/φυτικά και προϊόντα (θέρμ./κίνηση), μεθανόλη	1507 έως 1518	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του νόμου

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Ενεργειακά προϊόντα (καύσιμα κ.ά.)	27071010, 27071090, 27072010, 27072090, 27073010, 27073090, 27075010, 27075090, 27101211 27101251, 27101259	-50 ΛΕΚ/λίτρο για ορυκτέλαια κωδικών ΣΟ κλάσης 2707, για πετρέλαιο, που απαιτεί συγκεκριμένη διαδικασία επεξεργασίας, ελαφρά έλαια, για βενζίνη με μολύβδο με περιεκτικότητας μολύβδου >0,013 γραμ./λίτρο (με 98, λιγότερα, ή περισσότερα οκτάνια)
	27101241, 27191245, 27101249, 27101931 έως 27101948, 27101951 έως 27101969, 271020, 2901, 2902	-37 ΛΕΚ/λίτρο ή 37 ΛΕΚ/kg για ελαφρά έλαια, βενζίνη και αμόλυβδη βενζίνη με περιεκτικότητα μολύβδου έως 0,013 γραμ./λίτρο, (με 98, λιγότερα, ή περισσότερα οκτάνια). Για βαρύ



		πετρέλαιο (ντίζελ), βιοντίζελ, βαρέα έλαια, λιπαρά οξέα, υδρογονάνθρακες άκυκλοι και κυκλικοί
	27101911 έως 27101929 27101921 έως 27101925	-20 ΛΕΚ/λίτρο για πετρέλαιο & καύσιμο τύπου πετρελαίου
	27101971 έως 27101999, 27121090, 34031910, 34039900,	-40 ΛΕΚ/kg για λιπαντικά και άλλα έλαια, για παρασκευάσματα για τη λίπανση μηχανών και γράσο
	27109100 έως 27109900, 27132000, 271390, 2715	-5 ΛΕΚ/kg για υπολείμματα ελαίων, πίσσας, πετρελαίου, υπολείμματα πετρελαίου και ασφαλούχων ορυκτών και ασφαλτικά μείγματα
	27141000, 27131100, 27131200	-2 ΛΕΚ/kg για οπτάνθρακα πετρελαίου
	27111211, 27111219, 27111291, 27111293, 27111294, 27111297, 27111310, 27111330, 27111391, 27111397, 27111400	-8 ΛΕΚ/ λίτρο για χρήση κίνησης -0 ΛΕΚ/ λίτρο εκτός χρήσης κίνησης
Κυκλικοί υδρογονάνθρακες	2901, 2902	37 ΛΕΚ/kg
Μεθανόλη	29051100	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51
L000 Παρασκευάσματα για τη λίπανση μηχανημάτων, εξοπλισμού και οχημάτων	34031910, 34039900	40 ΛΕΚ/kg
Αντικροτικά παρασκευάσματα, ανασχετικά της οξείδωσης, προσθετικά εξουδετέρωσης καταλοίπων. Άλλα αλκυλοβενζόλια σε μείγματα	3811, 3817	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του νόμου
Βιοντίζελ	382600	Λιπαρά οξέα/Βιοντίζελ με λιγότερο από 70% πετρέλαιο του κεφαλαίου 27 37 ΛΕΚ/kg
Πυροτεχνήματα	36041000, 36049000	200 ΛΕΚ/kg
Ελαστικά	4011	20 ΛΕΚ/kg για νέα ελαστικά πεπιεσμένου αέρα από καουτσούκ

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Επίσωτρα αναγομωμένα, από	4012 (εκτός από 40122000)	40ΛΕΚ/kg



ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ.	40122000	100ΛΕΚ/kg μεταχειρισμένα
Μεταχειρισμένα ελαστικά	40122000	100ΛΕΚ/kg μεταχειρισμένα
Πρωτογενείς μπαταρίες	8506	200 ΛΕΚ/kg
Συσσωρευτές	8507	20ΛΕΚ/kg
Λαμπτήρες και σωλήνες ηλεκτρικοί πυράκτωσης ή εκκένωσης	85392210, 85392290, 85392992, 85392998	100 ALL/τμχ. Λαμπτήρες ανακλαστήρα, άλλοι, >100V & <100V

Από τη 1^η Ιανουαρίου 2018 ξεκίνησε σταδιακή αύξηση του ΕΦΚ στα τσιγάρα και τον καπνό ως εξής: από 1/1/2018: 5.750 ΛΕΚ/1.000 τμχ, 1/1/2019: 6.000 ΛΕΚ/1.000 τμχ, 1/1/2020: 6.250 ΛΕΚ/1.000 τμχ, 1/1/2021: 6.500 ΛΕΚ/1.000 τμχ.

Ακόμη, από 1.1.2016, απαλλάσσεται από τον ΕΦΚ ο καπνός που παράγεται στην χώρα από φυσικά πρόσωπα και προορίζεται για προσωπική κατανάλωση (έως 25 κιλά/έτος).

Σημειώνεται ότι η νομοθεσία για τον ΕΦΚ τροποποιείται κατ' έτος. Ενημέρωση για το ισχύον πλαίσιο είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων: <http://www.dogana.gov.al/english/c/183/excise>.

1.9. Φόρος υλικών συσκευασίας

Τα υλικά συσκευασίας μίας χρήσης από πλαστικό και γυαλί (σύμφωνα με την ταξινόμηση των κεφαλαίων 39 και 70 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας), εισαγόμενα ή εγχωρίως παραγόμενα, επιβαρύνονται με φόρο της τάξης των 100 ΛΕΚ/kg για τα υλικά από πλαστικό και 10 ΛΕΚ/kg για τα υλικά από γυαλί. Τα εγχωρίως παραγόμενα υλικά συσκευασίας από ανακυκλωμένο πλαστικό επιβαρύνονται με 50 ΛΕΚ/kg. Για τα εισαγόμενα προϊόντα, ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται στις τελωνειακές Αρχές κατά την εισαγωγή.

Όσον αφορά στα προϊόντα συσκευασίας από πλαστική ύλη, ο ως άνω φόρος επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 3923 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δασμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 3923), και το πλαστικό υλικό καταλαμβάνει τουλάχιστον το 51% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Στα προϊόντα συσκευασίας από γυαλί, ο ως άνω φόρος (10 ΛΕΚ/kg) επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δασμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 7010) και το γυαλί καταλαμβάνει τουλάχιστον το 80% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Στις περιπτώσεις που τα ως άνω υλικά συσκευασίας (υποκεφάλαια 3923 και 7010 ΣΟ) συσκευάζουν άλλα προϊόντα, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπ' όψιν η διαφορά του μεικτού από το καθαρό βάρος των προϊόντων.

Τα παρακάτω προϊόντα, είτε εισάγονται ξεχωριστά (άδεια), είτε συσκευάζουν άλλα προϊόντα, απαλλάσσονται του φόρου συσκευασίας:

- πλαστικά κιβώτια



- πλαστικά βαρέλια με χωρητικότητα ≥ 20 λίτρων
- πλαστικές θήκες για CD και DVD
- πλαστικά δοχεία (τάπερ) για τρόφιμα
- πλαστικά κουτιά ψηφοφορίας
- πλαστικά δοχεία για καφέ, τσάι, μπαχαρικά
- πλαστικά δοχεία τροφίμων, όπως: μαρμελάδες, ψωμί, σάλτσες, φρούτα, βούτυρο, λάδι κλπ.
- πλαστικές συσκευασίες για ορούς, αίμα και φάρμακα
- γυάλινες αμπούλες φαρμάκων
- γυάλινες φιάλες για τη διατήρηση ορού, αίματος και φαρμάκων
- πλαστικές και γυάλινες συσκευασίες σε τελωνειακό καθεστώς αναστολής.

Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο

Η Αλβανία, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εφαρμόζει δασμολογική πολιτική βάσει της ρήτηρας του «μάλλον ευνοούμενου κράτους», ενώ για την Τουρκία, καθώς και τα μέλη CEFTA (Βοσνία&Ερζεγοβίνη, Β. Μακεδονία, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία, Κόσοβο) και EFTA (Λίχτενσταϊν, Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία), με τις οποίες έχουν συναφθεί Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου (FTA), εφαρμόζεται προτιμησιακό καθεστώς.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ – Αλβανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009, για τα περισσότερα προϊόντα προέλευσης ΕΕ, εφ' όσον συνοδεύονται από EUR1 ή δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν καταργηθεί ή μειώνονται, βάσει χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στην ως άνω Συμφωνία, μέχρι την οριστική κατάργησή τους. Ειδικότερα, στα βιομηχανικά προϊόντα (κεφάλαια 25 – 97 ΣΟ) προέλευσης ΕΕ δεν επιβάλλονται εισαγωγικοί δασμοί, ενώ ορισμένα αγροτικά προϊόντα επιβαρύνονται βάσει των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας.

Οι δασμοί που επιβάλλονται βάσει των 8ψήφιων κωδικών ΣΟ είναι αποκλειστικά επί της αξίας (ad valorem). Για τις δασμολογικές κλάσεις που επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς, οι επιβαλλόμενοι συντελεστές είναι της τάξης του 2%, 5%, 6%, 10% και 15%.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών, ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων στη θέση: <http://www.dogana.gov.al/dokument/610/nk-2017-totali-me-paketen-e-2017>.

Το ποσό της δασμολογικής επιβάρυνσης υπολογίζεται επί της τιμής CIF, ενώ σε περίπτωση που η τιμή CIF είναι μικρότερη από την αντίστοιχη τιμή αναφοράς του τελωνείου (reference price), τότε όλες οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται επί της τιμής αναφοράς και όχι επί της τιμής του τιμολογίου.

Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)

Η αλβανική Κυβέρνηση, με γνώμονα την προώθηση των εγχώριων και την προσέλκυση νέων ξένων επενδύσεων, ψήφισε το Νόμο 54/2015, σε τροποποίηση του Ν. 9789/2007 περί «Ιδρύσης και Λειτουργίας Οικονομικών Ζωνών». Η κυβέρνηση ενέκρινε τις κάτωθι τρεις περιοχές που θα απολαμβάνουν το καθεστώς της «Ζώνης Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης» (TEDA):

- Spittala, στην περιοχή του Δυρραχίου (έκτασης 213 εκταρίων),
- Korlik, στην περιοχή της Σκόδρας (έκτασης 61 εκταρίων) και
- Vlora, στην περιοχή της Αυλώνας (έκτασης 230 εκταρίων).

Εντός των περιοχών αυτών, προσφέρονται σε ιδιώτες κατασκευαστές (developers) και χρήστες (users) δικαιώματα αποκλειστικής ανάπτυξης και χρήσης, μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης, καθώς και μια σειρά από φορολογικά και άλλα κίνητρα, όπως:



- Απαλλαγή από δασμούς και ΦΠΑ των αγαθών που προορίζονται για τις TEDA
- Δυνατότητα μεταφοράς αγαθών από μία TEDA σε άλλη, δίχως υποχρέωση καταβολής δασμών και ΦΠΑ
- Μειωμένη φορολογία επί των κερδών κατά 50% για τα πρώτα 5 έτη
- Έκπτωση φόρου 20% επί της ετήσιας δαπάνης κεφαλαίου, για διετή περίοδο κατά την έναρξη της επένδυσης
- Απαλλαγή από το φόρο επιπτώσεων των κατασκευών στις υποδομές για τους developers των ζωνών
- Απαλλαγή των νέων κατασκευών από το φόρο ακίνητης περιουσίας για περίοδο 5 ετών
- Απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας
- 150% των ποσών που δαπανούνται για μισθούς και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και υγειονομικής περίθαλψης εκπίπτει από το φόρο κατά το 1^ο έτος λειτουργίας. Για τα επόμενα έτη, οποιοδήποτε ποσό πλέον των δαπανηθέντων το προηγούμενο έτος θα εκπίπτει σε ποσοστό 150%.
- Δαπάνες εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης αναγνωρίζονται για φορολογικούς σκοπούς στο 200% των πραγματοποιηθέντων για 10 έτη από την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Προκειμένου να ενεργοποιηθούν τα ανωτέρω κίνητρα, πρέπει να διασφαλίζεται ότι η μεταφορά υπάρχουσας επιχείρησης στη Ζώνη δεν έγινε έχοντας ως αποκλειστικό σκοπό την προνομιακή φορολογική μεταχείριση και ότι τα αγαθά που παράγονται στη ζώνη δεν πωλούνται στην Αλβανία σε τιμή χαμηλότερη από αυτή που θεωρείται ως «αγοραία αξία».

Η επιλογή των επιχειρήσεων που εγκαθίστανται στις ανωτέρω ζώνες γίνεται με διαγωνισμό. Το αρμόδιο αλβανικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας έχει θεσπίσει το πλαίσιο, αναφορικά με τα κριτήρια και τους κανόνες για την επιλογή των εταιρειών, την υπαγωγή σε καθεστώς φορολογικών κινήτρων και τον κανονισμό λειτουργίας των εν λόγω περιοχών. Περισσότερες πληροφορίες για το νομικό πλαίσιο που διέπει τις TEDA υπό: http://www.teda.gov.al/?page_id=690.

Το αλβανικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας ανακοίνωσε εντός του 2017 τον ανάδοχο για την κατασκευή, ανάπτυξη, συντήρηση και λειτουργία της TEDA SpitΛεκα του Δυρραχίου. Η TEDA έχει έκταση 101,2 εκτάρια και διατίθεται στην αλβανική κοινοπραξία των εταιρειών Pelikan shpk, Best Construction shpk και Vëllezërit Hysa shpk, για 99 χρόνια με συμβολικό ποσό €1. Η Κοινοπραξία, η οποία θα επωφεληθεί από ειδικό ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς, έχει δεσμευτεί να κατασκευάσει εργοστάσιο εμπλουτισμού σιδηροχρωμίου αξίας €39 εκατ., το οποίο αναμένεται να απασχολεί 2.500 άτομα από την περιοχή. Η διαδικασία παραχώρησης για τις άλλες δύο TEDA (Korlik και Αυλώνα) δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων

1.1. Προστασία Επενδύσεων

Ο Ν. 7764/1993 «για τις ξένες επενδύσεις», προβλέπει ίση μεταχείριση μεταξύ Αλβανών και ξένων επενδυτών στην Αλβανία.

Η Αλβανία έχει υπογράψει 45 Συμφωνίες Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας Επενδύσεων, εκ των οποίων 8 δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, με τις χώρες Αυστρία, Αζερμπαϊτζάν, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Βοσνία&Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κίνα, Κροατία, Κύπρο, Τσεχία, Δανία Αίγυπτο, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιράν, Ισραήλ, Ιταλία, Ν. Κορέα, Κουβέιτ, Λιθουανία, Β. Μακεδονία, Μαλαισία, Μάλτα, Μολδαβία,



Ολλανδία Πολωνία, Πορτογαλία, Κατάρ, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σ. Μαρίνο, Σερβία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Τυνησία, Τουρκία, Ουκρανία, Ην. Βασίλειο, ΗΠΑ και ΗΑΕ.

Με την Ελλάδα η Συμφωνία υπεγράφη στα Τίρανα, την 01.08.1991 και τέθηκε σε ισχύ από 04.01.1995. Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα της UNCTAD: <http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/2>.

Η Αλβανία είναι επίσης μέλος στη Σύμβαση για τη Διευθέτηση των Διαφορών σχετικών με τις Επενδύσεις.

1.2. Εθνικό Συμβούλιο για τις Επενδύσεις

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της EBRD «Investment Climate and Governance Initiative» (ICGI), τον Απρίλιο 2015, με την υπ' αριθμ. 294/08.04.2015 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, ιδρύθηκε το Εθνικό Συμβούλιο για τις Επενδύσεις, ένας θεσμός που έχει στόχο τη βελτίωση του διαλόγου ανάμεσα στο κράτος και τις επιχειρήσεις, τη λήψη μέτρων για την βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στη χώρα, την πάταξη των εμποδίων για επενδύσεις και την αύξηση των επενδύσεων, τόσο από ξένες, όσο και από εγχώριες επιχειρήσεις. Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι ο εκάστοτε Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας και μέλη ο Υπουργός Επικρατείας για τις Σχέσεις με το Κοινοβούλιο, ο Υπουργός Επικρατείας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο Αλβανικός Οργανισμός για την Ανάπτυξη Επενδύσεων AIDA, ο Γεν. Δ/ντής Φορολογίας, ο Γεν. Δ/ντής Τελωνείων, η Τράπεζα της Αλβανίας, η EBRD (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης), η Ευρωπαϊκή Ένωση, και η Παγκόσμια Τράπεζα με το IFC (International Finance Corporation). Ως μη μόνιμα μέλη δύνανται να συμμετέχουν τρεις ιδιωτικές εταιρείες και τρεις επιχειρηματικοί φορείς. Το έργο του Συμβουλίου επικουρείται από Γραμματεία, ένα ανεξάρτητο όργανο εμπειρογνομόνων, οι οποίοι έχουν επιλεγεί από την EBRD. Το Συμβούλιο θα συνεδριάζει τουλάχιστον 6 φορές το έτος.

Περισσότερες πληροφορίες για το Εθνικό Συμβούλιο Επενδύσεων, τις δράσεις και τις συνεδριάσεις του είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <https://www.investment.com.al/>.

1.3. Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο

Το 2014, με το Ν. 57/2014, ιδρύθηκε το Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελεί τον υψηλότερου επιπέδου μηχανισμό διαλόγου μεταξύ δημοσίου και επιχειρηματικής κοινότητας.

Ο πρωταρχικός σκοπός του Συμβουλίου είναι η υποβολή προτάσεων προς την Κυβέρνηση προς βελτίωση του νομικού και θεσμικού πλαισίου και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

1.4. Νόμος 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων»

Με τον Ν. 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων στη Δημοκρατία της Αλβανίας», ο οποίος ψηφίσθηκε στις 28.5.2015 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2016, θεσπίστηκε επιτάχυνση των διαδικασιών για τα πολυάριθμα γραφειοκρατικά στάδια υλοποίησης μίας στρατηγικής επένδυσης. Προσδιορίσθηκαν έξι στρατηγικοί τομείς, για κάθε έναν εκ των οποίων, ορίσθηκε το κατώφλι του κόστους της επένδυσης, προκειμένου αυτή να λάβει το καθεστώς: (α) της «στρατηγικής επένδυσης με υποστηρικτική διαδικασία» ή (β) της «στρατηγικής επένδυσης με ειδική διαδικασία», όπως φαίνεται στον κάτωθι πίνακα.

Στρατηγικοί τομείς	Στρατηγική επένδυση	
	«Υποστηρικτική διαδικασία»	«Ειδική διαδικασία»
Ενέργεια και εξόρυξη	≥€30 εκατ.	≥€50 εκατ.



Μεταφορές και υποδομές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και διαχείριση αστικών αποβλήτων	≥ €30 εκατ. €	≥€50 εκατ.
Τουρισμός	≥€5 εκατ. και τουλ. 80 νέες θέσεις εργασίας	≥€50 εκατ.
Γεωργία και αλιεία	≥€3 εκατ και τουλ. 50 νέες θέσεις εργασίας	≥€50 εκατ.
Περιοχές Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης	≥€5 εκατ. €	≥€50 εκατ.
Ανάπτυξη περιοχών προτεραιότητας	≥€1 εκατ και τουλ. 150 νέες θέσεις εργασίας	≥€5 εκατ. και τουλ. 600 νέες θέσεις εργασίας

Το καθεστώς της στρατηγικής επένδυσης με ειδική διαδικασία μπορεί, επίσης, να χορηγείται σε περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων, το κόστος των οποίων είναι ίσο ή μεγαλύτερο των € 100 εκατ. ανεξαρτήτως τομέα.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε διοικητική δομή, εντός του αλβανικού Οργανισμού Ανάπτυξης Επενδύσεων (AIDA), η οποία παρέχει υπηρεσίες «ενιαίας θυρίδας» («single window») στους στρατηγικούς επενδυτές. Ενδεικτικά, οι υπηρεσίες αυτές αφορούν στην προετοιμασία, στην εφαρμογή, στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση ενός στρατηγικού επενδυτικού σχεδίου, καθώς επίσης και στην έκδοση των αδειών, εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζονται κατά προτεραιότητα από όλους τους δημόσιους φορείς που συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες, άμεσα ή έμμεσα, όταν πρόκειται για στρατηγικές επενδύσεις υπό το καθεστώς της «υποστηρικτικής διαδικασίας».

Όταν οι επενδύσεις εμπίπτουν στο καθεστώς της «ειδικής διαδικασίας», εκτός των προαναφερόμενων υπηρεσιών, συμπεριλαμβάνονται επιπλέον, διαδικασίες απαλλοτρίωσης ακίνητων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε ιδιώτες, καθώς και τυχόν εγκρίσεις από το Κοινοβούλιο, εφόσον αυτές απαιτούνται.

1.5. Κίνητρα επενδύσεων

Η Αλβανική νομοθεσία δεν παρέχει ειδικά κίνητρα προς τους ξένους επενδυτές. Το καθεστώς των επιδοτήσεων ρυθμίζεται από το Ν. 9374/2005 «Περί κρατικών ενισχύσεων», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.10183/2009. Ο νόμος αφορά σε όλους τους τομείς της παραγωγής και των υπηρεσιών στην Αλβανία, εκτός από τη γεωργία και την αλιεία. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να αφορούν σε επιδοτήσεις και δωρεές, διάφορες φοροελαφρύνσεις, όπως απαλλαγές από δασμούς και Φ.Π.Α., μειώσεις και εκπτώσεις, καθώς και επιδοτούμενα προγράμματα για την απασχόληση.

Επίσης, η αλβανική Κυβέρνηση, βάσει της υπ' αριθμ. 735/05.11.2014 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, προσφέρει τη δυνατότητα μακροχρόνιας μίσθωσης κρατικών ακινήτων, έκτασης άνω των 500 τ.μ., με το συμβολικό τίμημα του 1 €. Η ανωτέρω απόφαση, η οποία τροποποίησε την υπ' αριθμ. 54/05.02.2014, διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ενίσχυσης, προσφέροντάς την, κατόπιν διαγωνισμού και εν συνεχεία απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, σε εταιρείες, οι οποίες προτίθενται να υλοποιήσουν:

- επένδυση σε μονάδα βιομηχανικής παραγωγής >300 εκατ. Λεκ (~€2,145 εκατ.)
- επένδυση με το καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (φασόν), με δημιουργία τουλάχιστον 50 θέσεων εργασίας



- επένδυση σε μονάδα αγροτικής βιομηχανίας (agrobusiness), όπως συλλογή, επεξεργασία και εμπορία αγροτικών προϊόντων ή ζωικού κεφαλαίου, >100 εκατ. Λεκ (~€715.000)
- επένδυση σε δραστηριότητες σχετικά με την εκπαίδευση και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, άνω των 200 εκατ. Λεκ (~€1,429 εκατ.)
- επένδυση σε κατασκευαστική δραστηριότητα, σε υπηρεσίες συντήρησης ή σκαφών θαλάσσης, >500 εκ. Λεκ (~€3,572 εκατ.).

Ο μισθωτής υποχρεούται στην προσκόμιση εγγυητικής επιστολής, ίσης με το 2% της αξίας της επένδυσης. Πρόστιμα και κατάπτωση της εγγυητικής προβλέπονται, σε περίπτωση που ο μισθωτής δεν τηρεί τους όρους της σύμβασης.

Ακόμη, ο Ν. 8987/2002 παρέχει κίνητρα για την κατασκευή εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Επενδυτές, εγχώριοι ή αλλοδαποί, που εγκαθιστούν νέα ή ανακατασκευάζουν υπάρχουσα μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με εγκατεστημένη ισχύ άνω των 5MW, με χρήση υγρής ή στερεής καύσιμης ύλης, χωρίς περιορισμούς για άλλες ανανεώσιμες πηγές, δικαιούνται απαλλαγή από δασμούς για τον εισαγόμενο μηχανολογικό και άλλο εξοπλισμό, ενώ τους επιστρέφονται οι δασμοί και ο ειδικός φόρος κατανάλωσης για την εισαγωγή της καύσιμης ύλης. Επίσης, η Κυβέρνηση προχώρησε στις κάτωθι ρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας: το τσιμέντο και ο χάλυβας που εισάγονται για την κατασκευή υδροηλεκτρικών εργοστασίων απαλλάσσονται του Φ.Π.Α. και τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες παραγωγής πετρελαίου απαλλάσσονται του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Προκειμένου να ενισχυθεί ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας υποδημάτων (με καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή/φασόν), ο οποίος συνεισφέρει σημαντικά στην απασχόληση, η αλβανική Κυβέρνηση έχει θέσει σε ισχύ ειδικό πακέτο ενίσχυσης της εν λόγω βιομηχανίας, το οποίο περιλαμβάνει:

- Απαλλαγή από ΦΠΑ για μηχανήματα και εξοπλισμό
- Απαλλαγή από δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης για 1 έτος, για νέους υπαλλήλους
- Κρατική επιδότηση μισθών για 4 μήνες για νέους υπαλλήλους
- Κίνητρα για εκπαίδευση υπαλλήλων
- Διευκόλυνση στις τελωνειακές διαδικασίες
- Επιστροφή ΦΠΑ
- Δυνατότητα υπαγωγής στο καθεστώς μίσθωσης με το συμβολικό τίμημα του €1
- Εκπροσώπηση του κλάδου στο Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο
- Δημιουργία "One Stop Shop" στον AIDA, ειδικά για τη βιομηχανία με το καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (φασόν).

Περισσότερες πληροφορίες για το πακέτο ενίσχυσης της βιομηχανίας φασόν είναι διαθέσιμες (στα αλβανικά), στον ακόλουθο σύνδεσμο: <http://www.aida.gov.al>.

1.6 Σύσταση Εταιρείας Αλβανικών Επενδύσεων (Albanian Investment Corporation).

Υπερψηφίστηκε από το Α/Κοινοβούλιο στις 17 Οκτωβρίου 2019 το νομοσχέδιο (Ν.71/2019) που αφορά στη σύσταση δημοσίου φορέα με την επωνυμία «Εταιρεία Αλβανικών Επενδύσεων», ο οποίος θα έχει την αρμοδιότητα για «τον σχεδιασμό και υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων, την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας σε κεντρικό, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο», ενώ παράλληλα καθίσταται ο κύριος φορέας διαχείρισης του συνόλου κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου.

Σημειώνεται ότι το ανωτέρω νομοσχέδιο είχε κατατεθεί προς διαβούλευση στις αρχές του 2019, προκαλώντας την αντίδραση της Παγκόσμιας Τράπεζας, του Διεθνούς Νομισματικού



Ταμείου και άλλων διεθνών οργανισμών, καθώς, όπως επισημάνθηκε, ο νέος φορέας θα ελέγχεται άμεσα από την α/Κυβέρνηση, παρακάμπτοντας το Νόμο περί κρατικών συμβάσεων, ενώ θα επιφέρει πρόσθετη επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό και γενικότερα στην εθνική οικονομία της χώρας.

Ειδικότερα, προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία η υπερσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων στην Εταιρεία, η οποία θα λειτουργεί συγχρόνως ως χρηματοδοτικός οργανισμός, διαχειριστής κρατικής περιουσίας και φορέας υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Πιο συγκεκριμένα ο Ν.71/2019 προβλέπει:

- Η Εταιρεία Αλβανικών Επενδύσεων αποτελεί ανώνυμη εταιρεία με σκοπό τη διαχείριση, ανάπτυξη, εκμετάλλευση και αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου. Η Εταιρεία υπόκειται στους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, οι μετοχές της ανήκουν κατά 100% στο αλβανικό κράτος και συγκεκριμένα στο Υπουργείο Οικονομίας, ενώ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μετοχές της εταιρείας θα μπορούν να αποκτηθούν από διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς.
- Η Εταιρεία Αλβανικών Επενδύσεων αποτελεί 100% δημόσια εταιρεία, καθώς το μετοχικό κεφάλαιό της θα καλυφτεί εξ ολόκληρου από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Σκοπός της Εταιρείας είναι η διαχείριση, ανάπτυξη, εκμετάλλευση και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και ο σχεδιασμός, ανάλυση, συντονισμός, χρηματοδότηση και υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων.
- Στις αρμοδιότητες της Εταιρείας περιλαμβάνονται η διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας του Δημοσίου, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων επί των περιουσιακών στοιχείων του κράτους, η ανάλυση και προώθηση επενδυτικών προγραμμάτων που υποβάλλονται από εγχώριους ή διεθνείς φορείς και η σύναψη εταιρικών σχέσεων με χρηματοδοτικούς οργανισμούς για τη διασφάλιση επενδυτικών κεφαλαίων.
- Στην Εταιρεία μεταβιβάζονται και περιέρχονται εμπράγματα δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κινητές αξίες, άυλα δικαιώματα. Η Εταιρεία προτείνει στο Υπουργικό Συμβούλιο τη μεταβίβαση στο χαρτοφυλάκιο της ακινήτων του δημοσίου στα οποία διαπιστώνει επενδυτικό ενδιαφέρον προκειμένου να τα αξιοποιήσει. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες μεταβίβασης της κρατικής περιουσίας καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Επισημαίνεται ότι ο Ν. 71/2019, σε συνδυασμό με το νόμο «Περί Επενδύσεων», καθώς και τροποποιήσεις στο Ν. 8561/1999, ο οποίος αφορά σε θέματα «απαλλοτριώσεως ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος», καθιστούν ιδιαίτερα επισφαλή την κατοχύρωση της ατομικής ιδιοκτησίας στην Αλβανία, καθώς παρέχουν την εξουσία στην Κυβέρνηση να απαλλοτριώνει, κατά το δοκούν, οποιοδήποτε ιδιωτικό ακίνητο, προκειμένου να υλοποιήσει κάποιο επενδυτικό σχέδιο.

Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων

1.6. Συμβάσεις Παραχώρησης

Οι συμβάσεις παραχώρησης ρυθμίζονται κυρίως από το Νόμο 125/2013 «Περί παραχωρήσεων και συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα», ο οποίος ενσωμάτωσε την Οδηγία της ΕΕ 2004/18/EC στο αλβανικό δίκαιο και αντικατέστησε το Νόμο 9663/2006 που ίσχυε έως τότε. Οι διατάξεις του Ν. 9663/2006 εφαρμόζονται μόνο στις συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες είχαν συναφθεί ή των οποίων οι διαδικασίες ανάθεσης ή αναθεώρησης είχαν ξεκινήσει, πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.125/2013.



Στις 27.7.2015, ψηφίσθηκε ο Νόμος 77/2015 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών στο Ν.125/2013», ο οποίος ρυθμίζει, κυρίως, θέματα που άπτονται της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης μίας σύμβασης παραχώρησης.

Το θεσμικό πλαίσιο είναι διαθέσιμο, στην αλβανική γλώσσα, στις εξής ιστοσελίδες:

- Ν.77/2015: <http://kek.al/wp-content/uploads/2015/08/LIGJ-77-2015-Per-Koncensionet-dhe-PP.pdf>
- Ν.125/2013: http://www.kpp.gov.al/ppadv/DF_DocumentViewer.aspx?id=01b1717a-766b-4604-8bd9-d774100c98ae

Στην ιστοσελίδα <http://www.energija.gov.al/al/baza-ligjore/koncesione/vkm1449827094> είναι επίσης διαθέσιμες οι σχετικές εφαρμοστικές πράξεις (υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι κ.α.).

Σύμφωνα με το νόμο, οι κατηγορίες των δημοσίων υπηρεσιών ή υποδομών που μπορούν να παραχωρηθούν ή να αποτελέσουν ΣΔΙΤ αφορούν σε μεταφορές, παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, επεξεργασία και διανομή ύδατος, διαχείριση λυμάτων και απορριμμάτων, έργα αποστράγγισης και άρδευσης, τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση, υγεία, τουρισμό, πολιτισμό και αθλήματα, υποδομή φυλακών, ανακύκλωση κ.α.

Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές

1.1. Πιστοληπτική ικανότητα Αλβανίας

- Στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business 2020», η Αλβανία κατατάσσεται στην 82^η θέση μεταξύ 190 χωρών, με συνολική βαθμολογία 67,70 βαθμούς, από την 63^η θέση και 69,51 βαθμούς στην αντίστοιχη έκθεση του 2019.

Στα συνολικά δέκα κριτήρια αξιολόγησης επιχειρηματικού περιβάλλοντος που συμπεριλαμβάνει η έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Αλβανία βελτίωσε τη θέση της μόνον σε ένα, παρέμεινε αμετάβλητη σε δύο, ενώ υποχώρησε στα υπόλοιπα επτά.

Η μοναδική βελτίωση αφορά στο κριτήριο περί ηλεκτροδότησης και αξιοπιστίας του συστήματος διανομής ενέργειας, με την Αλβανία να ανελίσσεται στην 107^η θέση από την ιδιαίτερα χαμηλή 140^η θέση της περσινής έκθεσης.

Παράλληλα, η καλύτερη επίδοση της αλβανικής οικονομίας σημειώθηκε στον τομέα της διεξαγωγής του διασυνοριακού εμπορίου, αν και υποχώρησε κατά μία θέση, και κατέλαβε την 25^η θέση έναντι της 24^{ης} το 2019.

Στον αντίποδα, η χειρότερη επίδοση της Αλβανίας καταγράφηκε στο δείκτη που αφορά τη χορήγηση οικοδομικών αδειών, όπου κατέλαβε την 166^η θέση, από την 151^η πέρυσι.

Η μεγαλύτερη υποχώρηση σημειώθηκε στο κριτήριο της προστασία των μειοψηφικών μετόχων μιας εταιρείας όπου η Αλβανία κατέλαβε την 111^η έναντι της 26^{ης} θέσης το 2019.

Στο κριτήριο που σχετίζεται με τις διαδικασίες σύστασης επιχείρησης, η Αλβανία κατατάσσεται στην 53^η θέση, υποχωρώντας κατά τρεις θέσεις, ενώ στις διασυνοριακές συναλλαγές κατέλαβε την 25^η από την 24^η. Παράλληλα, ως προς το κριτήριο της χορήγησης πιστώσεων, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη χρηματοδότηση τους από το τραπεζικό σύστημα είχαν ως συνέπεια την υποχώρηση της αλβανικής οικονομίας στην 48^η θέση από την 44^η πέρυσι.

Επιπρόσθετα, αμετάβλητη στην 98^η θέση παρέμεινε η χώρα ως προς την καταχώρηση ακίνητης περιουσίας, υποχώρηση κατά μία θέση σημειώθηκε στην πληρωμή εταιρικών φόρων (στην 123^η από 122^η), ενώ στον τομέα της εφαρμογής συμβάσεων υπήρξε διολίσθηση στην 120^η από την 98^η το 2019.



Εν κατακλείδι, στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας καταγράφεται η επιδείνωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Αλβανία κατά τα τελευταία χρόνια, παρά το ότι η αλβανική Κυβέρνηση εφαρμόζει ένα φιλικό προς το επιχειρείν πρόγραμμα, το οποίο ωστόσο πλήττεται από χρόνιες αδυναμίες, παθογένειες και υστερήσεις.

- Σύμφωνα με την Έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ 2019 (Global Competitiveness Report), η ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας υποχώρησε κατά 5 θέσεις στη διεθνή κατάταξη ανάμεσα σε 141 χώρες, καταλαμβάνοντας πλέον την 81^η θέση έναντι της 76^{ης} θέσης που κατείχε στην αντίστοιχη Έκθεση του 2018.

Ειδικότερα, οι πλέον επιβαρυντικοί παράγοντες στην ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας, έτσι όπως παρουσιάζονται στην Έκθεση, είναι α) η διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα, β) η ελλιπής προστασία των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων (στον συγκεκριμένο τομέα καταλαμβάνει την 129^η θέση), ιδίως της έγγραφας, αλλά και της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ ακολουθούν: γ) η έλλειψη ανεξαρτησίας και οι κυβερνητικές παρεμβάσεις στη Δικαιοσύνη, δ) το περιορισμένο μέγεθος της τοπικής αγοράς, ε) οι ανεπάρκειες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, λόγω των μη εξυπηρετούμενων δανείων, οι ελλείψεις στις οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές, η αρνητική δυναμική εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους, καθώς και παθογένειες στο ευρύτερο πλαίσιο της επιχειρηματικότητας.

Στον αντίποδα, στα θετικά σημεία για την ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας περιλαμβάνονται α) η ευελιξία στην οργάνωση της αγοράς εργασίας, καθώς και β) το χαμηλό κόστος του εργατικού δυναμικού σε σχέση με ένα αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο κατάρτισης.

Αναλυτικότερα, στους 12 βασικούς τομείς που διαμορφώνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα, κατά την εν λόγω Έκθεση, η Αλβανία καταλαμβάνει τις εξής θέσεις: «Θεσμοί» την 76^η, «Υποδομές» την 98^η, «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών» την 75^η, «Μακροοικονομική Σταθερότητα» την 104^η, «Υγεία» την 46^η, «Δεξιότητες Εργατικού Δυναμικού» την 50^η, «Αγορά Προϊόντων» την 75^η, «Αγορά Εργασίας» την 38^η, «Χρηματοοικονομικό Σύστημα» την 102^η, «Μέγεθος Αγοράς» την 111^η, «Δυναμικότητα των Επιχειρήσεων» την 63^η και «Καινοτομία» την 110^η.

- Σύμφωνα με την ετήσια Έκθεση για το 2020, της οργάνωσης κατά της διαφθοράς «Διεθνής Διαφάνεια» (Transparency International), διαπιστώνεται μία ελαφριά βελτίωση της θέσης της Αλβανίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς (Corruption Perception Index/CPI 2020), σε σύνολο 180 χωρών η Αλβανία καταλαμβάνει την 104^η θέση για το 2020, ενώ το προηγούμενο έτος κατείχε την 106^η θέση.

Σημειώνεται ότι ως προς τον Δείκτη CPI για το 2020, με επίδοση 100 να αξιολογούνται οι χώρες με μηδενική διαφθορά ενώ με επίδοση 0 οι χώρες με υψηλή διαφθορά, σχεδόν τα 2/3 των χωρών σημείωσαν επιδόσεις χαμηλότερες του 50/100 ενώ ο μέσος όρος ήταν 43/100.

Η επίδοση της Αλβανίας, σύμφωνα με τον CPI 2020, ήταν 36/100, ελαφρώς βελτιωμένη συγκριτικά με το 2019 όπου και κατείχε την 106^η θέση σε σύνολο 180 χωρών με επίδοση 35/100. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, κατά τα τελευταία τρία έτη, τόσο η Αλβανία όσο και η Βόρεια Μακεδονία κατατάσσονται σταθερά σε χειρότερες θέσεις μεταξύ των υποψηφίων προς ένταξη στην ΕΕ χωρών.

- Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση Οικονομικής Ελευθερίας για το 2020, του Ιδρύματος Heritage Foundation, η Αλβανία βαθμολογείται με 66,9 και καταλαμβάνει την 57^η θέση



ανάμεσα σε 180 χώρες στον κόσμο. Η βαθμολογία της το 2020 ανέβηκε κατά 0,4 πόντους, κυρίως λόγω της σημαντικής βελτίωσης των δημοσίων οικονομικών της. Ωστόσο η θέση της χώρας υποχώρησε κατά 5 θέσεις στην κατάταξη λόγω καλύτερων επιδόσεων άλλων χωρών, συγκριτικά. Η Αλβανία κατατάσσεται 30^η μεταξύ των 45 χωρών της Ευρώπης. Η συνολική της βαθμολογία είναι κάτω από τον περιφερειακό μέσο όρο αλλά πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Χαρακτηρίζεται ως μία μετρίως ελεύθερη οικονομία, ωστόσο υστερεί στην προστασία των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, στην αποτελεσματικότητα του δικαστικού τομέα και στην ακεραιότητα των κυβερνητικών αρχών.

1.2. Κίνδυνοι και Προοπτικές σύμφωνα με το ΔΝΤ

Έκθεση Επιτροπής MONEYVAL

Η 2η Έκθεση Παρακολούθησης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Αξιολόγηση Μέτρων κατά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (MONEYVAL) υιοθετήθηκε τον Απρίλιο 2021.

Η εν λόγω έκθεση (2nd Enhanced Follow-Up Report) έρχεται σε συνέχεια του εντοπισμού ελλειπών συμμόρφωσης της Αλβανίας το 2018 σε τεχνικό επίπεδο και αναλύει την πρόοδο της χώρας σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force-FATF) σε σύγκριση με την πρώτη αντίστοιχη έκθεση.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα ευρήματα της έκθεσης, η Αλβανία σημείωσε πρόοδο στην αντιμετώπιση των ελεείψεων που είχαν εντοπιστεί σε τεχνικό επίπεδο ενώ άλλαξε και το επίπεδο συμμόρφωσής της στην αξιολόγηση της Σύστασης 7 (πρόληψη, καταστολή και διακοπή της διάδοσης και χρηματοδότησης όπλων μαζικής καταστροφής), από μη εφαρμόσιμη (NC) σε μερικώς εφαρμόσιμη (PC). Ωστόσο, αν και έχει σημειωθεί μικρή βελτίωση ως προς τις άλλες Συστάσεις, υπάρχουν ακόμα κενά συμμόρφωσης.

Συνεπώς, και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, η Αλβανία θα παραμείνει σε καθεστώς ενισχυμένης επιτήρησης και θα συνεχίσει να υποβάλλει ετησίως εκθέσεις με την πρόοδο συμμόρφωσής της.

Κατάταξη Αλβανίας στον γκριζο κατάλογο (grey list) FATF

Στο πλαίσιο της Ολομέλειας της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force-FATF) (Παρίσι, 15-21.2.2020), η Αλβανία κατετάγη στον γκριζο κατάλογο FATF, δηλαδή τελεί υπό καθεστώς αυξημένης εποπτείας μέχρις ότου βελτιώσει τις επιδόσεις στην καταπολέμηση της διακίνησης και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα μαύρου χρήματος), καθώς και της χρηματοδότησης τρομοκρατικών ενεργειών (Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT)).

Για το σκοπό αυτό η χώρα καλείται να συνεργαστεί από κοινού με τις FATF και MONEYVAL, προκειμένου να βελτιώσει τη διεθνή εικόνα της στους ανωτέρω τομείς, στη βάση ενός συγκεκριμένου σχεδίου δράσης (Action Plan), που της έχει επιβληθεί, για την υλοποίηση του οποίου αναμένεται να παρασχεθεί τεχνική συνδρομή από την Ε.Ε.

Ειδικότερα, η Αλβανία έχει δεσμευτεί να υλοποιήσει τις εξής δράσεις:

1. Σε βάθος κατανόηση των τεχνικών ξεπλύματος μαύρου χρήματος, καθώς και άλλων συναφών πρακτικών, προώθηση της θεσμικής συνεργασίας και του συντονισμού



2. Έγκαιρος χειρισμός των αιτήσεων αμοιβαίας συνδρομής
3. Θεσμοθέτηση αποτελεσματικών μηχανισμών για την ανίχνευση και πρόληψη της εγκληματικότητας στην οικονομική δραστηριότητα, μεταξύ των οποίων και την ενίσχυση της δυνατότητας των αρμοδίων αρχών για την ανάληψη των αναγκαίων δράσεων
4. Εξασφάλιση της έγκαιρης και έγκυρης πληροφόρησης
5. Ενίσχυση των διωκτικών διαδικασιών και των κατασχέσεων των εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος
6. Υλοποίηση στοχευόμενων οικονομικών κυρώσεων, ιδιαίτερα μέσω προωθημένων μηχανισμών και δράσεων εποπτείας και πρόληψης.

Αξιζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η κατάταξη της Αλβανίας στον γκριζο κατάλογο της FATF δεν συνεπάγεται ουσιαστικές δυσμενείς συνέπειες, όσον αφορά στη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος και στην εν γένει οικονομική δραστηριότητα στη χώρα, ούτε φαίνεται να συνεκτιμάται ως προϋπόθεση για την έναρξη του διαλόγου στην ενταξιακή της πορεία προς την Ε.Ε.

Εκτιμήσεις Παγκόσμιας Τράπεζας για πορεία αλβανικής οικονομίας υπό αρνητική επίδραση πανδημίας του ιού Covid 19.

Τόσο ο σεισμός του Νοεμβρίου 2019, όσο και η έξαρση της πανδημίας του ιού COVID 19, έπληξαν σημαντικά την Αλβανία κατά το 2020. Ειδικότερα, το δεύτερο τρίμηνο του 2020, η αλβανική οικονομία σημείωσε απότομη συρρίκνωση της τάξεως του 10,2% ενώ ο τουρισμός και οι υπηρεσίες ήταν μεταξύ των πρώτων τομέων που επλήγησαν. Οι απώλειες σε πωλήσεις, κέρδη και θέσεις εργασίας επηρέασαν δυσανάλογα τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Ωστόσο, η μείωση των περιορισμών κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού 2020 βοήθησαν στην μερική ανάκαμψη της απασχόλησης στον τομέα του τουρισμού και στον κατασκευαστικό κλάδο (λόγω των διαδικασιών ανοικοδόμησης), και την απορρόφηση εν μέρει των απωλειών θέσεων εργασίας στο μεταποιητικό κλάδο. Παρά την ανάκαμψη της απασχόλησης, η οικονομική δραστηριότητα συνέχισε να συρρικνώνεται κατά 3,4% το τρίτο τρίμηνο του 2020, ενώ η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις μειώθηκαν απότομα, καθώς ο αριθμός των λοιμώξεων αυξανόταν σταθερά κατά τη διάρκεια του έτους. Επιπρόσθετα, συνολικά το 2020 κατεγράφη απότομη μείωση 6,7% στις εξαγωγές αγαθών, ενώ και οι τουριστικές επισκέψεις μειώθηκαν κατά 60%.

Συμπληρωματικά, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η φτώχεια (5,5 \$ ΗΠΑ την ημέρα) εκτιμάται ότι αυξήθηκε το 2020 κατά 1%, που ισοδυναμεί με 28.000 νέους φτωχούς, ενώ τα μέτρα αντιμετώπισης που ελήφθησαν από τις αλβανικές αρχές βοήθησαν στο να αποτραπεί μια περαιτέρω αύξηση της φτώχειας κατά περίπου 1,8%. Οι φορολογικές αναβολές και περαιτέρω φοροαπαλλαγές προστιθέμενης αξίας εισήχθησαν για να βοηθήσουν τις ΜΜΕ, ενώ οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν στο 33,7% του ΑΕΠ και τα δημόσια έσοδα μειώθηκαν στο 26,7%, παρά τις μεγάλες επιχορηγήσεις χρηματοδότησης της ανοικοδόμησης.

Αναφορικά με τις εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας για την αλβανική οικονομία, ο τουρισμός και τα ταξίδια αναμένεται να παραμείνουν περιορισμένα έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία εμβολιασμού. Το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 4,4% το 2021, με τις εξαγωγές, την κατανάλωση και τις επενδύσεις να ανακάμπτουν εν μέρει. Ο τομέας των υπηρεσιών,



Ιδίως ο τουρισμός, καθώς και οι κατασκευές αναμένεται να είναι βασικοί παράγοντες της ανάκαμψης, εν μέρει κυρίως λόγω των επενδύσεων για την ανοικοδόμηση των κτιρίων μετά το σεισμό του 2019. Επιπρόσθετα, οι ιδιωτικές επενδύσεις θα συμβάλουν στην ανάπτυξη, υπό την προϋπόθεση ότι η αλβανική κυβέρνηση θα συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις. Ωστόσο, μεσοπρόθεσμα, οι δημόσιες δαπάνες πιθανότατα θα περιοριστούν λόγω των περιορισμένων δημοσιονομικών περιθωρίων.

Επιπρόσθετα, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να μειωθεί το 2021 στο 8,8% του ΑΕΠ και στη συνέχεια στο 6,5%, λόγω των αναμενόμενων βελτιώσεων στο εμπορικό ισοζύγιο. Αντίστοιχα, τόσο η εξαγωγές υπηρεσιών (τουρισμός) όσο και η αύξηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα αναμένεται συμβάλλουν στη εμίσωση του εμπορικού ελλείμματος μεσοπρόθεσμα. Ωστόσο, υπολογίζεται αύξηση των εισαγωγών κατά 13% το 2021, λόγω της επιτάχυνσης των επενδύσεων σε υποδομές.

Τέλος, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, με την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας, τα έσοδα αναμένεται να ανακάμψουν στο 27,6% του ΑΕΠ το διάστημα 2022–25 και κατά συνέπεια το δημόσιο χρέος της Αλβανίας προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά μεσοπρόθεσμα.



Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

1. Θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις Δημόσιες Προμήθειες για αγαθά, υπηρεσίες και δημόσια έργα στην Αλβανία είναι ο Ν. 9643/20.11.2006 «Περί Δημοσίων Προμηθειών», ο Ν. 182/2014, ο Ν. 9643/20-11-2006 ως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς επίσης και η Απόφαση 914/29.12.2014 σχετικά με την έγκριση των δημοσίων κανόνων περί Δημοσίων Προμηθειών. Το ως άνω θεσμικό πλαίσιο είναι εν μέρει σύμφωνο με τις Οδηγίες της ΕΕ.

Η Υπηρεσία Δημοσίων Προμηθειών (PPA) αποτελεί τον κεντρικό φορέα στην Αλβανία, αρμόδιο για το ηλεκτρονικό σύστημα προμηθειών, δημοσίων έργων και παραχωρήσεων/συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Σε αυτό το σύστημα πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά όλες οι διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μικρής αξίας, και το πρώτο στάδιο της διαδικασίας παραχώρησης/σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Οι Αναθέτουσες Αρχές είναι αρμόδιες για την προκήρυξη των διαγωνισμών και οι υποψήφιοι Ανάδοχοι υποχρεούνται να υποβάλουν προσφορές σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην εκάστοτε προκήρυξη.

Οι όροι, τα γενικά και ειδικά κριτήρια επιλογής, τα απαιτούμενα νομικά και διοικητικά έγγραφα των υποψηφίων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, αναφέρονται αναλυτικά στην αντίστοιχη προκήρυξη του εκάστοτε διαγωνισμού, σύμφωνα με το πλαίσιο του Ν. 9643/20.11.2006, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ενώ προβλέπεται η παροχή διευκρινίσεων από την Αναθέτουσα Αρχή.

1.1. Είδη διαδικασιών, όρια διαγωνισμών, νομιμοποίηση εγγράφων

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, προβλέπονται οι ακόλουθες διαδικασίες για τις Συμβάσεις Δημοσίων Προμηθειών:

- Ανοικτή διαδικασία
- Περιορισμένη διαδικασία
- Διαδικασία με διαπραγμάτευση
- Αίτημα για υποβολή πρότασης
- Ανταγωνιστική διαδικασία για έργο
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Τα όρια των διαγωνισμών, όπως ισχύουν σύμφωνα με την τελευταία Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. 914//29.12.2014 είναι ως εξής:

Όρια Διαγωνισμών σύμφωνα με την Απόφαση υπ' αριθμ. 914/29.12.2014

Κατηγορίες Συμβάσεων	Προϋπολογισμός Σύμβασης	
	Λεκ	Ευρώ *
Συμβάσεις μικρής αξίας	800,000	6,443

Κατηγορίες Συμβάσεων	Προϋπολογισμός Σύμβασης			
	ανώτατο όριο		κατώτατο όριο	
	Λεκ	Ευρώ *	Λεκ	Ευρώ *
Δημόσια έργα	1,200,000,000	9,688,521	12,000,000	96,885



Δημόσιες Συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών	200,000,000	1,614,753	8,000,000	64,590
---	-------------	-----------	-----------	--------

* ενδεικτική ισοτιμία

1 Λεκ=€123,9

Για τη βεβαίωση γνησιότητας αντιγράφων των ελληνικών εγγράφων στην αλβανική Επικράτεια ισχύει η διαδικασία της προξενικής θεώρησης, σύμφωνα με την Απόφαση υπ' αριθμ. 134/07.03.2003 του αλβανικού Υπουργικού Συμβουλίου και όχι η σφραγίδα της Χάγης (Apostile), καθώς υφίσταται εξαίρεση από τη Σύμβαση της Χάγης μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας. Τα ως άνω έχουν εφαρμογή στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τόσο στο πλαίσιο των γενικών, όσο και των ειδικών κριτηρίων.

Αν η γλώσσα που χρησιμοποιείται στη διαδικασία είναι η αλβανική, τα έγγραφα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στην αλβανική γλώσσα, θεωρημένα από συμβολαιογράφο.

Αν κάποια από τα απαιτούμενα έγγραφα δεν εκδίδονται στη χώρα προέλευσης της επιχείρησης, τότε γίνεται δεκτή έγγραφη υπεύθυνη δήλωση της επιχείρησης, θεωρημένη από συμβολαιογράφο.

Στον ιστότοπο της Υπηρεσίας Δημόσιων Προμηθειών της Αλβανίας (Public Procurement Agency/APP) www.app.gov.al, υπό www.app.gov.al/ep/Legislation.aspx είναι διαθέσιμα τα κείμενα των ως άνω Νόμων στην αγγλική γλώσσα, και συναφή νομικά κείμενα στην Αλβανική, καθώς επίσης και κάθε σχετική τροποποίηση ή μεταβολή του θεσμικού πλαισίου.

1.2. Χρήσιμες ιστοσελίδες δημοσίευσης διεθνών διαγωνισμών

Με μέριμνα της Υπηρεσίας Δημόσιων Προμηθειών της Αλβανίας, λειτουργεί στη χώρα Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημόσιων Προμηθειών (E-Procurement System), όπου αναρτώνται οι προκηρύξεις διαγωνισμών για έργα και προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα (e-procurement), που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Διευκρινίζεται, ότι η ως άνω «ηλεκτρονική πλατφόρμα» λειτουργεί σε όλα τα στάδια της διαδικασίας προκήρυξης μέχρι και ανάθεσης και ως εκ τούτου οι προσφορές των ενδιαφερομένων υποβάλλονται μέσω αυτής, ενώ από την εκπνοή της οριζόμενης ημερομηνίας υποβολής τους μέχρι την ανάθεση του διαγωνισμού προβλέπεται η μεσολάβηση χρονικού διαστήματος 25 ημερών.

Ειδικότερα, οι προκηρύξεις των διαγωνισμών προμηθειών και έργων δημοσιεύονται στην πλατφόρμα στη θέση Contract Notices, όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τις αναζητήσουν, βάσει κριτηρίων.

Σημειώνεται, ότι ως προς τη συμμετοχή ξένων εταιρειών στους διαγωνισμούς δεν υφίσταται περιορισμός, εφ' όσον πληρούν τους εκάστοτε απαιτούμενους όρους και προϋποθέσεις, όμως μόνο οι προκηρύξεις που αφορούν τις διαδικασίες OPEN INT, RESTRICTED INT, NEGOTIATED WITH NOTICE INT δημοσιεύονται και στην αγγλική γλώσσα.

Επιπρόσθετα, στην ως άνω ιστοσελίδα της Public Procurement Agency, στη θέση Information Links, μπορούν να αναζητηθούν (στην Αγγλική) η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες προμήθειες, οι αποφάσεις, κανονισμοί και οι κατευθυντήριες αρχές, όπως και εγχειρίδιο οδηγιών (Public Procurement Manual), όπου καταγράφονται τα βήματα και οι τεχνικές για την επιτυχή συμμετοχή στις διαδικασίες, καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για τους χρήστες.



Παράλληλα στη χώρα λειτουργεί το Αναπτυξιακό Ταμείο Αλβανίας (Albanian Development Fund (ADF, <http://www.albaniandf.org>), το οποίο αποτελεί δημόσιο φορέα, που θεσμοθετήθηκε το Μάιο του 2009 (ν. 10130/11.5.2009).

Το ADF, έχοντας πλέον αποκτήσει την απαιτούμενη εξειδίκευση και εμπειρία, είναι κυρίως αρμόδιο για την προκήρυξη και διενέργεια διαγωνισμών για έργα, προμήθεια αγαθών και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, που χρηματοδοτούνται από την αλβανική Κυβέρνηση ή/και διεθνείς αναπτυξιακούς-χρηματοδοτικούς οργανισμούς (World Bank, Council of Europe Development Bank, EBRD, EIB, Islamic Bank for Development, OPEC Fund for International Development, German KfW κ.ά.) και Αναπτυξιακούς Οργανισμούς ξένων Κυβερνήσεων. Στην πλειονότητα πρόκειται για διαγωνισμούς παροχής εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων βασικών υποδομών και διαχείρισης υδάτινων πόρων (π.χ. αποκατάσταση-κατασκευή δρόμων, δικτύων ύδρευσης και άρδευσης, δημοτικών κτιρίων, νοσοκομείων, σχολείων κ.λπ.), που υλοποιούνται σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο.

Όλες ανεξαιρέτως οι προκηρύξεις διεθνών μειοδοτικών διαγωνισμών του Αναπτυξιακού Ταμείου της Αλβανίας δημοσιεύονται στον ιστότοπό του, στη θέση Procurements <https://www.albaniandf.org/en/prokurime/> κατά κατηγορία (Civil Works, Consultancy services και Goods), ενώ περισσότερες πληροφορίες για τη λειτουργία και τη δομή του ADF στην αγγλική γλώσσα, είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://www.albaniandf.org/english/rreth_nesh/Pages/default.html.

Επιπλέον, προκηρύξεις διεθνών διαγωνισμών για έργα στην Αλβανία που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (EBRD) δημοσιεύονται και στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της EBRD στη χώρα <http://www.ebrd.com/albania.html>, υπό Procurement: <http://www.ebrd.com/work-with-us/procurement/notices.html?c0=on&keywordSearch=>

Πληροφορίες για διεθνείς διαγωνισμούς έργων, χρηματοδοτούμενων από την Παγκόσμια Τράπεζα στην Αλβανία, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της υπό: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/PROCUREMENT/0,,pagePK:84271~theSitePK:84266,00.html>.

Διαγωνισμοί έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μέσου Προενταξιακής Βοήθειας/IPA), μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Αλβανία http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm, καθώς και στην ιστοσελίδα της Γεν. Δ/σης «Ανάπτυξη και Συνεργασία-EuropeAid» της Ευρ. Επιτροπής webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=1284977262222&do=publi.welcome&userlanguage=en.

Προκηρύξεις έργων που υλοποιούνται στην Αλβανία από το UNDP (United Nations Development Programme, Procurement and Administration Unit, UNDP Albania) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του, στη θέση: <http://www.al.undp.org/content/albania/en/home/operations/procurement/>.



ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδας

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2274668-9, 2274670, Fax: +355 4 2234290

Email: gremb.tir@mfa.gr, Web: www.mfa.gr/tirana

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2228980, 2247323, 2247324, Fax: +355 4 2228979

Email: ecocom-tirana@mfa.gr, Web: <http://www.agora.mfa.gr/al51>

Προξενικό Γραφείο Τιράνων

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +3554 2274644-5, Fax: +3554 2234443

Email: grcon.tir@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στο Αργυρόκαστρο

Sheshi I Cercizit, Gjirokaster, Albania

Τηλ.: +355 8 4263804, 4263091, 4262010, Fax: +355 8 4268141

Email: grgencon.arg@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στην Κορυτσά

Pavlo Katro 4, Korca, Albania

Τηλ.: +355 8 2252888-9, Fax: +355 8 2245052

Email: grgencon.kor@mfa.gr, Web: www.ypex.gov.gr/korytsa

Χρήσιμα τηλέφωνα

Αστυνομικό Τμήμα Κακαβιάς	0030 26570 51202, 51230
Τελωνειακός Σταθμός Κακαβιάς	0030 26570 51100, 51102
Αστυνομικό Τμήμα Κρυσταλλοπηγής	0030 23850 45894, 45809
Τελωνειακός Σταθμός Κρυσταλλοπηγής	0030 23850 45923, 45898
Άμεση Δράση	129
Πυροσβεστική Υπηρεσία	00355 4 2222333
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας	127, 00355 4 2222235
Αρχιεπισκοπή Τιράνων, Δυρραχίου & πάσης Αλβανίας Email: orthchal@orthodoxalbania.org Web: www.orthodoxalbania.org	00355 4 2234 117, 2235095

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

✓ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ/COUNCIL OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF ALBANIA

Bld. Deshmoret e Kombit, Nr. 1, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2277444, 2228399, Fax: +355 4 2237501

Email: info@kryeministria.al, Web: <http://www.kryeministria.al>

✓ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ/MINISTRY FOR EUROPEAN AND FOREIGN AFFAIRS

Bld. Gjergj Fishta, Nr. 6, Tirana, ALBANIA



Τηλ.: +355 4 23 62170/4 23 64 645, Fax: +355 4 22 35 899

Email: info@punetejashtme.gov.al, Web: <https://punetejashtme.gov.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ/MINISTRY OF INTERIOR**

Sheshi Skenderbej, Nr. 3, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2228167, Fax : +355 4 2258625

Email: info@mb.gov.al, Web: <https://mb.gov.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ/MINISTRY OF DEFENCE**

Rr. e Dibrës Tirana, ALBANIA

Τηλ.: 00355 4 2226601/4 2226602, Fax: +355 4 2228377

Email: informimi_mm@mod.gov.al, Web: www.mod.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ&ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ/MINISTRY OF ECONOMY&FINANCE**

Blvd. Deshmorët e Kombit, Nr. 1, 1001 Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 422811133

Email: info@financa.gov.al; sekretariamin@financa.gov.al, Web: www.financa.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ/MINISTRY OF JUSTICE**

Blvd. Zogu I Pare, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2 259 388/89-92

Email: info@drejtesia.gov.al, Web: <http://www.drejtesia.gov.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ /MINISTRY OF ENERGY& INFRASTRUCTURE**

Blvd. Dëshmorët e Kombit, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 22222 45 (ext. 74111), Fax: +355 4 2234052

Email: sekretaria@energija.gov.al, Web: www.energija.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ/MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT**

Sheshi Skenderbej, Nr.2, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2232796/ 4 222 51 05, Fax : +355 4 2226551

Email: info@bujqesia.gov.al, Web: www.bujqesia.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ/MINISTRY OF HEALTH**

Blvd. Bajram Curri, Nr. 1, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2376 178

Email: info@shendetesia.gov.al, Web: www.shendetesia.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ/MINISTRY OF EDUCATION&SPORTS**

Rr. e Durrësit, Nr. 23, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 22 30298, Fax: +355 4 2232002

Email: info@arsimi.gov.al, Web: www.arsimi.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ/MINISTRY OF CULTURE**

Rr. e Kavajës, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2223077, Fax : +355 4 2222508

Email: info@kultura.gov.al, Web: www.kultura.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ/MINISTRY OF TOURISM AND ENVIRONMENT**

Rr. E Durrësit, Nr 27, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2373795

Email: kabineti@turizmi.gov.al, kabineti@turizmi.gov.al, Web: www.turizmi.gov.al



ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ/MINISTRIES OF STATE

- ✓ Υπουργός για την Επιχειρηματικότητα/Minister of State for Entrepreneurs
- ✓ Υπουργός Επικρατείας για τις Κοινοβουλευτικές Σχέσεις/Minister of State for Parliamentary Relations
- ✓ Υπουργός Επικρατείας για τη Νεολαία και τα Παιδιά/Minister of State for Youth and Children
- ✓ Υπουργός Προτύπων και Υπηρεσιών/Minister of State for Standards and Services
- ✓ Υπουργός για την Ανοικοδομηση/Ministry For Reconstruction

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

I. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Πληροφορίες για τη χώρα, την Κυβέρνηση και τη δομή της, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους οργανισμούς, τη νομοθεσία, την εγκατάσταση αλλοδαπών κλπ.: <http://www.e-albania.al/Pages/default.aspx>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ/MINISTRY OF FINANCE

Γενική Διεύθυνση Τελωνείων

Directorate General of Customs

Rr.Durresi, "Laprake", Tirane, Albania

Τηλ.: +355 4 2243920, 2234499

Fax : +355 4 2243914

Email: drejtoripergjithshem@dogana.gov.al

www.dogana.gov.al

Τελωνείο Τιράνων

Τηλ.: +355 4 2410120, 2356145

Fax: +355 4 2356145

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ&ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ/MINISTRY OF TOURISM&ENVIRONMENT

Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού

National Agency of Tourism

Muhamet Gjolllesha, ish-godina Shtëpia Botuese 8-Nëntori, Tiranë, Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2260224

Email: info@albanian.al

www.albania.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ&ΥΠΟΔΟΜΩΝ/MINISTRY OF ENERGY&INFRASTRUCTURE

Δ/νση Πολιτικής Οδικών Μεταφορών

Road Transport Policy Directorate

Οργανισμός Οδοποιίας Αλβανίας

Autoriteti Rrugor Shqiptar

Rr. Sami Frasheri, Tirane, Albania

Τηλ.: +355 4 2234789/4 2230926

Fax: +355 4 2223600

E-mail: info@arrsh.gov.al

www.arrsh.gov.al

Γενική Δ/νση Ύδρευσης&Αποχέτευσης

General Directory of Water Supply and Sewerage

Rr. Sami Frasheri Nr. 4, Tirane Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2256091

Email: dpuk@dpuk.gov.al

www.dpuk.gov.al



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ&ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ/MINISTRY OF ECONOMY&FINANCE	
<u>Εθνικό Κέντρο Εγγραφής</u> National Registration Center Qendra Kombetare e Regjistrimit "Ismail Qemali" Str., Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2250066, 2259057 Fax: +355 4 2255532 E-mail: info.qkr@qkr.gov.al www.qkr.gov.al	<u>Εθνικό Κέντρο Έκδοσης Άδειας Λειτουργίας</u> National Licencing Center Qendra Kombetare e Licensimit Rruga "Papa Gjon Pali II", Nr. 3, Kati III, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2229416/ 4 2274499 Fax: +355 4 2239957 E-mail: info@qkl.gov.al www.qkl.gov.al
<u>Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων</u> Qendra Kombëtare e Biznesit Το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων προέκυψε από τη συγχώνευση των παραπάνω υπηρεσιών (Εθνικό Κέντρο Εγγραφής και Εθνικό Κέντρο Αδειοδοτήσεων) και τέθηκε σε λειτουργία την 1 ^η Απριλίου 2016. http://www.qkb.gov.al/nrc/default.aspx (Πληροφορίες για τη νομοθεσία, τη διαδικασία υποχρεωτικής εγγραφής επιχειρήσεων για έναρξη δραστηριότητας στη χώρα, τη δομή της υπηρεσίας, τις αρμοδιότητες, τα στελέχη της κ.λπ., καθώς και για τη νομοθεσία και τη διαδικασία λήψης άδειας λειτουργίας και άσκησης επαγγέλματος για συγκεκριμένες κατηγορίες, όπως π.χ. κλάδων υγείας, κτηνοτροφίας, παροχής υπηρεσιών προσωπικής ασφάλειας κλπ.) Bulevardi "Zhan D'Ark", Prona nr.33, Shtëpia e Ushtarakëve, Tiranë Tel: +355 4 2250066 E-mail: info.qkb@qkb.gov.al , Web: www.qkb.gov.al	
<u>Διεύθυνση Πιστοποίησης</u> Directorate of Accreditation Rr "Sami Frashri", Nr.33, Tiranë Tel: +355 4 22 69 097, +355 4 22 69325 Email: info@dpa.gov.al , Web: www.dpa.gov.al	<u>Διεύθυνση Μετρολογίας</u> General Directory of Metrology Autostrada Tiranë-Durrës, km 10 Email: metrology@dpm.gov.al www.dpm.gov.al
<u>Γενική Διεύθυνση Ευρεσιτεχνιών&Σημάτων</u> General Directorate of Patents&Trademarks Bulevardi "Gjergj Fishta", Nr.10, Kati i V, Tirana Τηλ./Fax: +355 4 2236288, +355 4 2234 412 E-mail: mailinf@dppm.gov.al www.alpto.gov.al	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ/MINISTRY OF ENERGY&INDUSTRY	
<u>Εθνικός Οργανισμός Φυσικών Πόρων</u> National Agency of Natural Resources Agjensia Kombetar e Burimeve Natyrore (AKBN) Bulevardi "Bajram Curri", Blloku "Vasil Shanto", Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2257117, Fax: +355 4 2257382 Email: info@akbn.gov.al , Web: www.akbn.gov.al	<u>Αλβανική Ρυθμιστική Αρχή Ηλεκτρικής Ενέργειας</u> Albanian Electricity Regulatory Authority Bulevardi Gjergj Fishta, Nr. 10, Tirane, Albania Τηλ./Fax: +355 4 2258112 E-mail: erealb@ere.gov.al



www.ere.gov.al	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ&ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ/MINISTRY OF HEALTH&SOCIAL PROTECTION	
<u>Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων και Ιατρικού Εξοπλισμού</u> Qendra Kombetare e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore Rr. e Dibres, Prane Fakultetit te Farmacise, Tiranë, Albania Tηλ.: +355 4 2376045 E-mail: kontakt@qkbb.gov.al www.akbpm.gov.al	<u>Ινστιτούτο Ασφάλειας Ιατρικής Περιθαλψης</u> Instituti i Sigurimeve te Kujdesit Shendetesor Rr. Sami Frasheri, Lgj. 8, Tiranë Tηλ.: +355 4 2230984, 2232810, 2232815 Fax: +355 4 2274953 E-mail: abeci@isksh.com.al www.isksh.com.al
<u>Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλειας</u> Instituti i Sigurimeve Shoqërore Rruga e Durrësit Nr. 83, Tiranë Tηλ.: +355 682059077, +355 692075088 E-mail: kontakt@issh.gov.al www.issh.gov.al	

II. ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

<u>Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας</u> Bank of Albania Sheshi Skenderbej, Nr. 1, Tirane, Albania Tηλ.: +355 4 2419301 – 3, 2419409 – 11 Fax: +355 4 2419408 Email: public@bankofalbania.org www.bankofalbania.org	<u>Στατιστική Υπηρεσία</u> Institut of Statistics (INSTAT) Blvd. Zhan d'Ark, Tiranë, Albania Tηλ.: +355 4 2233358, 2222411, 2233356 Fax: +355 4 2228300 Email: info@instat.gov.al ; marketing@instat.gov.al ; www.instat.gov.al
<u>Οργανισμός Δημοσίων Προμηθειών</u> National Public Procurement Agency Bulevardi "Dëshmorët e Kombit" Këshilli i Ministrave, Tiranë Tηλ.: +355 4 2277510 Email: infoapp@app.gov.al www.app.gov.al	<u>Αλβανικός Οργανισμός Ανάπτυξης Επενδύσεων</u> Albanian Investment Development Agency Blv. Gjergji Fishta, Πλ. Sh.Λεκavare, Tiranë Tηλ.: +355 4 2251001 Fax: +355 4 2250970 Email : info@aida.gov.al www.aida.gov.al
<u>Αλβανικό Ταμείο Ανάπτυξης</u> Albanian Development Fund Rruga "Sami Frasheri", Nr 10 Tirane, Albania Tηλ.: +355 4 235597/8, Fax: +355 4 234885 Email: adf@albanianadf.org www.albanianadf.org	<u>Αρχή Εποπτείας – Ελέγχου Ασφαλιστικής Αγοράς</u> Financial Supervision Authority Rr."Dora D'istria" street, No. 10, P.O. Box 8363, Tirana, Albania, Tηλ.: +355 4 2251355/6, Fax: +355 4 2250686 E-mail: amf@amf.gov.al www.amf.gov.al
<u>Χρηματιστήριο Τιράνων</u> Tirana Stock Exchange SA	<u>Οργανισμός Έρευνας, Τεχνολογίας&Καινοτομίας</u> Agency for Research, Technology&Innovation



Rruga "Dora d' Istria", Nr.2, Kutia Postare Nr. 274/1, Tiranë, Albania Τηλ./Fax: +355 4 2265058 Email: tseinfo@abcom-al.com www.tse.com.al	Bulevardi "Zhan D'Ark", Nr. 23, Tiranë Τηλ.: +355 4 2222409 Email: info@nasri.gov.al http://nasri.gov.al
Ρυθμιστική Αρχή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων Autoriteti i Komunikimit Elektronike Postal	Συνήγορος του Πολίτη Avokati i Popullit
Rruga "Abdi Toptani", Godina Torre Drin, Kati IX, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2259571, Fax: 4 2259106 E-mail: info@akep.al www.akep.al	Bulevardi "Zhan D'Ark", No. 2, Zip Code 1001, Tirana, Albania Τηλ.: +355 4 2380300/302, 2380333 Fax: +355 4 2379826, 2380315 E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al www.avokatipopullit.gov.al
Αρχή Λιμένα Δυρραχίου Autoriteti Portual Durres	Αρχή Λιμένα Αγ. Σαράντα SH.A. Porti Detar Sarande
Rruga Tregtare Lagjja nr 1, Durres, Albania Τηλ.: +355 52222028 E-mail: info@apdurres.com.al www.apdurres.com.al	Τηλ: + 355 85224475, 85 222235 Fax: +355 85225542 Email: info@porti-sarande.com.al http://porti-sarande.al/
Αρχή Λιμένα Σεντζίν Porti Detar Shengjin SH.A.	Αρχή Λιμένα Αυλώνας Porti Detar Vlorë SH.A.
Lezhe, Albania Τηλ/Fax: +355 28122201 Κινητό: 00355 69 2080556, 682095553 E-mail: zgjoka@portofshengjin.com	Lagjja."Pavarësia" Skelë, Vlorë Τηλ./Fax: +355 33409700 Email: info@portivlore.com www.portivlore.com

Σημαντικότερες Επιχειρηματικές Ενώσεις - Κλαδικοί Φορείς Αλβανίας

HELLENIC BUSINESS ASSOCIATION OF ALBANIA (HBAA)

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (ΕΕΕΑ)

Tirana – Albania

E-mail : hbaa.al@gmail.com, Website: <http://www.hbaa.al/>

FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION OF ALBANIA (FIAA)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Str. "Themistokli Ghermenj", ΠΛεκ. "Pegasso", kati 2, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2225553, Mob.: +355 0682055818, +355 0692034469

E-mail: fiaalb@albaniaonline.net, Website: www.fiaalbania.com

KONFINDUSTRIA SHQIPTARE

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ismail Qemali Street, Ap. Fratari, No. 30, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2272290, Fax: +355 4 2250269, Κινητό : +355 693636884

E-mail: f.affairs@konfindustria.org.al; info@konfindustria.org.al
president@konfindustria.org.al, Website: www.konfindustria.org.al



BIZNESALBANIA/ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Ismail Qemali, Vila 31, ish-Blloku, Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2226280, 2280222, 2235237

Email: info@biznesalbania.org.al, Website: <http://www.biznesalbania.org.al>

ALBANIAN ASSOCIATION OF BANKS/ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Bulevardi Dëshmorët e Kombit, Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 6-të, A3, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2280371-2, Fax: +355 4 2280359

E-mail: secretariat@aab-al.org, Website: <http://www.aab.al>

ALBANIAN CONSTRUCTORS ASSOCIATION/ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ

Blvd. Zhan Dark, Kulla 2, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2269956-7, Tel./Fax: +355 4 2269956, Mob.: +355 692090036

E-mail: maksmuci@gmail.com; Website: info.shnsh@gmail.com; info@edilal.com

ALBANIAN ASSOCIATION OF MECHANICAL ENGINEERS/ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2225650, Mob.: +355 662032608

E-mail: info@ace.al Website: www.ace.al

ALBANIA ENERGY ASSOCIATION/ ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

P.O. Box 2424/1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 4517260, Mobile: +355 672043806

E-mail: info@aea-al.org, Website: www.aea-al.org

ALBANIAN TOURISM ASSOCIATION/ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Rr. Andon Zak Cajupi, P.20/4, KATI 1, Nr. 4, Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2400433, Mob.: +355 0694035153

Email : ata@ata.org.al, Website: www.ata.org.al

ALBANIAN INSURANCE BUREAU/ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. "Gjergj Fishta", P.Λεκ. Edil-Al-It, Kati II-te, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 22254033, 22267221, Fax: +355 4 22267221

E-mail: dritankastrati@insurers-al.org; bshs@insurers-al.org, Website: www.insurers-al.org

DHOMA E FASONISTEVE TE SHQIPERISE/ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΑΣΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr Ismail Qemali, P.Λεκ. 34/1; Ap2/3, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2238084

E-mail: chamber_facon.albania@yahoo.com, Website: <http://albania-textile.com/cfa.html>

Members List: <http://albania-textile.com/anetaret.html>

SHOQATA KOMBETARE E TRANSPORTUESVE NDERKOMBETARE RRUGORE “ANALTIR”/

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ “ANALTIR”

Sheshi “Avni Rustemi” Rr.“Xhorxhi Martin” P.Λεκ. 9 katesh, K.2, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2230503

E-mail: info@analtir.org.al, Website: www.analtir.org.al

ALBANIAN AGROBUSINESS COUNCIL KASH/ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Mine Peza, P.Λεκ.87/3, Hyrja 1, Kati I, Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2229445

E-mail: info@kash.org.al; kashtirana@gmail.com, Website: <http://www.kash.org.al>

Members List: <http://www.kash.org.al/nationalorganization.php>



Ιστότοπος με πληροφορίες για τον αγροτικό τομέα στην Αλβανία: <http://www.albania-agroweb.net>

ASSOCIATION&BUSINESS MANAGEMENT CENTER ABMC/ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Rr. Mine Peza, ΡΛεκ.87/3, Hyrja 1, Kati I, Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2259195

E-mail: abmc@abmc.org.al, Website: <http://abmc.org.al/blog/>

Ιστότοπος στην ελληνική γλώσσα: <http://abmc.org.al/greek/>

Members List: http://abmc.org.al/blog/?page_id=7

TREGU AGRO-USHQIMOR/ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΤΙΡΑΝΩΝ

Autostrada TR-DR, Km 1, Rruga Dytesore, Kashar, Tirane

Κινητό: 00355 689079712, +355 688045299

E-mail: info@tregushqimor.al, rhysa@tregushqimor.al, Website: <http://tregushqimor.al>

LIVESTOCK ENTREPRENEURS ASSOCIATION OF ALBANIA/ΕΝΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Brigada VII, P. 11, Shk. 1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2252732

Mob.: +355 682054905, +355 68 20 00 716, +355 68 20 00 726, +355 682158145

E-mail: lea@albmail.com

PROFESSIONAL BUSINESSWOMEN&HANDICRAFTERS ASSOCIATION OF ALBANIA/ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ&ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Bogdani, ΡΛεκατι 10 katesh"4 Bimo", kati 7, ap.45, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: ++355 4 2235726, Mob.: ++355 0682071640

E-mail: info.shgpaz@yahoo.com; fluturaxhabija@yahoo.com

Website: <http://www.shgpaz.al>

ΕΜΠΟΡΙΚΑ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ

ΕΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

UNION OF CHAMBERS OF COMMERCE&INDUSTRY OF ALBANIA

BASHKIMI I DHOMAVE TE TREGTISE&INDUSTRISE SE SHQIPERISE

Bld. Zhan D' Ark Nr. 23, Tirana, ALBANIA

Τηλ./Fax: +355 42247105, 2222934

Email: info@uccial.al; Web: www.uccial.al

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΙΡΑΝΩΝ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY OF TIRANA/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE TIRANE

ΡΛεκατι I Kultures, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 45 800932, 45800935

Email: info@cci.al; kabineti@cci.al; sekretaria@cci.al; Web: www.cci.al

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY DURRES/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE DURRES

Rr. skenderbej, QBCrystal tower, kutia postare 220, Durres, ALBANIA

Τηλ.: +355 52224440, Fax: +355 52222199

Email: info@ccidr.al, Web: www.ccidr.al

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΙΕΡΙ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY FIER/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE FIER

Lagjia "Apollonia", Rr. Rauf ΝΛεkbani, Fier, ALBANIA



Τηλ.: +355 38821596, Fax: +355 34223209

Email: ccigarkufier@yahoo.com, cobo_telecom@yahoo.com;

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΚΟΔΡΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY OF SHKODER/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE SHKODER

Lagj.V. Shanto, Rr.Kinema Verore, 1, Shkodra, ALBANIA

Τηλ.: +355 22243656/2460, Fax: +355 22243656

Email: info@cci-shkodra.org elida.boshnjaku@cci-shkodra.org, Web: www.cci-shkodra.org

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY KORCE/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE KORCE

Blloku "Demokracia", P.2/6, Korca, ALBANIA

Τηλ.: +355 82242457, Fax: +355 82242457

Email: dhti_korce@yahoo.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΜΠΑΣΑΝ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY ELBASAN/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE ELBASAN

Prane Keshillit te Rrethit, Elbasan, ALBANIA

Τηλ./Fax: +355 54255490/2477, Fax: +355 54252030

Email: cciel@albmail.com, info@ccielb.org, Web: www.ccielb.org

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY VLORE/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE VLORE

PΛεκατι i Kultures, Vlora, ALBANIA

Τηλ./Fax: +355 33225737

Email: ccivlore@gmail.com, Web: www.ccivlora.org

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΠΕΡΑΤΙ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY BERAT/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE BERAT

Keshillit te Rrethit, Berat, ALBANIA

Τηλ./Fax: +355 32232249

Email: cciberat@yahoo.com, Web: www.cciberat.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY GJIROKASTER/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE GJIROKASTER

Rr. Nacionale 55, Gjirokaster, ALBANIA

Τηλ./Fax: +355 84263707

Email: info@ccigjirokaster.al

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΖΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY LEZHE/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE LEZHE

Sheshi Skenderbej, Lezhe, ALBANIA

Τηλ/Fax: +355 21252332

Τηλ/ Fax: +355 21252332/ 0, +355 21252235

Email: dhti_lezhe@yahoo.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΝΤΙΜΠΕΡ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY DIBER/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE DIBER

Τηλ/Fax: +355 21284240

Email: beqirbasha@yahoo.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΥΚΕΣ

CHAMBER OF COMMERCE&INDUSTRY KUKES/DHOMA E TREGTISE&INDUSTRISE KUKES



Τηλ/Fax: +355 24 222574, +355 24 222 792

Email: camimond@yahoo.com

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

ORGANIZATION FOR SECURITY&CORPORATION IN EUROPE/OSCE Presence in Albania

Sheshi "Italia", Sheraton Hotel, 1st Floor, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2235993, Fax: +355 4 2235994

E-mail: pm-al@osce.org, Web: <https://www.osce.org/presence-in-albania>

DELEGATION OF THE EUROPEAN UNION IN ALBANIA

ABA Business Center, Rr. Papa Gjon Pali II, 17th floor, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2228320, 2230871, 2228479, 2234284, Fax: +355 4 2230752

E-mail: delegation-albania@eeas.europa.eu

Web: https://eeas.europa.eu/delegations/albania_en

COUNCIL OF EUROPE/Office in Tirana

Skenderbej Square, PΛekati i Kulturës, First Floor, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2228419, 2234375, 2254227, Fax: +355 4 2248940

E-mail: informtirana@coe.int, Web: <http://www.coe.al>

INTERNATIONAL MONETARY FUND/IMF/Resident Representative in Albania

Twin Tower I, Suite 5-4, Dëshmorët e Kombit Boulevard, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2280400, Fax: +355 4 2280401

E-mail: RR-ALB@imf.org, Web: <https://www.imf.org/en/Countries/ResRep/ALB>

WORLD BANK OFFICE IN ALBANIA

"Dëshmorët e 4 Shkurtit" Str., Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2233148, 2280650, 1, Fax: +355 4 2240590

E-mail Communications Officer: Ana Gjokutaj, agjokutaj@worldbank.org

Web: www.worldbank.org.al

INTERNATIONAL FINANCE CORPORATION/IFC (World Bank Group)

Deshmoret e 4 Shkurtit, Sky Tower 8/1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2231401, Fax: +355 4 2231260

E-mail Representative: Denisa Bilali: DBilali@ifc.org

EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT/EBRD

Torre Drin Building, 4th Floor, Abdi Toptani Street, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2232898, Fax: +355 4 2230580

E-mail: alickola@ebrd.com, Web: <http://www.ebrd.com/pages/country/albania.shtml>

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα και για τη χώρα:

<http://www.ebrd.com/pages/country/albania.shtml>

FAO Office

E-mail: FAO-AL@fao.org, Web: <http://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=alb>

KfW – ENTWICKLUNGSBANK OFFICE IN ALBANIA

Rr. "Skenderbej", 21/1, Kati 3, Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2227869

E-Mail: kfw.tirana@kfw.de, Web: http://www.kfw-entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Ueber_uns/Unsere_weltweite_Praesenz/Europa/Office_Albania/index.jsp

http://www.kfw-entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Ueber_uns/Unsere_weltweite_Praesenz/Europa/Office_Albania/index.jsp

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα:



<http://www.kfw->

[entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Laender_und_Programme/Europa/Albanien/index.jsp](http://www.kfw-entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Laender_und_Programme/Europa/Albanien/index.jsp)

**DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT GIZ/Koordinierungsbüro
Tirana**

Rr. Skenderbeg Nr. 21/1, P.O.Box 2391, Tirana – Albanien

Τηλ.: +355 42 230414, Fax: +355 42 251792

E-Mail: giz-albanien@giz.de

Web: <http://www.gtz.de/de/weltweit/europa-kaukasus-zentralasien/648.htm>

SWISS COOPERATION OFFICE IN ALBANIA (c/o Embassy of Switzerland)

Rruga Brigada e VIII, Nd.23, H.9, Ap.1, 1019 Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2240102, Fax: +355 4 2240103

E-mail: tirana@sdsc.net, Web: www.swiss-cooperation.admin.ch/albania/

Προγράμματα και έργα στην Αλβανία:

http://www.swiss-cooperation.admin.ch/albania/en/Home/Programs_and_Projects

USAID ALBANIA (c/o American Embassy)

Rr. Elbasanit, Nr. 103, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2247285, Fax: +355 4 2233520

Email: tirana-webcontact@usaid.gov, Website: <http://albania.usaid.gov>

NETHERLANDS DEVELOPMENT ORGANISATION/SNV Country Office Albania

Rr Dëshmorët e 4 Shkurtit, P.O.Box 1735, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2255800, Fax: +355 4 2255801

Email: balkans@snvworld.org

Email Country Representative: Elvana Zhezha ezhezha@snvworld.org

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα:

<http://www.snvworld.org/en/regions/balkan/Pages/default.aspx>

SWEDISH INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY/Office of SIDA in Tirana

c/o Embassy of Sweden

Rr Pjeter Budi No. 76, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2380650, Fax: + 355 4 2380660

Email: swedishoffice.tirana@sida.se

Web: <http://www.sida.se/English/Countries-and-regions/Europe/Albania/>

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα:

<http://www.sida.se/English/Countries-and-regions/Europe/Albania-/Programmes-and-projects1/>

AUSTRIAN DEVELOPMENT COOPERATION/ADA Office in Tirana

Rr. Mustafa Matohiti, ΠΛεκατι ABAU, No. 1/7, Kutia Postare 222/1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2235717, Fax: +355 4 2234546

E-mail: tirana@ada.gv.at, Website: http://www.entwicklung.at/countries-and-regions/south_eastern_europewestern_balkans/albania/en/

Στοιχεία Επικοινωνίας

Πρεσβεία της Ελλάδας

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2274668-9, 2274670, Fax: +355 4 2234290

Email: gremb.tir@mfa.gr, Web: www.mfa.gr/tirana



Γραφείο Οικονομικών&Εμπορικών Υποθέσεων

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.:+355 4 2228980, 2247323, 2247324, Fax: +355 4 2228979

Email: ecocom-tirana@mfa.gr, Web: <http://www.agora.mfa.gr/al51>